

TABULARA, TALANA, YALANA BALTA

**IRKÇILIĞA, SÖMÜRİYE, ŞERİATA
HAYIR!..**

ÖYKÜLER 1

YİTMİŞ BİR ADAM

ANKARA-2005

Sorumlusu: Av. Hayri BALTA

hayri@tabularatalanayalanabalta.com

www.tabularatalanayalanabalta.com

ÖYKÜLER 1

YİTMİŞ BİR ADAM

ANKARA-2005

Sorumlusu: Av. Hayri BALTA
hayri@tabularatalanayalanabalta.com
www.tabularatalanayalanabalta.com

İÇİNDEKİLER

DEĞERLENDİRME, GÜZEL BİR KİTAP	
“YİTMİŞ BİR ADAM”	4
ÖNSÖZ	4
GİRİŞ	5
1 “ABOO! KOMÜNİSTLER GELİYOR!”	6
2 AĞA KORKUSU (AZİLNAME)	8
3AMERİKA'DA BİR TÜRK ÇOCUĞU	11
4 ARAMIZDA TANRI VAR	13
5 AYAKYOLUNDA	16
6 BABASININ KIZI	20
7 BENİMKİLER	22
8 BIRAK KUYRUKSUZ KULAKSIZ OLSUN	24
9 BİLGİSİZLİĞİN HIZI	26
10 BİZİM ODUNCU	29
11 ÇOK MU ACI ABİ!	31
12 DENİZDEN SONRA	34
13 DOSYA YOK!	36
14 EZİYETE HAYIR!	39
15 GENEL MÜDÜRÜN DÜŞÜ	45
16 GİDİŞ, O GİDİŞ...	47
17 GÖZYAŞI	49
18 HAVA 35 DERECE SICAK	51
GÜNDÜZ-GECE BALKONA ÇIKMAK YASAK	51
19 HOMONGOLOS	54
20 İKİNCİ MÜDÜRÜN KARŞILIKSIZ AŞKI	56

21 İYİ HAL BELGEM NASIL GASP EDİLDİ	58
22 KAPICININ DERDİ	61
23 KAPICI MERDO	63
24 KİLİMCİ KARA	66
25 KORKUNUN İÇİNE ETMEK	67
26 KÖYLÜ BAKKAL	69
27 MANDRAKE	72
28 MENEKŞELER	73
29 MENTECİ	75
30 MUHAKKAK, 70 MİLYONU ÇIKARACAK	78
31 OKUR YAZAR BELGESİ	81
32 “ÖLMEDEN ÖNCE ÖLMEK”	83
33 ÖLMEK ÖZLEMİ	86
34 SICAKLIK	90
35 ŞAKİR EFENDİ	92
36 TEĞET GEÇMEK	94
37 UYUMA DİYECEĞİM	97
38 VAİZE GİT VAİZE!..	98
39 YAMALI ÇORAPLAR	101
40 YİTMİŞ BİR ADAM	102
41 MELEK NUMARASI	106
42 ALİ NEJAT ÖLÇEN'E GÖRE	
YİTMİŞ BİR ADAM	109
43 ARAMIZDA TANRI VAR	109
44 Av. HAYRİ BALTA'NIN ÖZGEÇMİŞİ	113
45 TABULARA TALANA YALANA BALTA YAYINLARI:117	

**DEĞERLENDİRME
GÜZEL BİR KİTAP
“YİTMİŞ BİR ADAM”**

Sayın avukat Hayri Balta; “Yitmiş Bir Adam” adlı kitabını zahmet edip bana da göndermiş.

Bir solukta okudum ve onun özentisiz, içtenlikli yazım biçimine hayran kaldım.

İçtenlikli bir düşün adamı. Özentisiz, konuştuğu gibi yazan bir aydın ve duyarlı bir kişi.

Yüreğindeki duygu ve düşüncelerin; tertemiz, duru, yapmacıktan ve özentiden uzak sözcüklere dönüştüğünü görecek, yaşam ile düşün arasında sevgiyi kutsallaştıran bir öyküyü bulacaksınız onun bu kitabında.

İşte, yaşamla düşün arasında sevgiyi kutsallaştıran şiir gibi bir öyküler:

Ali Nejat Ölçen,

TÜRKİYE SORUNLARI. S. 72, s. 54

X

ÖNSÖZ

Yazar, fıkra gibi öykülerinde iddialı değildir. Yazdıkları gözlemleridir, gerçektir. Okuyun ister anı gibi, ister fıkra, öykü, söyleşi gibi... Hangi niyetle okursanız okuyun, düşündürür sizi...

+

Yazar, bu kitaptaki 8 öyküsü ile “İşçi Öyküleri” adlı yarışmaya girmiştir. 8 öyküsünden biri bile dereceye girememiştir.

Yazar; elbette, hangi öykünün derece alacağını Edebiyatçılar Derneği Seçici Kurulu kadar bilemeyecektir...

+

Yazar, bu kitabını, hemencecik bulunması amacıyla alfabetik olarak sıralamıştır. Son öyküsünün başlığı olan “Yitmiş Bir Adam” kitabına ad olarak vermiştir. Adı

geçen öykünün altında bulunan açıklama ilginçtir. İşte yazar bu nedenle yitip gitmiştir, kendisine de yazılarına da önem verilmemiştir.

+

Bu kitabın basılması için beni heveslendiren Öykücü-Şair Em. Öğretmen Can Dostum Fevzi GÜNENÇ'e, yine bu kitabın basılması için bana destek verip basımı için çaba gösteren öğretmen ve polis emeklisi sayın Binali TAŞLIÇAYIR'a ve bu kitabı basan Motif basımevi sahibi Zekeriya GÜNDOĞDU'ya, basımevi çalışanlarına teşekkürü bir borç bilirim.

Hayri Balta, 6.4.2005

X

GİRİŞ

Türlü akımlara göre öykü yazılır. Ne ki her yiğitin yoğurt yiyişi başka olduğundan sanat akımlarına bağlı yazarların (ve bağlı olmayanların) öykü anlatışında bir ayrıcalık göze çarpar.

Öykü, boyutu ne olursa olsun, doğaya ve insana özgün bir bakış, bir eleştiri: Yaşamımıza yeni anlamlar, yöntemler, yorumlar getiren bir yazım anlatım sanatıdır.

İster içten ister dıştan anlatılsın, ister bir kişiyi, ister bir toplum kesitini konu edinsin, genellikle öykünün özentisiz, yalın, gerçek, inandırıcı, kısa, vurgulayıcı ve çarpıcı nitelikleri olması yeğlenir.

Ben öyküde iki nitelik ararım: Bir kez yazarın gölgesi bile öykünün satırları arasında sezilmeli, yapıt canlı, somut, özgür bir yaratık olarak okuyucusuna seslenebilmelidir.

Bir de öykü, tarihsel devrimci akış doğrultusunda, karanlık düzenlerin gözlerine tutulmuş ışık, gölgedeki zorbalara sıkılmış yumruk, haksızlıkla, kötülükle savaşıacaklara yol gösterici, güçsüzlere güç, pısmışlara (sinmişlere) yürek ve de sorunlara çözüm olmalıdır.

(Kemal BİLBAŞAR. Türk Öykücülüğü Özel Sayısı.

Türk Dili Dergisi. Sayı. 286, Temmuz 1975)

X

1

“ABOO! KOMÜNİSTLER GELİYOR!”

Genel-İş Sendikası üyelerinden Hasan dayı şube başkanının odasına girdi. İkındı, sıkındı, söze girdi:

-Başkan duydum ki adaylığını koymuşsun, bir de bakmışız ki milletvekili olmuşsun.

-Evet, şansımızı deneyeceğiz. Kismetse biz de milletvekili olacağız.

Hasan dayı başkanın karşısında duruyordu. Başkanın gösterdiği yere oturdu. Hasan dayı oturduğu yerde iki büklümdü. Şube başkanı sessizliği bozdu:

-Ee söyle bakalım Hasan dayı, ne var ne yok, anlat azıcık?

-İyilik, güzellik, sağlığına duacıyık?

Hasan dayı köyden kente göçmüştü. Yoksuldu, kimsesi yoktu, her nasılsa belediyede çöpçü olmuştu.

Hasan dayının dilinin altında bir bakla vardı. Başkanın gözünden kaçmadı. Hasan dayıyı konuşturmak için sordu:

-Nasıl buldun adaylığımı, ben milletvekili olabilir miyim?

-İyi buldum. İyi buldum ama, hakkında kötü şeyler duydum.

Başkan beklemediği bir yanıt almıştı. Şaşırılmıştı:

-Neler duydun hele anlat bakalım. Bizi nasıl kötü biliyorlar, söyle de bilelim?

Hasan dayı sağa sola baktı. Oturduğu yerden kalktı. Başkanın yanına vardı, kulağına yaklaştı:

-Başkan sana komünist! diyorlar, doğru mu?

Başkan da bu söylentileri duymuştu. Ne var ki Hasan dayı söylentilere inanmıştı. Bu kez kendisi sordu:

-Komünist nasıl olurmuş Hasan dayı, onlara sordun mu?

-Ne bileyim ben evinin kapısında şapka asılı ise evde başka bir erkek var diye evine girmezmiş; namus tanımazmış, içerdekinin işi bitsin diye beklermiş. Vatan-millet bilmezmiş. Zengine, mala-mülke düşmanmış, Allah'a, kitaba inanmazmış. Bir komüniste oy verenin mal mülkü olmazmış, karnı doymazmış, yüzü gülmezmiş, cennet yüzü görmezmiş...

Hasan dayı daha söyleyecekti. Başkan sözünü kesti:

-Sen köyden kente niçin geldin?

-Geçinemediğimden.

-Köyde toprağın var mı?

-Bizim gibi marabanın çifti, çubuğu olur mu?

-Karnın doyar mıydı, yüzün güler miydi?

-Ağa yanında çalışırdım, karnım doymazdı, yüzüm gülmezdi.

-Peki şimdi kente geldin, iş buldun. Sözde aylık alıyorsun. Evin var mı, karnın doyar mı, yüzün güler mi?

--Evim yok, kiradayız... Ailecek dardayız. Çoluk çocuk bir odada yatarız. Eşimle ben çocuklar uyurken yıkanırız.

Başkan daha fazla dayanamadı. Son sözü yapıştırdı:

-Bak benim vardır altımda arabam, oturacak evim, geçinecek maaşım. Hadi diyelim söylediklerin doğru, komünistlik gelirse senin kaybedecek neyin var adaşım?

Bil ki yurdumuzda komünistler hiçbir zaman iktidar olamaz. Halkımız onları iktidar yapmaz.

Ama birkaç komünist meclise girerse. Korku düşer sermaye partisine. "Aboo! Komünistler geliyor!" diye korkarlar. Komünistler meclise girmesin diye çalışanları doyururlar.

Onlara aldandıkça; onların kasası, karnı doycak.

Çocukları Amerika'da, Avrupa'da okuyacak. Seninse soyun sopun, yedi sülâlen senin gibi yoksul kalacak.

Hasan dayı, düşündü düşündü, ağzından şu sözler döküldü: "Bizi kandırıyorlar başkan; bizi kandıranlar dost değil düşman!"

Gaziantep, 22.11.1973

X

2

**AĞA KORKUSU
(AZILNAME)**

Adliyeden çıktım, işyerine geldim. Sekreter: "Masamın üzerinde bir zarf olduğunu." söyledi, noterden gelmiş. Açtım, baktım bir azilname.

Adamın biri beni vekaletten azletmiş. Ama ben bu adamı anımsayamıyorum. Hemen dava dosyalarına baktım. Beni azleden kişi ile ilgili bir dava açmamışım. Bekleme dosyalarını karıştırdım, beni azleden kişinin adını göremedim. Vekil edenler klasörüne baktım, adı geçen kişi bana vekalet vermemiş. Hesap defterine baktım böyle bir adamdan para almamışım. Hemen notere gittim. "Bir yanlışlık olmasın. Benim böyle bir vekil edenim yok. Bu nasıl olmuş, şuna bir bakalım!"

Noter, elimdeki azilnamenin sıra numarasına baktı, bakar bakmaz azilnamenin aslını buldu. Yanlışlık yok, gerçekten bana vekalet verilmiş ve bu vekaletnameye dayanılarak azledilmişim.

Ama ben; bana vekalet vereni, sonra da beni azledeni anımsayamıyorum. Aldı mı beni bir düşünce; bu nasıl oldu, artık bende unutkanlık mı başladı? Bu vekaletname bana verilmiş ama bende vekaletname yok. Vekalet verenle ilgili en küçük bir not bile yok.

Sonra birden kafama dank etti. Hay Allah layığını versin!. Bu Ankara Yenimahalle ilçesine bağlı Bağlıca köyünden...

Bağlıca köyünden bir köylü gelmişti. Üç ağanın

davarları; adamın tarlasına dağılmışlar, arpasına, yulafına gömülerek bir güzel ziyafet çekmişler. Ziyafetten arta kalanları da ezmişler, çiğnemişler, dümdüz etmişler. Tarlada ekin adına bir şey kalmamış. Hayvanlara dava açacak değilsin ya, ağalara ve çobanlarına dava açmalısın.

Davacı köylümüz bana gelmeden önce, Yenimahalle Kaymakamlığına dilekçe vererek zararlarını belgelendirmiş. Bereket bana gelmeden önce bunu akıl etmiş. Kendisinden başka ekinleri zarara uğrayan iki kişi daha varmış, ama onlar dava açmak istemiyorlarmış, çünkü ağadan korkuyorlarmış. Ama kendisi korkmuyormuş, dava açmalıymışım. Ben de sevindim, “Aferin, dedim, köylü dediğin böyle olmalı! Ağadan beyden korkmamalı, hakkını aramalı.”

“Peki, dedim. Dava açmaya korkanların kendileri bilir. Kimseden zorla vekaletname alamazsın. Ancak sen davanda kararlı isen senin davanı alırım, zararını da tazmin ederim. Bana da dava bedelinin yüzde onunu verirsin.”

Aslında ben bu tür davalarda yüzde 25 alırım. Çünkü işin içinde ağalarla kapışmak var. Avukat da olsa adamı köye keşfe gittiklerinde bir güzel dövebilirler. Bu tür davalarda meslektaşlarımın ara sıra dayak yediklerini de duyuyordum. Ama serde biraz solculuk var ya. Yüreğimiz ağalara karşı sert, ezilenlere karşı yufka ya... Bu nedenlerle köylümüzün cesaretini ödüllendirerek vekalet ücretinin asgarisini aldım. Öylesine sevindi ki notere vekaletname çıkarmaya giderken sanki uçuyordu.

Noterden geldi. Elinde vekaletname. “Hemen kaymakamlığa git!. Tespit için verdiği taksit parasını, bilirkişiye ve memurlara ödediğin yollukları da belgelendir. Böylece ekinden doğan zararların yanında tespitten doğan masraflarını da alırım.”

Sevinerek koşa koşa gitti, bir de baktım süklüm büküm geldi. Öfkesi gitmiş, süngüsü düşmüştü. “Ne o dedim, kaymaklıkta ağaları mı gördün?”

Anlattı. Bilirkişi kendisine demiş ki: “Cafer demiş, aklını başına topla. Köyün ağaları ile uğraşılmaz. Hiç bi’şey yapmasalar bile önümüzdeki sene bütün ekinlerini dümdüz ederler. Diğer bağının, bahçenin de altından girer, üstünden çıkarlar. Üstüne üstlük sana da bir güzel dayak attırırlar. Belki de seni kim vurduya getirirler...” deyince akli bokuna karışmış. “Ben dava açmaktan vazgeçtim. Ağalarla uğraşamam.” diyor...

Kendisine cesaret vererek: “Korkma bir şey yapamazlar, bir şey yaparlarsa bir de ceza davası açarım. Memlekette hukuk var, yasa var.” dedimse de anlatamadım. Nerdeyse bizim Cafer altına edecek. Bize de, Cafer’e bez yetiştirmek düşecek!

Kendini haklı çıkarmaya çalıştı: “Sen ağaları bilmezsin. Köylük yerde ben ağalarla uğraşamam. Zararın neresinden dönersen kar! Bunu sineye çekmekte yarar var.”

Baktım olmayacak: “Al öyleyse şu vekaletnameni ve belgelerini.” diyerek bende bulunanların hepsini kendisine verdim. Kendisi de “Allah senden razı olsun! Ne muradın varsa versin!” deyip gitti.

Dava açmadığım için davayı da Cafer’i de unutmuşum. Aradan aylar geçtikten sonra azilnameyi alınca hatırlayamamışım.

Anlaşılan ağa korkusu bizim Cafer’i endişelendirmiş. “Ya bu avukat benden habersiz giderek noterden vekaletname fotokopisi isterse. Ağalara dava açarsa, benim başımı ağalarla belaya sokarsa...” korkusu ile hiç de gereği yokken tutup beni azletmiş ve bir de azil için ücret vermiş. Anlaşılan ağaların kendisine şöyle deyeceklerini düşünmüş: “Ulan, neyine güvendin de bizi dava etmek için avukat tuttun? Senin de, tuttuğun

avukatın da...”

Kentlerde yaşayanların da korkusu olur ama, hiç olmazsa ağa korkusu yok. Meğer neymiş bu ağa korkusu köylüler için. Şu gariban köylünün ekinlerinin talan olması da, yaptığı masraflar da, vekalet verirken ve azlederken verdiği noter ücreti de kesesine kaldı.

İşte azledilişimin öyküsü. İşte memleketin ağası, işte köylüsü... Neymiş bu korku? Kentlerde mafya korkusu, köylerde ağa korkusu, hepimizin üstünde Derin Devlet korkusu... 30.8.1986

X

3

AMERİKA'DA BİR TÜRK ÇOCUĞU

Yıl 1984. Damadım, kızım bir görev nedeniyle Amerika'nın Oregon eyaletine gittiler. Yedi yaşlarında bir kızları vardı; onu da zorunlu olarak yanlarında götürdüler. Karı-koca orada çalışmaya başladılar...

Elbette ilkokul çağına gelmiş kızlarını okutacaklardı. Gittikleri yerde de doğal olarak ilkokula yazdırdılar...

Bizim okullarımızda olduğu gibi orada da öğrenciler, her Pazartesi ilk derslerinde bayraklarının önünde istiklâl marşını söylerlermiş... Ancak onlar, bizim burada olduğu gibi okulun bütün öğrencilerini okulun bahçesine toplamazlarmış. Bayrak karşısında istiklâl marşı söyleme törenini her sınıf kendi aralarında ayrı ayrı yaparmış.

Okulların açıldığı gün ilk derste benim 7 yaşına basan torunum Gizem de aralarında olmak üzere Amerikan bayrağını asarak ulusal marşlarını söylemeye başlamışlar.

Ne var ki benim torun, ayağa kalkmadığı gibi Amerikan istiklâl marşını da söylememiş. Denebilir ki bilmediği için söylememiştir. Hayır öyle değil...

Torunum Gizem'in ayağa kalkmadığını gören öğretmeni, hemen töreni durdurarak, Gizem'in

yanına gelmiş. “Yavrurum, sen niçin ayağa kalkarak arkadaşlarına katılmıyorsun?” demiş. Gizem’in verdiği yanıt çok ilginç: “Ben Türküm! Türkler yalnız kendi bayrağı karşısında ayağa kalkar ve yalnız kendi bayrağının karşısında kendi marşını söyler. Bir yabancıнын bayrağı karşısında kalkıp da yabancıнын marşını söylemez!..”

Öğretmeni neye uğradığını şaşırılmış. Kendi yorumunca çocukta bir uyumsuzluk var sanmış. “Peki, demiş, şimdilik sen ayağa kalkma, istiklal marşını da katılma...” diyerek diğer öğrencilerle birlikte töreni tamamlamış. Ancak, olayı okul yönetimine de aktarmadan edememiş...

Olayı öğrenen okul yöneticileri bir Türk çocuğundaki bu ulusal bilincin nereden kaynaklandığını merak etmişler. Gizem’in annesi ile babasını okula çağırılmışlar... Bizimkiler okula çağrıldıklarını duyunca: “Ne var acaba?” diye kaygılanmışlar. Merakla ve telaşla okula koşmuşlar. Okul müdürü ve diğerleri bizimkilere şaşkın şaşkın ve de hayran hayran bakarak olayı anlatmış.

“Bu yaştaki bir çocuğa ulusalcılık duygusunu nasıl aşıladınız ki: ‘Ben ancak kendi bayrağım karşısında ve kendi ulusumun istiklâl marşı söylenirken ayağa kalkarım!’ diyebiliyor...”

Bizimkiler gururla: “Biz Türk’üz! Biz Türkler böyle yetiştik ve çocuklarımızı da böyle yetiştiririz. Bir başka ulusun bayrağı karşısında değil; ancak, kendi bayrağımız karşısında kendi ulusal marşımızı söyleriz!” demişler...

Bunun üzerine okul yöneticileri hayranlıklarını gizlemeyerek “Öyleyse tören sırasında sizin kızın sırasına bir Türk bayrağı koyalım. Tören başlayınca kızınız ayağa kalkarak ulusal marşını içinden okusun... Sesli okursa bizim öğrencileri şaşırtır!” demişler...

Bu olaydan sonra bizim Gizem okula gidip geldiği sürece bayrak törenlerinde Türk Bayrağını sırasına koyarak ayağa kalkıyor ve kendi ulusal marşını söylemeye başlıyor...

Bu olay Amerikan'ın Oregon eyaletinde günün konusu olarak aylarca konuşuluyor ve bir Türk çocuğunun kendi ulusal değerlerine bağlılığını kendi çocuklarına örnek olarak gösteriliyor.

Gaziantep, Sabah, 29.8.1997

X

4

ARAMIZDA TANRI VAR

Bu bir öyküdür, ama biraz da gerçek payı vardır.

Ankara'da bir partinin şenliği vardı. Şenlik, Keçiörendeki düğün salonunda yapılacaktı.

Küba büyükelçiliğinden, Kore Halk Cumhuriyeti'nden gelenler de olacaktı. Beni de çağırılmışlardı.

Şenlikte, kapitalizmin acımasızlığından, son aşamasının emperyalizm olduğundan söz ediliyordu. Konuşmalar uzadıkça içerde hava almak zorlaşıyordu.

Salondaki sigara dumanları beni boğuyordu; bizim solcular, kapalı alanda sigara içmeye bayılıyordu.

Bunun üzerine yukarıdaki salona çıktım, pencereyi açtım. Dışarıya bakarak temiz hava aldım.

Birinin arkamdan yaklaştığını anladım. Yaklaşan kişi, "bir dakika bakar mısınız" dedi. Dönüp baktım.

Gencecik, esmer güzeli bir kızdı. Sepetindekiler; partisinin kendisine satmak üzere verdiği rozetler, kitapları.

Kitapları tek tek pencere kenarına serdi, özelliklerini saydı, adını ve yazarını söyledi.

Bense sevecen ve hayran bakışlarla kendisini izliyordum: "Acaba bu kız, güzelliğinin ayrımında mı"

diyordum.

“- Bu kitaplar bende var. Çoğunu da okudum bir zamanlar...”

Yanıt verdi:

“- Ben kitap, rozet satmak istiyorum sana; sense, herkesin gösterdiği gerekçeyi gösteriyorsun bana...”

Hatırı kalmasın diye, sattıklarından satın almaya karar verdim. Bunun üzerine kendisine:

“- Senin adın nedir” dedim.

Kendisiyle ilgilenmeme sevindi:

“- Adım, Sevgi...” dedi.

“- Sevgi hanım, bir bakayım, bende olmayandan alayım!..”

Zaten sepetindeki bende olmayan iki üç tane kitap vardı. Bunların parası beni sarsmazdı.

Gözlerinde ışıklar yanıp söndü. Çünkü, bugün kendisi için çok önemli bir gündü.

Satmış olduğu kitaplar, rozetler sayesinde partisine gelir sağlamış olacaktı. Partisine başarısını gösterecekti, kendisini kanıtlayacaktı.

İki kitap, bir rozet seçtim:

“- Borcumuz ne kadar?” dedim.

Kitapların ederini topladı:

“- Sana indirim uygulayacağım” dedi. İndirim yaptıktan sonra o günün parasıyla 150 bin lira istedi..

Dönüş için dolmuş parasını ayırdıktan sonra cebimde kalan 150 bin lira idi.

“- Sevgi hanım, sizi kırar mıyım. Sevgi, benim Tanrım! Şu iki kitapla rozeti aldım...”

Ne demek istediğimi anlamaya çalıştı. Yüzüme baktı: Kendisine ilan-ı aşk ettiğimi sandı..

Oysa düşünmeden söylediğim söz kutsal kitaplardan birinde yazılı idi. (İncil, 1. Yuhanna, 4/16): ”Her olayda sevgi yanında yer alın, sevgiye sarılın, nefrete yer vermeyin, sevgiyi yeğleyerek (tercih ederek) baş tacı

edin!.." demekti.

Siyah saçlarının altındaki o güzel ve sevimli çehre; dudaklarındaki kırmızı ruju ile benziyordu bir meleğe..

Kara saçları arasında uzun kirpikleri, kara gözleri, kara kaşları... Kırlarda açan gelinciğe benziyordu, kırmızı dudakları.

Bu güzellik, baştan çıkarıp atardı en akli başında olan erkeği. Anladı, kendisini hayran hayran, sevecen bakışlarla izlediğimi.

Sevgi hanım olsa olsa 25 yaşlarında vardı. Benim yaşıma ise altmışına merdiven dayamıştı. Bu yaşa gelinceye değin böyle bir şey olmamıştı.

Kendisi ile ilgilenmeme öylesine sevinmişti ki...

"- Seni sevdim!" demesi ile beni sersemletmişti...

"Sevdim!" sözünü duyar duymaz sanki bayılacaktım. Böylesine bir mutluluğu tatmamıştım, tattım...

"Seni sevdim!" sözünü eşimden bile duymamıştım. "Sevdim!" sözünü ilk defa duyuyordum, şaşırıp kaldım.

"- Ben de seni sevdim!" dedim; ama der demez utandım.

Bu yaşta böyle bir sözü kendime yakıştıramadım, saçımdan, sakalımdan utandım.

Ben utandım, o sevindi...

"- Ver telefonunu ben seni ararım" dedi.

Telefon numaramı verdim. Nasıl verdiğimi ben de bilemedim.

Bir süre birbirimize baktık, sonra ayrıldık.

Merdivenlerden inip giderken döndü baktı. Aman Allahım! O ne güzel baktı.

Hayran hayran ben de kendisine baktım, az daha düşüp bayılacaktım.

Gülerek salladı elini...

"- Görüşürüz!" diyerek merdivenlerden indi, gitti.

O an, altmış yıllık ömrüme bedeldi. Hani derler ya: "Öyle bir an yaşanır ki, hayali cihan değerdi..."

Yaşamın en mutlu anını yaşamıştım. Sevmek, bu denli mi tatlı olurmuş, tattım.

Bir hafta geçmedi. Bir telefon geldi. Sesinden anladım: Sevgi idi.

Dediği yerde, dediği saatte buluştuk. İkimiz de birbirimizin yüzüne bakmaya çekiniyorduk, mahcuptuk.

Kızılay, Emek işhanında çalgılı, içkili bir lokantaya girdik. Karşılıklı oturup yemek yedik, şarap içtik, dans ettik...

O güzel yüzüne bakmaya utanıyordum. Nasıl bu duruma düştüm diye şaşırıyordum.

Benim gibi irade sahibi biri, nasıl oldu da böyle kendini yitirdi..

Hemen aklımı başıma topladım. Durumumu kendisine anlattım.

“- Hastayım, yaşlıyım, evliyim; dört kız, altı da torun sahibiyim. Bunlar aramızda aşılmaz bir engeldir. Aramızdaki bu aşılmaz engele mâna aleminde Tanrı denir!”

Ne demek istediğimi anlamadı. Kendisini ret ettiğimi sandı, alındı.

“- Sevgi gelince cümle eksikler biter, sen bu sözü duysaydın eğer...”

Ne diyeceğimi şaşırdım. Söyleyecek söz bulamadım.

“-Tanrı sevgi ise sevmeli. Sevenler arasına Tanrı girer mi?” dedi ve dansı bırakıp gitti..

Eren Bilge, 1.4.2008

(G. T. 7.4.2008)

X

5

AYAKYOLUNDA

MİLLİYET Gazetesinden: WC SEFASI: Vatandaş Antalya otogarında “Deniz WC” tabelalı tuvalete girmiş... Fişini bize postalamış. Tam 500.000.TL....

Diyor ki:

“Asgari ücretin saat karşılığı 375 bin lira... Memurun ek saat ücreti 200 bin TL... Tuvalet yarım milyon.

Memur tuvalette işini görmek için 2.5 saat ek çalışma yapmak zorunda. Acaba Antalya Belediyesi zamları onaylarken vatandaşın da durumunu düşünüyor mu? Üstelik de halkçı belediye...” (Milliyet. 21 Mayıs 2003, Melih Aşık)

Yukarıdaki yazıyı okuyunca 1974 yılında, Gaziantep Sabah gazetesinde, yazmış olduğum aşağıdaki yazı geldi aklıma. O zamanlar, aşağıdaki yazımı okuyanlardan kimileri,“Yazacak başka bir konu mu bulamadın?” demişti bana.

Bir yazar çelişkileri yansıtmazsa topluma, yazar denilebilir mi ona?

+

Halk dilinde şöyle bir deyim vardır. “...’ün akli sıçarken,...’ün akli kaçarken başına gelir!” İşte bu öykümüz de bu halk deyimini dillendirilir.

Bu deyimde gerçek payı vardır. Öykümüzde bu deyimın gerçekliği anlatılır.

İnsanoğlu bu, ayakyolunda dış etkilerden kurtulmuş olarak rahat rahat düşünür. Bu öykümüzde de kahramanımız sıçarken düşünür.

+++

Bu üçüncü girişi idi bir öğle sonu ayakyoluna. Derin derin düşünüyordu dirseklerini dizlerinde, ellerini yüzünde.

Ayakyolunun kapısında, büyük bir levha. Küçük abdest 25, büyük abdest ise 50 kuruş diye yazar tabelada.

Daha önce iki kere girip çıkmıştı, büyük yaptığı için her girişte 50 kuruş vermişti.

Bu üçüncü girişiydi; elli kuruş daha verecekti. Böylece bu gün için verdiği 150 kuruş edecekti. Bu da

kendisine zor gelecekti.

Bir türlü aklı almıyordu ayak yolunun paralı olmasına. Çok zoruna gidiyordu para vermek ayak yoluna.

Köyünde öyle değildi. İstedığı yerde, bir çalının bir tümseğın ardına geçerdı. Hem sıçardı, hem işerdı. Kimse de kendisinden para istemezdi. Karışan, sıkıştıran olmazdı. “Çabuk ol hemşerim! Seni mi bekleyeceğiz?” demezdi. Altından üstünden, ardından önünden, püfür püfür yel eserdı. İşini bitirince silinmesi gereken yerlerini taşla silerdi. Üstelik de bir kuruş bile vermezdi. Şimdi ise her sıçmada verdiği bu 50 kuruş kendisini deli edecekti...

Köyü aklına gelince Ankara'ya niçin geldiğini düşünmeye başladı. Köyünde ortaokulu bitirmişti. Babasının bütçesi yetersiz olduğu için ilçedeki lise'ye gidememişti.

Bu köy gibi yerde çürüyüp gitmek istememişti. Bir büyük şehirde bir şehirli gibi yaşamayı özlemişti. Gençliğine, yakışıklı oluşuna, güzelliğine güvenerek Ankara'ya gelmişti.

Gençti, güzeldi, yakışıklı idi. Her aynaya bakışında kendini beğenirdi...

Okuduğu romanlarda, izlediği filmlerde, kendisi gibi genç, güzel, yakışıklı delikanlılar bir dul kadının gönlünü çelerdi. Kendisi de genç ve yakışıklı olduğuna göre niçin, bir artistin, bir şen dulun, bir zengin kızının ilgisini çekmesindi.

Bir hemşerisinin aracılığı ile bu mağazada tezgah tarlığa girince çok sevinmişti. Bu mağazadan alış-veriş yapan zengin bayanlardan, kızlardan biri ise nasıl olsa kendisini beğenecekti. Böylece hayalleri gerçekleşecekti, köşeyi dönecekti...

Aldığı ücret ayda 550 liraydı. Zararı yok, kıt-kanat geçinip dayanmalıydı. Nasıl olsa günün birinde güzelliği, gençliği, yakışıklılığı bir bayanın gözüne

çarpacaktı. Onunla pasta salonlarına gidecek, parklarda gezecek, en sonunda kadın onu evine davet edecekti.

Ah bir kere ilgilenen olsaydı kendisiyle, gerisi kolaydı. Ama aylar-yıllar geçmiş kendisi ile ilgilenen olmamıştı. Yüzlerce kadına-kıza satış yapmış, yüzüne bakan olmamıştı, birine olsun çengel atamamıştı.

Aldığı ücret lokantadan yemesine yetmiyordu. Çoğu zaman simit ya da peynir ekmek yiyordu. Kimi zaman iki liraya bir lahmacun alınca midesi bayram ediyordu. Ne var ki aldığı ücret her gün lahmacun almaya yetmiyordu. Bu nedenle poğaca, sandviç gibi hazır yiyeceklerle idare ediyordu. Nasıl olsa bir gün köşeyi dönecekti, gelecek kendisine gülecekti.

Bugün de 50 kuruşluk iki tane poğaçaya ile öğle yemeğini savmıştı. Üstünden de mağazadaki su soğutucusundan üst üste iki bardak su içmişti. Şimdi ise karnı ağrıyordu. İki de bir karnı gidiyordu.

Mağazadaki soğutucudan su içmeseydi... Karnı böylesine ağrımaz, ishal olup karnı gitmezdi... Ama soğuk suyu içince karnı ağrımaya başlamıştı. İki kere ayakyoluna girip çıkmış yine de rahatlayamamıştı.

Şimdi yediği yemeğin parasını hesaplıyordu. İki poğaçaya ellişerden 100 kuruş etmişti. İki ayakyolu için 50'şer kuruştan 100 kuruş vermişti. Bir 50 kuruş da şimdi verecekti. Bu üçüncü girişi idi. Bakalım akşama değin daha kaç kere yüz numaraya girecekti. Böyle giderse sermayeyi kediye yükleyecekti... Anlaşılan, bu gidişle yediğini çıkarmak yemekten daha pahalıya gelecekti.

Demek ki yemek için verdiği paradan çoğunu çıkarmak için veriyordu. Bu işe ise bir türlü aklı ermiyordu. Düşünüyor, düşünüyor işin içinden nasıl çıkacağını bilmiyordu.

“İşini çabuk gör hemşerim!” diye tuvalet görevlisi

kapıya vurarak, kendisine seslendi. Görevlinin sesini duyunca irkildi.

“Artık ayakyolunda bile rahat vermiyorlar adama!” dedi. Hemen çıkması gerekiyordu; kaldı ki, ıkınıp sıkındığı halde bir pürtük çıkaramıyordu.

Hemen toparlanarak çıktı. Daha içi dışına çıkmamıştı. “Oh!” diyecek kadar boşalmamıştı. Yarısından çoğu içerde kalmıştı.

Kendisini sıkıştıran görevliye baktı. Görevlinin suratı asıktı. Nerdeyse içerde çok kaldığı için kendisine tokatlayacaktı.

Tuvalet ücretini verirken görevliye, görevli öfke ile homurdanarak seslendi kendisine: “Herkes içerde senin kadar kalırsa biz nasıl hesap vereceğiz işverene!”

Gaziantep Sabah gazetesi. 18.8.1974

X

6

BABASININ KIZI

Babasının kızının adı Yener. Yener, Hacettepe Güzel Sanatlar Bölümünü başarı ödülü ile bitirmiş bir grafiker.

Bütün fiziksel-ruhsal yönleriyle babasına benzer. Ne gözünü budaktan sakınır, ne de sözünü esirger.

Babasıninki gibi yuvarlak, iri, kahverengi gözler; yarı ciddi, yarı sevecen ışıklı yüzler.

Yalanı, dolanı, dünya malında gözü yoktur. “Aman zengin olsam” dememiştir, gönlü toktur.

Eşini kendi seçmiştir, düğün dernek dememiştir, çeyizim olsun istememiştir. Nikah törenine gelinlik bile giymeden günlük giysisi ile gitmiştir..

Nikah törenine anası-babası, üç yakın arkadaşı ile birlikte beş kişi gelmiştir. Anası-babası dışındaki üç arkadaşından ikisi tanıklık etmiştir.

Yakın akrabalarına bile haber vermemiştir. Herkes hayret etmiştir, “Bu kız deli mi ne!” demiştir.

Babasının kızı ise yapılan dedikodulara gülüp geçmiş, “Evlenen benim, onlara ne oluyor?” demiştir.

Babasının kızı Yener; bir gün Ankara Samanpazarı’nda bulunan SSK Dispanserine gider.

Samanpazarı Ankara’da Osmanlı’dan kalma bir çarşı. Esnafın, tüccarın dükkanı karşı karşı. Daha çok hac malzemeleri, ölü malzemeleri satan esnafla dolu bir çarşı.

Hacısı, hocası, abidi, zahidi, sakallısı, sarıklısı, takkelişi, cüppelişi... Esnafı, tüccarı gözden geçirir gelen geçen herkesi...

Babasının kızı patronu ile ters düştüğü için işten ayrılmıştı. Çünkü patronu namaz kılmadığını, oruç tutmadığını başına kakmıştı.

Yeni bir iş arıyordu, üzgündü, tedirgindi, gergindi. Dokunsan ağlayacak, “nasılsın” desen patlayacak gibiydi.

Hava soğuk mu soğuk, insanlar donuk mu donuk. Babasının kızı her yerini sıkı sıkıya kapatmış yalnızca başı açık, saçları dağınık.

Önünü kesti orta yaşlı, kısa boylu, toparlak biri. Yener dalgın dalgın gittiği için sandı ki adamın yolunu kesti, yol verdi, kenara çekildi.

Adam oralı değildi, Yener’in önüne geldi. Tepeden tırnağa süzdü, baktıkça hayran oldu “Aman Allah’ım bu ne güzel yüz!..” dedi.

Düşündü güzel yüzlü bu kızla nasıl diyaloga girişeceğini. Sandı ki söylediği sözler üzerine kız kendisi ile diyaloga girecekti.

“Nur yüzlü, güzel gözlü kızım, bak ne güzel giyinmişsin. Sen Müslüman değil misin, niçin dini bütün kızlar gibi saçını, başını gizlemezsın?”

Tam damarına basmıştı Yener’in. Zaten soğuktan gergindi. İş aradığı için tedirgindi. Kendisini dolaylı yoldan taciz eden bu edepsiz de kimdi? Babasının

kızına böyle söz söylenir miydi!

“Bana baksana sen, yaptığın tacize girer. Seni şimdi savcılığa şikayet edersem, derdest eder. Çekil git yoluna! Önce yüzünü yıka, sabun değsin şu kirli top sakalına, ondan sonra karış insanlar arasına...”

Adam neye uğradığını şaşırmişti. Hiç beklemediği bir yanıt almıştı. Elinde olmayarak sağa sola baktı.

Öfkeli kadın sesini duyan kimi esnaf, tüccar, yoldan gelip geçenler ikisine bakıyordu. Neler olup bittiğini anlamaya çalışıyordu.

Zılgıtı yiyen adam kendilerine en yakın olana dedi: “Çattık, belaya!”

Adam yanıtladı: “Sen belaya çatmadın; çattın babasının kızına!”

Yener, “Babamı tanıyan bu adam da kim?” diye dönüp baktı, tanımadı. Adam “Niçin babasının kızı” dedi anlamadı.

Zılgıtı yiyen: “Kimdir bu kızın Babası?”

Adam yanıtladı: “Daha tanımadın mı?..”

Samanpazarı'nın soğuk havasına bir soğuk hava daha esti. Herkes sesini soluğunu kesti. Evli evine, esnaf tüccar işine, yolcu yoluna gitti... 18.12.2004

X

7

BENİMKİLER

Tanıdığım birkaç parlamento muhabiri var. Zaman zaman Parlamento dönüşü bana uğrarlar. Hal hatır sorarlar, gördüklerinden, duyduklarından gerekli gördüklerini anlatırlar. Vardır anlattıkları içinde ilginç olanı. İşte anlattıklarından ilginç olanları:

- Haberin var mı, sizinkilerden biri (CHP'den söz ediyor), ön seçimlerde ikinci sırayı alınca Ankara'ya koşmuş.

- Ee koşmuşsa koşmuş, koşmuş da ne olmuş?

- Dur be kardeşim patlama. Seninki gelmiş

Ankara'ya. Gitmiş doğru Çankaya'ya. Dayalı döşeli bir ev kiralamış ki aylığı 2.300.- lira...

- Derdi neymiş?

- En kötü olasılıkla dört tane çıkarırız. Yedimiz değilse bile dördümüz garanti Ankara'ya koşarız demiş...

- Bak hele sen şuna.

- Kolay değil Çankaya'dan dayalı döşeli ev kiralamak. Bir yıllık kirasını da peşin ödemiştir muhakkak.

- Vermiş mi bari bir yıllık kirayı... Bizim milletvekili adayı...

- Bir yıllık mı vermiş, iki yıllık mı vermiş, onu bilemem. Ama seninki milletvekili olmuş diyemem. İkinci sırada olmasına karşın seçilememiş, eli boşlukta, hevesi kursağında kalmış...

- Desene yandı gülüm keten helva. Milletvekili olamadığına göre nasıl gelecek bu adam Ankara'ya. Ya imzaladığı sözleşme ne olacak? Ayda 2.300 lirayı nasıl verecek?.. Hele bir yıllık kira bedelini, önden verdi ise nasıl geri alacak?..

- Dur yahu, ne ki bunlar. Nasıl verirse versin, nasıl alırsa alsın ilgilendirmez bizi, elbet bir çözüm yolu bulurlar. Daha bitmedi anlatacaklarım var.

- Anlat bakalım hele daha ne yapmış bu bizimkiler?.. Söyle bakalım daha ne halt etmişler?

- Seninkilerden milletvekili olanı, Meclis lokantasında yemek yemiş, çekmiş kafayı. O gün meclis başkanı seçilecekti. Adı okundu, bu da oy verecekti.

- Verebildi mi bari.

- Ayakta zor duruyordu. İki arkadaşı kendisini oy sandığına götürüyordu, götürme denemez buna sürüklüyordu.

- Ee olacak bu kadar. Milletvekili olmak kişiyi zafer sarhoşu yapar...

- Kardeşim bu zafer sarhoşu değil rakı sarhoşu.

Milletvekili oldu ya sonradan görmenin çocuğu. Görmemişin bir oğlu olmuş, çekmiş çükünü koparmış...

- Olur o kadar, milletvekili olmak bile insanı sarhoş yapar. Adam milletvekili, bir iki duble atmışsa ne olmuş?

- Abi, ben gördüğümü söylüyorum. Niçin kayırırsın seninkileri bilmiyorum.

- Yok canım kayırmıyorum. Bu kadarı da olur diyorum.

- Ne ise şimdi şunu da dinle. Senin Partinin milletvekilleri meclis başkan adaylarına oy vereceklerine Meclis Kantininde sigara kuyruğuna girmişler... Seninkiler kuyrukta beklerken sağılar meclis başkanını seçmişler.

- Çok görme canım! Bayram üstü seçim bölgelerine gidecekler, seçmenlerine sigara ikram edecekler. Böylece milletvekili olduklarını gösterecekler.

- Ee canım sen de seninkilere hiç toz kondurmuyorsun. Yumurtada leke var bizimkilerde yok diyorsun. Ne desek hoş görüyorsun. Gördüklerimizi anlatmayalım mı yani, hadi bize eyvallah!... 6.11.1973

X

8

BIRAK KUYRUKSUZ KULAKSIZ OLSUN

Çok güzeldir Mevlâna'nın Mesnevisindeki öyküler. Mesnevi'deki öyküleri okuyanlar düşünür, güler.

+

Adamın biri hamama gider; amacı hem temizlenmek, hem de göğsüne bir aslan şekli dövdürmek ister.

Dövmeci geçer adamın başına. "Yat, der sırtüstü şu göbek taşına."

Boyası bir yanda, iğnesi bir yanda, başlar aslan yapmaya.

İğneyi batırdıktan sonra boyaya, başlar adamın göğsüne batırıp çıkarmaya...

Adam bir dayanır, iki dayanır batırılan iğnenin acısına, anlar ki daha çok dayanamayacak bu acıya.

Sorar dövmeceye:

-O yaptığın ne?

- Aslan'ın ayağıdır bu yaptığım. Üç tane daha yapacağım!

- Demek üç tane daha yapacaksın. Olmaz sen benim canımı yakacaksın. Bırak ayaklarını, benim aslan ayaksız olsun! Sen başka yerden başla, ayaklar kalsın...

Dövmece netsin, neylesin. Adamın buyruğu kesin.

Müşteri her zaman haklıdır. Dövmece para kazanmalıdır.

Dövmece müşterisinin hizmetinde, başlar yeniden aslan resmi çizmeye.

Ama batıp çıkan iğneler, adamın göğsünü deler.

- Şimdi neresidir yaptığın? Yeter canımı yaktığın...

- Bu kez de kuyruğundan başladım. Elbette yanacak canım!..

- Bırak kuyruğunu, aslan kuyruksuz olsun... Başka yerden başla kuyruğu kalsın...

Dövmece çaresiz, anladı ki müşterisi densiz. Yeniden başlar dövme yapmaya isteksiz.

Adamın canı yeniden yanar; dayanamaz yine sorar:

- Bu yaptığın neresi?

- Kulağının kepçesi...

- Bırak kulağını, sen ustasın, kulaksız da aslan yaparsın... Bırak kulağı da kalsın...

Dövmecinin tepesi atar, mürekkep şişesini kapar, iğneyi de kutuya atar, ayağa kalkar: "Ben vazgeçtim aslanım, aslan yapmaktan; git başkasına, belki o ayaksız kuyruksuz, kulaksız yapar!.."

+

Mesnevîde çoktur bu tür anlatılar. Mevlâna öğretmek istediğini öykülerle okuyucunun kafasına sokar.

+

1946 yılından beri demokrasi yapmaya çalışıyoruz. Ama demokrasinin kurallarına uymuyoruz.

Demokrasinin kuralları sınıflar arası dengenin sağlanmasıdır. Sorarım size TBMM’de esnaf, işçi, köylü var mıdır? Demokrasinin tam olması için esnaf da, işçi de, köylü de TBMM’de yer almalıdır.

Böyle bir öneri getirene pişkin pişkin yanıt verirler:

- Emekçiler olacak da ne olacak. Emekçiyi getirince emekçiler de çalacak!

Çaresiz başlıyoruz çalan varsıllarla demokrasi yapmaya. Kendi seçtiklerimize yaranmışlık taslamaya...

Demokrasi denince akla; düşünce ve kanaat özgürlüğü, düşünceleri ifade özgürlüğü gelir. Bizimi demokraside düşüncelerini ifade etmeye kalkanların başına bin türlü belâ gelir.

Düşünce ve kanaat özgürlüğü olmadan, duygu ve düşünceler anlatılmadan demokrasi nasıl olur? Bırak şimdi müzevirliği, sırası gelirse onlar da olur...

Yeter ki her düşünce yayılsın, her kitap yazılsın. Emekçiler okuyup da uyanmasın...

Hamamdaki adam nasıl ayaksız, kuyruksuz, kulaksız aslan isterse; bizim egemenler de demokrasi olsun da istediğimiz gibi olsun derler. Ancak bu kafa ile demokrasimiz gitse gitse nereye gider?..

Demokrasi isteniyorsa kurallarına uyulmalıdır. Her topluluktan, her sınıftan insanlar TBMM’de yer almalıdır... Her türlü düşünce korkusuzca açıklanmalıdır. 19.7.1973

X

9

BİLGİSİZLİĞİN HIZI

O gün, gazeteler hız ve dikkatsizlik yüzünden 19 kişinin öldüğünü yazıyordu. Gazetelerin bu haberi

yazdığı günün sabahında Ankara'dan İstanbul'a Ford marka bir arabada iki kişi yol alıyordu...

Sürücünün dudakları kıpır kıpırdı. Sürücü dua ediyordu. Ancak okunan dua bir türlü bitmiyordu. Duayı okuyan, dua okuduğunu yanında oturan bilsin istiyordu.

Yanındaki, duasını yarıda kesmemek için sesini çıkarmadı. Duasını bitiren sürücüye soruyu yapıştırdı:

“Anlaşılan, yola çıkarken dua okuyorsun. Yaptığın duaya güvenerek de hızlı gidiyorsun?”

Sürücü, sorudan kendisine övünç payı çıkartmıştı. Anlatmaya başladı:

“Bana bu duayı Ankara'nın en büyük vaizlerinden biri öğretti. Okurum her yola çıkışımda; 7 kere ayetül kürsü, 1 kere Elham, 3 kere de kulhuvallahi... Bu duaları okuduktan sonra; bir aşağı, bir yukarı, bir sağıma, bir de soluma üflerim. Sonuncusunu da yutarım. Ben bunu hep yaparım. Bunları yaptıktan sonra korkmadan yola çıkarım... Ben bunu çok denedim. Bu kadar yolculuk yaptım, evvelallah hiçbirinde kaza yapmadım.”

Yanındaki sordu:

“Eğer bu iş dua ile olsaydı, bütün sürücüler bu duayı okuyarak yola çıkardı. Bu duayı okudukları için hiçbiri de kaza yapmazdı. Böylece trafik kazalarına çözüm bulurduk. Hepimiz sağ selamet istediğimiz yere varırdık. Bütün dindarlar yola çıkarken senin gibi dua okumakta. Ama yine de kaza yapmakta. Bak bu gün bile 19 kişi yaşamını yitirdi. Hepsi de trafik kazasına kurban gitti.”

Sürücü bir süre düşündü. Yanındakine döndü:

“Şimdi vaiz efendi, bize şunu da söyledi. Bu duayı okuyun; bu duaya rağmen kazaya uğrayıp ölürseniz korkmayın...”

“Bu ne demek oluyor? Ölen adam nasıl korkuyor?”

“Olur ya, bu duaları okuduktan sonra kazaya uğrar da ölürsen, artık sen trafik kazası kurbanı değilsin?” Bil ki artık sen bir şehitsin, doğru cennetliksin... Ölmene neden vadenin yetmiş olması. Trafik kazası da bahanesi...

Yanındaki sözünü kesti:

“Ya trafik kazası kurbanı değil de nesin?”

Bir ara kilometre saatine baktı sağdaki. 120’yi gösteriyordu hız göstergesi.

“Arkadaş, saate bakıyor musun, hızın 120 saatte. Trafik kurallarına göre senin hız limitin ne?”

Sürücü güldü.

“Sen de amma korkakmışsın be!” dedi. “Bu arabaya saatte 120 kilometre ne ki?...”

Sözlerinin gerçekliğini göstermek için oturduğu koltukta şöyle bir doğruldu. Direksiyonu eliyle sağlama aldı, arkaya doğru kaydıldı. Araba birden bire hızlandı. İbre, saatte 120, derken 160’ta kaldı.

Araba bu hızla giderken önlerindeki arabayı solladı. Az daha karşıdan gelen Alamancıya toslayacaktı, bereket toslamadı. Bizimki Alamancıya sunturlu bir küfür yolladı.

“Alamanyaya gitti, başıma sürücü oldu ayı!..”

Her ikisinin rengi solmuş, yürekleri ağzına gelmişti. Sağdaki:

“Arkadaş, sen bu hıza alışmışsın. Anlaşılan yavaşlamayacaksın. Yavaşlamayacaksan beni burada bırak. Şehit olup Cennete gidersem aileme kim bakacak?”

Sürücü yanındakinin anlattıklarını dinlemiyordu. Hızını düşürmüyordu.

“Sürücü demek soğuk kanlılık demektir. Ustalık bu gibi durumlarda soğukkanlılığını yitirmemektir. Allah’a olan güvenin sarsılmayacak. Bu ikisi sende olduktan sonra korkma, bize hiçbir şey olmayacak...”

“ ... ”

“Evvel Allah arkadaşına güvenmelisin. Hem korkma canım sen bir erkeksin...”

Araba saatte 160 kilometre hızla Bolu yolunda gidiyordu. Sürücünün yanındaki ölüp ölüp diriliyordu...

Ankara, Barış gazetesi. 10 Temmuz 1984

X

10

BİZİM ODUNCU

Bizim oduncu ANAP'lı. Üç yıl önceki seçimlerde ANAP için çalışmıştı.

“Oyunu bize ver!” diye diye bana gelmişti. “Niçin size verecekmışim?” dediğimde de, “Bizim parti kırtasiyeciliği kaldıracak.” demişti.

Sayın Özal, seçim konuşmalarında “Kırtasiyeciliği kaldıracacağız!” diyordu. “Kırtasiyeciliği kaldıracacağız!” dedikçe büyük alkış alıyordu.

Bu yılki kışlık odunumuzu almak için, bizim oduncuya gittim. “Merhaba, beni hatırladın mı?” dedim.

Bizim oduncumuzun işyerindeki odası derme çatma 5-6 metrekarelik. Odunlardan, tahtalardan yapılmış bir işyeri. Delik deşik...

Vardır bir de odun ardiyesi. Odunların ortasında hızır makinesi.

İşyerine (yazıhane) girer girmez gözünüze çarpar duvardaki levhalar. Küşatlar, ruhsatlar, formlar sıra sıra sıralanmışlar.

Bakışlarımı yazıhanesinin duvarlarında gezdirdim. Levhalardan, küşatlardan, formlardan, yer kalmamış olduğunu görünce güldüm.

Güldüğümü görünce “Niçin gülüyorsun?” diye sordu. Elimle duvardakileri göstererek “Bunlar ne? Hani sizin parti kırtasiyeciliği kaldıracaktı. Devlet kapısında bizi süründürmekten kurtaracaktı?”

Başladı gülmeye. “Hiç sorma; ne sen sor, ne ben

söyleyeyim. İş işten geçti neyleyeyim...”

Ben sormadan sırasıyla duvardaki levhaları gösteriyordu. Gösterirken de harcadıklarını sıralıyordu:

“Bak, şu tatil izni formu. Bu form 50 bin liraya dolduruldu.”

“Şu küşat tezkeresi, şu da Belediye Meslek vergisi levhası. Her biri bana 100.000 liraya geldi.”

“Şu Esnaf ve Sanatkarlar Sicil Tasdiknamesi. 15 bin liraya mal oldu tanesi.”

“Şu Resmi İzin belgesi. Bunun için de 5.000 lira istendi.”

“Şu Çevre Sağlık Raporu. Bu da bize 20.000 liraya mal oldu.”

“Şu vergi levhası. Devlet benim gibi oduncudan 300.000 lira vergi aldı.”

“Şu verdiğim tabela vergisine ait belge. Yarım metre kare levha için verdim 6.000 tl...”

“Şu KDV listesi. KDV’nin satışımız içinde olduğuna ilişkin bilgilendiriyoruz herkesi...”

“Şu da fiyat listemize ilişkin levha. Bunun da yazılması 10.000 liraya mal oldu bana...”

Bizim oduncu, bütün bu resmi belgelere ek olarak bir levha da kendisi yazdırıp asmıştı. Levhaya da “Lütfen veresiye teklif etmeyin.” diye yazdırmıştı.

Boş kalan yerlerden birine “Yurtta sulh! Cihanda sulh!” levhası asmıştı. Bir de bir Türkiye haritası eklemişti. Bütün bunların üstüne de Ağlayan Çocuk Posterini yerleştirmişti.

Ağlayan Çocuk Posterini göstererek

“Bunu niçin astın?”

“Bunu asmama niçin şaştın?”

Dudağını kıvrarak baktı baktı.

“Niçin asmayayım, arkasına düştüğüm ANAP milleti bu çocuk gibi ağlattı! Millet de, milletin anası da bu çocuk gibi inim inim inliyor. Millet inim inim inlerken

kimileri de ceplerini doldurduğu için “Atatürk’ten sonra ikinci lider Özal!” diyor.

Sözün sırası gelmişti.

“Ne oldu, ANAP’tan vaz mı geçtin?”

Başını iki yana salladı.

“Eşek arıları tarafından sokulsun senden oy isteyen diller. Kırtasiyeciliği kaldıracacağız, dediler, işte görüyorsun duvarlarda kalmadı yer! Bir daha ANAP’a oy vermek mi, tövbeler tövbesi...”

Gülüyordu, bizim oduncunun bu haline duvardaki Ağlayan Çocuk Portresi... 29.7.1986

X

11

ÇOK MU ACI ABİ!

Lokantaya girdi yemek yemek için genç gazeteci, boynunda asılı fotoğraf makinesi. Bu lokantanın lahmacununu, künefesini övmüşlerdi, yemek istedi.

Caddeden gelip geçenleri gören bir masaya oturdu, camdan dışarıyı ayna gibi görünüyordu...

Gelen garsona,

“Önce iki lahmacun, üstünden de künefe isterim! Biraz çabuk olursa sevinirim...”

“Merak etme abi, pişer pişmez getiririm!”

Garson; masayı silip temizledi, çatalı, bıçağı, peçeteyi yerleştirdi.

Gazeteci, lahmacunu beklerken gözü caddeye ilişti. Bir şey dikkatini çekti. Hızla gelip giden taksilere rüküş giysili kadınlar inip binmekteydi...

Arka arkaya taksiler geliyordu; taksiden inen genç kadınlar yandaki apartmana giriyordu. Daha sonra bu taksi yeniden geliyor, getirdiği yolcuyu alıp gidiyordu.

Taksiyle gelip giden bu kadınlar korku ve utanç içindeydiler, hem de çok ürkektiler...

Tanınmamak için başlarını örtüyorlardı. Kimseye görünmemek istercesine koşarak içeri giriyorlardı.

Bunlar ivedilikle, nereye girip çıkıyor böyle? Gelirken de, giderken de, korku ile, niçin sağa sola bakıyorlar öyle?

Hızlı hızlı gelip giden bu genç kadınlar; barlarda, pavyonlarda mı çalışıyordu acaba? Pavyonlarda çalışan kadınlardaki neşe niçin yoktu bunlarda...

Onlar daha şık, daha dekolte giyerlerdi. Böylesine utançla başlarını örtmezlerdi. Onlar sanatçı olmakla övünürlerdi. Öyle ki kendilerini sergilerlerdi. Bunlar ise kimseye görünmemek derdindeydi.

Gelip gidenlerden kimi kilo almıştı. Arkası önü tombul tombul olmuştu. Kimileri ise göğüslerini taşıyamaz duruma gelmişti.

İçlerinde gencecik, körpecik olanları da vardı. Kilo alanları, tombullaşanları yaşlanmış olanlarıydı...

Genç olanlardan kimileri saçlarını boyatmıştı. Kimileri ise çorap giymemişti, ayaklarında şıpidik terlikler vardı.

Caddeden gelip gidenlerden de bunlara bakanlar oluyordu. Ev kadınları çabucak kaçıyor, erkekler ise, gülererek "Abo!" çekiyordu.

Bu sırada lahmacun geldi; soğutmadan yemeliydi, ama yemek yerken bile gözleri gelip gidenlerde idi.

Çağırıldı garsonlardan birini, gelen garson eğilerek "Bir isteğin mi var abi!" dedi.

Kadınları göstererek: "Bunlar nerden gelip nereye gidiyorlar böyle ürkek ürkek!"

Garson: "Bunlar mal abi mal! Git bunlardan istediğini al!"

Bu mallar haftada bir muayene için gelir. Girip çıktıkları binaya da Belediyenin Zührevi Hastalıklar Polikliniği denir..."

Garsonla konuşmasını diğer garsonlar da izliyordu. O garsonlar birbirine bakıp anlamlı anlamlı bıyık büküyordu.

Kasada oturan yaşlı, top sakallı Hacı Baba dedikleri söze karıştı. “Çok eskiden bunlara fahişe, orospu, genelev kadını denirdi. Şimdi ise bunlar hayat kadınlığına yükseldi!”

Hacı Baba hem bilgiçlik hem de namusluluk taslıyordu. Bu açıklamaları yaptıktan sonra da, “Tövbe, tövbe! Ne günlere kaldık yarabbi!” diyordu.

Genç gazeteci sorduğuna soracağına pişman olmuştu. Herkesin bakışları kendisine dönmüştü.

Suçluluk duygusu duydu birden, çıkıp gitmeliydi vakit geçirmeden...

Kim ne derse desin bunlar bozuk düzenin kurbanları idi. Acaba varsılların kızları bu duruma düşer miydi?

Bu zavallıların içinde kaç tane fabrikatör, ithalatçı, komprador kızı vardı. Böyle bir kader onların semtine uğrar mıydı?

Buraya düşenlerin yüzde yüzü yoksul işçi, köylü kızı; gecekonduların, köylerin Asiyesi, Naciyesi, Nazlısı...

Varsıl kızının kusuru olağan bulunur; yoksul kızının kusuru ise bir iken bin olur...

Onlar kızlarının kusurlarını ört bas eder; yoksul kızı ise töreye kurban gider...

Töreye kurban gitmeyen yoksul kızı evden kovulur. Evden kovulan kızlar da böyle hayat kadını olur...

Sonra artistliğe, starlığa, özenen gençecik yoksul kızları geldi aklına. Yoksulun kızları bataklığa düşerdi star olacağına.

Olasılıkları düşündükçe duygulandı, gözleri sulandı. Gözlerinde biriken gözyaşları yanağından süzülerek çenesine aktı.

Gözyaşlarını gören garson “Çok mu acı abi!” dedi. Hemen gitti, kasada duran kolonya şişesini getirdi...

Gözyaşları gözüne perde olmuştu, çevreyi göremiyordu. Garson ise: “Bir daha ki sefere bu kadar acılı yapmayız abi!” diyordu.

Gazeteci, masadaki kağıt peçete ile gözündeki yaşları kuruladı. Kanlanan gözleri ile anlamlı anlamsız çevreye baktı.

Yemeğini bitiremeden, künefeyi istemeden, getirttiklerinin parasını verdi. Hızla lokantadan çıkıp gitti...

Garson kasadaki Hacı Baba'ya parayı verirken bildirdi. "Lahmacun çok acılı olduğu için yeyemeden gitti!"

Hacı Baba da kendisine: "Ustaya söyle, acı biberi az koysun lahmacuna bundan böyle!"

Lokantadan çıkıp giderken hayat kadınları ile göz göze geldi. Hayat kadılarından biri, diğerine: "Yazık, ne derdi var acaba?" dedi. 29.3.2004

X

12

DENİZDEN SONRA

Sosyete terzisinin şark işi koltuğunda oturuyordu. Hem düşünüyor hem de prova yaptıran kızına bakıyordu.

Gelir bakımından kaygısı yoktu. Rahmetli kocasından kalan apartmandaki daireleri aylığı ile gül gibi geçinip gidiyordu.

Ah şu biricik kızcağzını da bir baş göz edebilseydi, kalmayacaktı derdi.

Biricik kızının evde kalacağı korkusu kendisini yiyip bitiriyordu. "Bu kız ne zaman evlenecek, bir-iki yıl daha evlenmezse evde kalacak!" diyordu.

Terzi "Şu kadar kısalık yeter mi?" diye kızın anasına soruyordu. 23 yaşındaki kızın dizinin üstünde bir yeri gösteriyordu.

Kız "Aaa bu kadar uzun etekliği Güven Parkının önünde müşteri bekleyen temizlikçi kadınlar giyer." Kız, etekliğinin olabildiği kadar kısaltılmasını ister...

Kadın daha fazla dayanamadı.

“Aa kızım sen de pek açılıp saçıldın. El alemin diline düşmek mi derdin? Üst tarafında bir şey yok, neredeyse görünecek göğsün. Meydanda kolların, omuz başların, sırtın, döşün...”

Terzi ne yapacağını şaşırmişti. Yapmacık bulmuştu ana kızın tartışmasını.

Tartışmalarını gülümseme ile izliyordu, bir fikir belirtmekten kaçınıyordu

Kız, hışımla seslendi anasına: “Aa anneciğim, ne oldu böyle sana. Hani plajda ne söylüyordun bana. Bodrum’da, o kumların üstünde sen yağlamamış mıydın beni yanayım diye. Demedin mi kızım cildini iyice yağlamadan çıkma güneşe. Her yerin bir güzel yansın; görenler hayran kalsın... Peki, sen beni kapatırsan görenler hayran kalsın, denizden geldiğimiz nasıl anlaşılın?... Ne demeye yağladın beni çarşafa sokacakmışsın da... Ne diye yaktık kendimizi, kimseye baktırmayacakmışız da...”

Aslında kendisi de kızı gibi düşünüyordu; ancak, terziye karşı ağırdan alıyordu.

Terzi, kızın gösterdiği yerden etekliği kıvrırdı, iğnesini taktı. “Yarın gelerseniz elbiseniz hazır!” diyerek ayağa kalktı...

+

Ana-kız kol kola girmiş geziyorlardı Ankara Kızılay’da. Gidip geliyorlardı Gökdelen önünden bir aşağıya, bir yukarıya.

Kızın başında bir hasır şapka vardı. Vücudunun bütün hatları görünüyordu, giysileri dardı.

Gözünde yuvarlak, büyük güneş gözlüğü. Görenlerin dikkatini çekiyordu; kolları, bacakları, göğsü...

Anası, takmış kızını koluna; akli fikri kızına bir kısmet bulmakta...

Karşılarından gelen genç yaşlı erkekler bir de arkalarını dönerek bakıyorlardı. Ana kız bu bakışlardan

hoşlanıyorlardı.

Münasebetsizin biri "Anasına bak kızını al! Aman Allah'ım bunlar ne güzel mal!" diyerek söz atmıştı. Bunun üzerine kızın anası da "Aaa!.. Terbiyesize bak! Ana-baba terbiyesi görmemiş ne olacak?" diye azarlamıştı.

Ne var ki bu olay ikisinin de hoşuna gitmişti. İkisinin de yaşadıkları bu olay hafızlarında yer etmişti.

Yaşadıkları bu olayı aylarca gelen giden konuklara anlatmışlardı. Apartmandaki komşulardan da duymayan kalmamıştı.

Denizden sonra akıllarında kala kala bu olay kalmıştı. Bu yıl da kıza kısmet çıkmamıştı. 30.7.2004

X

13

DOSYA YOK!

Duruşmalardan çıktım, işyerime geldim. Ertesi gün duruşması olan dosyalarımı gözden geçirmeye başladım. Telefon çaldı. Açtım:

"Alo, ben falan mahkemenin mübaşiri."

"Tanıdım, hayırdır inşallah bir şey mi oldu?"

"Yok abi, ne olacak canının sağlığı."

Anladım dilinin altında bir bakla var, çıkarmaya korkar.

"Boşa mı aradın öyleyse; muhakkak bir derdin var."

Eveledi, geveledi derdini söyledi.

"Abi bana bir elli milyon verir misin?"

Bizim adliye personeli darda kalınca sempatik bulunduğu avukatlara yanaşır. Kimi avukatlar alıştırılmıştır. Yazı işleri müdürüne, mahkeme katibine, mübaşire para verir; o da kendilerine müvekkil gönderir.

Ben işin nereye varacağını anladım. Sordum.

"Peki sen bu elli milyonu benden yardım olarak mı, yoksa ödünç olarak mı istiyorsun?"

Biraz düşündü,

“Abi orası sana kalmış bi’şey. Ver de nasıl verirsen ver. Evvel Allah altında kalmayız!”

Anladım, bana demek istiyor ki; sen bana elli verirsen ben sana yüz kazandırırım. Müvekkil göndermesi için bir görevliye para vermek benim kişiliğimle bağdaşmazdı. Böyle bir davranış kabul edemeyeceğim bir davranıştı.

“Bak arkadaş, istediğin elli milyonu ödünç olarak veririm. Sen bana nasıl ödeyebileceğini söyle hele bir...”

Böyle bir yanıt beklemiyordu. Bir süre sessiz kaldı. Tam telefonu kapatacaktım ki,

“Ver de nasıl verirsen ver. Duruşma salonundayım, hemen parayı getir!”

Tepem atmıştı, mübaşir bana emrediyordu. “Parayı ayağıma kadar getir!” diyordu.

Para isteyen gelir parayı alırdı. Bir avukat nasıl olur da bir mübaşirin ayağına varırdı.

“Demek bir de parayı ayağına kadar gidip vereceğim öyle mi? Böyle bir istem bir avukatı küçük görmek değil mi?” dedim, yanıt beklemeden telefonu kapattım.

+

Ertesi gün mübaşirin görevli olduğu mahkemede duruşmam var. Duruşmam saat 9,5 ta başlar.

Duruşmalara her zaman vaktinden önce giderim. Çünkü zamanında hazır olmazsam davayı kaybederim.

Duruşma salonunu girdim. Dinleyiciler arasında oturup bekledim.

Bir türlü sıram gelmiyordu. Yargıç, hep başkalarının davasını görüyordu.

Buradan çıkıp başka bir duruşmaya girmem gerek.

“Sayın yargıcım, benim sıram 9,5’te idi. Saat 10.5 oldu. Sıram ne zaman gelecek?”

Yargıç masasının üzerinde bulunan dosyaları gözden geçirdi. “Hayri Bey, senin dosya yok! Bir

yanlışlık olmasın, duruşman bu gün müydü?”

“Sayın yargıcım nasıl olur? Kapıda asılı duruşma listesinde adım ve dosya numaram yazılı!”

Yargıç önündeki dosyaları yeniden karıştırmaya başladı, bulamadı. Mübaşire, “Git bana yazı işleri müdürünü çağır!” dedi.

Mübaşir yazı işleri müdürünü çağırmaya giderken döndü. Bana bakarak anlamlı anlamlı güldü...

Yazı işleri müdürü geldi. “Evladım Hayri bey, bu gün duruşmam var diyor. Duruşma listesinde de adı ve dosya numarası varmış? Ama dosya görünmüyor”

Yazı işleri müdürü, “Vardı efendim, listeyi ben yazdım...” diyerek yargıcın masasına doğru yürüdü

Bu sırada tutanak yazmanı:

“Evet Hakim bey, Hayri beyin dosyasını ben de gördüm, dosyalar arasındaydı!”

O zaman Yargıç büsbütün şaşırıldı. Masasının altına üstüne, sağına soluna dosya düşmüş mü diye baktı; aradı aradı bulamadı.

Anladım: Ayağına kadar gelip para vermedim diye mübaşir tekerime taş koyarak benden hıncını alıyordu. Dönüp mübaşire baktım ki o da bana bakıyordu, bıyık altından da gülüyordu.

Duruşma yargıcı mübaşire baktığımı görünce “Gel bakalım mübaşir efendi, bul bu dosya nerede ise!”

Mübaşir eğilip masanın altına baktı. “Bak Hakim bey, dosya masanın altına düşmüş, oradan da çekmecelerin altına kaymış...”

Eğilerek dosyayı masanın altından çıkardı, yargıcın önüne attı.. Kürsüden inerken alaycı alaycı bana bakıyordu. “İşte böyle avukat efendi, sen bana para vermezsen, ben de sana böyle yaparım!” demek istiyordu.

Duruşmadan çıktım. Duruşma salonundaki mübaşire el ettim. Geldi. Ne diyeceğimi merak

ediyordu: “Bak, mübaşir efendi, dedim, bir daha böyle terbiyesizlik yaparsan seni mahvederim!” 28.2.2005

X

14

EZİYETE HAYIR!
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK
BAKANLIĞINA,
SAĞLIK BAKANLIĞINA,
SSK GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE.
Özet: EZİYETE HAYIR!

Zamanınızı almamak için özetliyorum. Yaşım 73; dört ay sonra 74'e giriyorum. Tam 14 yıldır aşağıda sıraladığım hastalıklarla cebelleşiyorum:

Raporlu hastalıklarım:

1. Kronik kalp yetmezliği. Geçirdiğim miyopati kalp krizi üzerine Doktorlar (Kemali Beyazıt. Cavit Kocakavak. İstanbul Kalp Vakfı): “Kalbinin % 70'i ölü. Yenisini takmaktan başka yolu yok!” dediler. (Digimerc veya Digoxin).

2. Harekete bağlı nefes darlığı- Obstrüktif akciğer hastalığı (Desal veya fromid).

3. Kronik böbrek yetmezliği. (Günde en az 3-4 litre su içilecek...).

4. Ekstrasistol (Cordarone ve monoket).

5. Şeker hastalığı (Glucobay).

6.Kanda trigliserin (Lopid)

7. Hiper tansiyon (Inhibace plus).

8. Hiper troid (Levatiron veya Tefor)

9. Osbtoreopoz (Rocaltron).

(Parantez içindekiler kullandığım ilaçları göstermektedir...)

Raporsuz hastalıklarım:

1. Alerjik rahatsızlık (Allerset veya Telfast)

2. Böbreklerde kist ve taş...

3. Gasrit (Talcit veya Dank).
4. Kanda ürik asit: Gut (Allo gut veya Allo ürik)
5. Karaciğerde yağlanma.
6. Menieri (Betaserc veya Vasoserc)
7. Pankreasta taş...
8. Romatizma ((Endosetin)
9. Prostat (Cordura, Dilapros, Hytrin).

(Parantez içindekiler kullandığım ilaçları göstermektedir...)

Eşimin yaşı ise 71 ve o da en az benim kadar hasta... Yürüebiliyor ancak elindeki bastonla.

Şimdi başımıza gelenlere bakın:

1- Ayda bir kere ilaç yazdırmaya giderim. 2. Şubat 2005 tarihinde OSTİM Dispanserine ilaç yazdırmak için gittim. Dolmuş ücreti: 1 milyon 200.- TL.

2- Fiş kuyruğu, doktor kuyruğundan sonra ilaçlarımı yazdırdım. Bu kez de ilaç kuyruğuna girdim.

Eczacı "Raporlu ilaçların için 'muaf' kaşesi bastır getir!" deyince kuyruktan çıktım "muaf" kaşesi bastırıp döndüm. "Benim sıram sizden önceydi" diyerek kuyruğun önüne geçtim. "Muaf" kaşesi basılı reçetemi eczacıya uzattım. Eczacı "Yaşlılığımı ve rahatsızlığımı" gördü. "Gel içeri otur da ilacını vereyim!" diyerek beni kuyruktan çıkarıp bir sandalyeye oturttu.

3- OSTİM eczanesindeki eczacı: "Digoxin-Sandoz, Gulukofen, Ürikoliz" bizde yok. Çıkış yaptırıp Etlik SSK'ya gitmelisin!"

4- Çıkışını yaptırırsın. Atlar Etlik SSK'ya gidersin. Dolmuş ücreti. 1 milyon 200.- TL

5- Etlik SSK Eczanesinde kuyruk çok daha uzun. Girersin kuyruğa beklersin. Sıran geldiğinde eczacı bayan: "Diğerleri var ama, Glukofen bizde yok. Anlaşmalı eczaneye gideceksin. Ancak Anlaşmalı Eczaneye gitmeden önce bu reçeteyi Baştabip'e imzalatıp kaşeteleceksin. Sonra bu reçeteyi veren

OSTİM SSK Dispanserine gideceksin. Orası da reçeteni “Bu ilaç yok!” diye kaşeleyip imzalayacak. Onda sonra da anlaşmalı eczaneye gidip ilacını alacaksın.”

6- Gidersin Etlik SSK Baştabibine. Baştabip: :

“Bunu bana niye getirdin. İşte yok demişler, kaşe basıp imzalamışlar.”

“Doktor bey, keyfimden gelmedim; sizin eczacı, size gitmemi söyledi. Ben de geldim.”

Kafasını sallayıp imzasını atar, kaşeyi basar.”

7- Döner OSTİM SSK Dispanserine gelirsin. Dolmuş parası 1 milyon 200.-TL daha verirsin. OSTİM'deki Baştabip,

“İşte yok demiş, imzalamışız, kaşeyi de basmışız! Daha ne istersiniz?”

“Etlik Eczanesi gönderdi efendim, ben bilemem ki...”

Baştabip başını sallayarak kaşeyi basar imzayı atar öfkeli...

8- Altı üstü 10 milyon 550.-TL'lik bir ilaç alacağız... Yolu yok, Batıkent Uğur Mumcu Mahallesiindeki anlaşmalı eczaneye gideceğiz. Oradan geçen dolmuş-otobüs yok. Sen yüz metreden fazla yürüyemezsin. Binersin taksiye. 5 milyon TL verirsin.

9- Anlaşmalı Eczane: “Bu raporun bir fotokopisini çektirip ‘aslı gibidir!’ diye yazdırıp, kaşeletip imzalattıktan sonra getirmelisin!” der.

Bereket çarşıda fotokopici var. 100 bin TL vererek sağlık raporunun arkalı-önlü fotokopisini çektirirsin. Gerisin geriye dönersin. OSTİM SSK Dispanserine gidersin. Taksiye 5 milyon daha verirsin.

10-Raporun fotokopisini aslı gibidir diye imzalattıktan sonra yeniden Uğur Mumcu Mahallesiindeki Aysel Eczanesine dönersin. 5 milyon daha taksi ücreti verirsin. Eczacı hanım bu kez: “Git sağlık karnesinin

ön sayfası ile nüfus kağıdının arkalı önlü fotokopisini çektir getir!” der

11- Oradan çıkar fotokopiciye gidersin ki fotokopici dükkanını kapatıp gitmiş. Hadi ortan taksiye atlar yukarıdaki Andaç çarşısına giderek fotokopici ararsın. Sağlık karnesi ile nüfus kağıdı fotokopisini çektirirsin. 150 bin lira daha verirsin. Atlarsın taksiye yeniden Aysel Eczanesine dönersin. Gidiş geliş ücreti olarak bir 5 milyon daha verirsin.

12- Durun daha bitmedi. “Siz hepsi tamam ilacımı alacağım artık!” diye beklerken; eczacı kalfası bilgisayara girmiştir. O ne? Eczacı kalfası:

“Efendim sizin sağlık karnesi eski. Genelgeye göre yeni düzenlenen sağlık karnesi çıkartıp geleceksin!” demiştir.

“Yahu kardeşim, bu böyleymiş de niçin bize ilk geldiğimizde söylemediniz. Her işi bitirdikten sonra git yenisini al getir! dersiniz.”

13- Eczacı hanım ve kalfası bayan diklenir; “Ne yapalım bize verilen talimat böyle!” denir.

Artık sinirinden patlayacak duruma gelmişsin. “Bu yaptığınız gavur eziyeti!” diye çıkışsın. Yardımcı olmak amacı ile benimle birlikte gelip giden damat, bizi aralar. Kulağıma fısıldar: “Gavur bunu yapmaz! Bunu yapsa yapsa bizimkiler yapar! Çünkü bizimkiler hortumcular gibi bizi de hırsız sanar!” diyerek araya girer, seni teselli eder.

Gün akşam olmuştur, çalışma saati son bulmuştur. Her ikimizin de dumanı burnundan tütmüştür...

14- “Ben Kızılay’daki SSK İş Hanına gidemem. Benim yerime bu işi sen görmelisin!” diye rica edersin. Kendisine eşimin ve benim sağlık karnemi, nüfus kağıdımızı ve ne olur ne olmaz düşüncesiyle ikişer adet de fotoğrafımızı verirsin.

Ertesi gün Cuma. Damat gider Ankara Kızılay’daki

SSK İş Hanına; girer sağlık karnesi kuyruğuna.

Durun daha çekeceğiniz var. Asıl fantezi şimdi başlar. Ne demiş atalarımız: “Yaşey yaşey de gör temaşey!” demek Osmanlı’dan beri böyle her şey...

Görevlinin canı burnunda baştan savmaya çabalar “Kardeşim, daha sağlık karneniz bitmemiş. Yeteri kadar boş sayfa var. Biz sayfalar bitmeden yeni karne veremeyiz.”

Damat benim kadar sinirli değildir. “Ne bileyim ben. Anlaşmalı Eczane gönderdi. Genelgeye göre yeni sağlık karnesi çıkarmalısın!” dedi.

15- Görevli sinirlenir. Sanki işgal altındaki bir ülkenin yurttaşınız gibi kafasını sağa sola salladıktan sonra diklenir. “Öyle ise git! Vukuatlı nüfus kağıdı al getir.”

Hadi bakalım, ölür müsün, öldürür müsün? Yoksa “Allah layığınıza versin! deyip Şeytana lanet mi!” edersin... Eline ayda 300-400 milyon geçen görevliye ne diyebilirsiniz.

Kuyruklarda yitirilen zamana mı yanarsın. Geçen üç güne mi acırsın? Üç günde alınamayan ilaca mı ağlarsın. Her gün alınması gereken ilacı 6 gün almadan nasıl duracaksın?

Günlerden Cuma. Cumartesi, Pazar resmi daireler kapalı. Şeker hastası olan ilacını aksatmadan almalı.

Damat Pazartesi, Yenimahalle Kaymakamlığına giderek vukuatlı nüfus kağıdı alacak. Bakalım orası ne hava basacak.

Biliyorum bir engel de orası çıkaracak; “Git nüfus kağıdının sahibi gelsin deyecek!” Damat taksiye atlayıp Yenimahalle’den Batıkent’e gelecek. Eşimle beni alıp vukuatlı nüfus kaydı çıkarmak için yeniden Yenimahalle Kaymakamlığına gidecek. 15 geliş 15 dönüş 30 milyon taksi ücreti verecek..

Bereket ben yürüyebiliyorum ama Hanım için en zor iş yürüme. Beş katlı asansörsüz apartmandan

nasıl inecek, nasıl taksiye binecek, orada taksiden inip kaymakamlığa nasıl gidecek, aynı şekilde nasıl dönecek.

Bir engel de orası çıkarmazsa Damat Kızılay'a gidecek. SSK iş Hanında yeniden kuyruğa girecek. Bakalım görevli bu kez ne diyecek?.. Kim bilir daha ne kadar ulaşım bedeli verecek... Üstelik sağlık karnesi alırken de para verecek...

Üç gündür şeker ilacı alamazsın, üç gün daha bekleyeceksin; altı gündür ilacını almazsan belki de şeker komasına gireceksin. Yolu yok bunun; şeytana lanet edeceksin, eczaneye gideceksin, 10 milyon 550 bin lira vererek ilacını alıp eve döneceksin.

Duyarsızlık, sorumsuzluk, kırtasiyecilik, neme lazımcılık girila... Boşuna derdini anlatacaksın bürokrasiye; sanki ağlama duvarı var karşında.

Bütün bunlardan sonra: "Ne mutlu Türküm diyene!" diye böbürlenirsen gülmezler mi sana...

Yeter artık vatandaşa yapılan bu eziyete. "Ne mutlu Türküm diyebilene!"

Saygılarımla,

Em. Av. Hayri Balta, 4.2.2005

Not:

1. Şimdi konu anlaşıldı. Damat; Pazartesinden bu yana, vukuatlı nüfus kaydı için Yenimahalle Kaymakamlığı Nüfus Müdürlüğü ile Kızılay'daki SSK İş Hanına yeni sağlık karnesi çıkarmak için gidip geliyor. Meğer bizim sigorta sicil numarası bilgisayara işlenmediği için Aysel eczanesi "Bize gidin yenisini çıkarın, gelin!" diyor...

2. Bu durumda reçetenin süresi geçtiği için bizim yeniden doktora giderek yenden reçete yazdırmamız gerekecek. Bu da aynı eziyeti yeniden yaşamak demek. Bir de Eczacılar şöyle diyor. "Kardeşim, boşuna uğraşmayın, size niçin ilaç verelim! Verdiğimiz ilaçların

parasını SSK'dan alamıyoruz ki... Medya da bunu yazıp söylüyor." Yani; "Yandı gülüm keten helvası!"

3. Eğer hasta olmasaydım Kurumunuz hakkında dava açarak maddi ve manevi zararımı sizlere ödettirirdim. Ancak ben yaşlı ve hastayım. O adliyenin; bir mahalle kadar büyük koridorlarında dolaşacak durumda değilim. Sizden alacağım miktarın hepsini avukata versem bile, hiçbiri bu davaya bakmaz.

Yukarıda olduğu sanılan maddî bir varlığa ve öbür dünyada hesap vereceğinize inansam sizi Allah'a havale eder rahatlardım. Böyle bir inancım da yok. Bu durumda; "Hadi yine iyisiniz iyi; ne denli sevinseniz vardır yeri, havale ettim vicdanınıza sizi..." 10.2.2005

X

15

GENEL MÜDÜRÜN DÜŞÜ

Son model şevrole; kayıp gidiyordu, Adana-Osmaniye arası şosede.

Çukurova; bir yaz günü öğle vakti... Çukurova, sıcağın eriyordu sanki...

Sıcaklık dalga dalga gökyüzünden yere düşüyordu. Çukurova'nın üstünden sıcaklık pul pul yükseliyordu

Bankanın genel müdürü gömülmüştü arabanın arka koltuğuna... İki kade bir bakıyordu, sağa-sola, Çukurova'daki pamuk tarlalarına...

Asfalt yol güzel, uzayıp gidiyor. Lastikler dönmüyor sanki kayıyor...

Saatte doksan üzerinden giden bir araba, yalnızca hapır hapır bir ses geliyor kulağa...

Oto motorunun sesi duyulmuyor, yalnızca lastiklerin sesi duyuluyor.

Sürücü, müdürünü Adana hava alanına ulaştıracak. Hava alanında bir uçak Müdürü alıp Ankara'ya bırakacak... Kendisi ise kara yoluyla Ankara'ya varacak. Bir gün sonra yine müdürün emrinde olacak...

Genel müdür sürücüsünü beğeniyordu, çünkü sürücü sözünü dinliyordu. Örneğin verdiği buyruklardan biri: “Yol ne kadar güzel ve elverişli olursa olsun; araba, doksan kilometrenin üzerinde gitmemeli.” idi...”

Arada bir sürücüye bakıyordu. Sürücünün elleri direksiyonda, gözleri yolda, elden geldiğince dikkatli gidiyordu.

Araba dediği gibi saatte seksen-doksan kilometre gidiyor, kendisini geçmek isteyen arabalara bekletmeden yol veriyor.

Bir ara genel müdürün gözleri pamuk toplayan ırgatlara ilişti. Irgatlar ağanın pamuk tarlasında pamuk toplamaya gelmişti.

Irgatlara, yalnızca öğle vakti, kuru pilav verilir; üstünden de, buz gibi değil, kan gibi ayran içilir.

Irgatlar, gün bitiminde öylesine yorgun düşerlerdi ki; hemen uykuya dalarlardı döker dökmez eteklerindeki...

İşte her gün, karı-koca, oğlan-kız bütün ırgatlar; gün doğumundan gün batımına ölesine çalışırlar. Elçiden başka hepsi, asgarî ücretten bile az ücret alırlar....

Müdür, birkaç aileden oluşan ırgat topluluğuna bakıyordu... Oyun çağındaki çocuklar pamuk tarlasında pamuk topluyordu. Topladıkları pamukları eteklerine koyuyordu.

Sıcak, sessizlik, dolu mide; uyur-uyanıktı müdür, şekerleme yapıyordu koltuğunun içinde...

Müdür, dalmış gitmiş, şekerleme yapıyor. Sürücü de bunu dikiz aynasından görüyor...

Tam sırası diyerek sürücü arabayı gazlıyor, arabanın hızı seksen-dokсандan, yüze-yüz yirmiye fırlıyor.

Genel müdür düşer gibi oldu, düş görüyordu. Torunu Seval'i, ırgatların arasında pamuk toplarken görüyordu...

Torunu Seval'in üstünde yırtık-pırtık bir giysi;

pamukla dolu idi eteği...

Düşünde gördüğü bu görüntü, genel müdürü ürküttü.

Birden bire “Olmaz, olmaz, olamaz!” diye bağırmaya başladı... Sürücü ise, hızlı gittiği için, müdürünün kendisini uyardığını sandı....

Oysa müdür düş görüyordu. Düşünde, Seval torununu ırgatlar arasında pamuk toplarken görüyordu. Sürücü ise, müdürünün kendisine: “Bu kadar hızlı gidilmez!” diyerek öfkelendiğini sanıyordu...

Araba yavaş yavaş eski hızına indi. Müdür, gördüklerinin düş olduğunu anlayınca ellerini kaldırarak: “Hikmetine akıl ermez Allah’ım! Binlerce şükür sana!...” dedi.

Gaziantep, Sabah. 28.8.1973

X

16

GİDİŞ, O GİDİŞ...

Faili meçhuller ülkesinin başkentinde, yavaş yavaş ve de homurdanarak bir otobüs gidiyordu. Yolculardan kimisi oturuyordu, kimisi ayakta duruyordu. Miadı dolmuş otobüs, her durakta durarak yolcu alıp indiriyordu

Oturanlar da, ayaktakiler de öylesine düşünceli ve sessizlerdi ki, ölümler mi idi diriler mi idi belli değildi...

Duraklardan birinde; orta yaşlı, kısa boylu biri bindi otobüse. Biletini gösterdikten sonra yürüdü gitti arkaya sessizce...

Ayaktakiler arasında bir boşluk buldu. Tutundu düşmeme kayışına, o da diğerleri gibi ayakta durdu.

Çantasından bir kitap aldı; açtı sayfalarını, kaldığı yerden okumaya başladı.

Hemen ardından bir adam daha bindi. Sanki az öne bineni izliyordu. Bilet yerine pasosunu gösterdi. Gençten, kısa boylu, yakası kalkık paltolu, kara

gözlüklü idi, yürüdü arkaya doğru gitti. Kendisinden önce binen kişinin yanına dikildi.

Yaşlı, kır saçlı, sarışın adam, başını kaldırmadan, kitabını okuyordu. Kendisinden sonra otobüse binen kişinin kendisini izlediğini bilmiyordu.

Sonradan binen adam, gözlüklerini çıkarmadan:

- Ne okuyorsun?

Hiç telaşlanmadı, kuşkulanmadı. Çevirdi başını, sağındakine baktı. "Sana ne?" diyecekti, diyemedi.

- Bunu! dedi. Okuduğu kitabı gösterdi.

Kitabını elinden aldı adam, baktı kitabın kapağına uzman uzman...

Bütün yolcular izliyordu kendilerini. Otobüstekilerin hepsi; ölü mü idi, diri mi idi, belli değildi...

- Bu kitabın yasak olduğunu bilmiyor musun? dedi kitabı alan. Ne diyeceğini bilemedi, kitabı veren...

- Bilmiyordum! dedi.

O da kendisine:

- Gel, biz sana öğretiriz! dedi...

Baktı önce kitabını alan adamın yüzüne, sonra da otobüs yolcularının hepsine...

Yolcular öylesine duyarsız, korkak, sessizlerdi ki; ölüler mi, diriler mi, belli değildi.

Kitabını alan adam arkada, kendisi önde idi. Adam sanki kendisini sürükleyerek götürmekte idi. Durakta duran otobüsten birlikte indiler. İkisi birden adamın çevirdiği taksiye bindiler.

Taksinin sürücüsü:

- Nereye? dedi.

Kendisini götüren kişi sürücüye:

- Sen sür, ben sana söylerim?" dedi.

Takside, kendisini götüren kişiye:

- Ne olur beni götürme! Bekleyenlerim var evde...

Kendisini götüren, hiç etkilenmeden, azarladı kendisini çekinmeden:

- Kes sesini! Kesmezsen sesini. Kızartırım enseni...

Bu konuşmaları dinleyen sürücü, öylesine ilgisiz idi ki; o da otobüstekiler gibi, ölü mü idi, diri mi idi, belli değildi.

Faili meçhuller ülkesinin başkentinde taksi, meçhul bir semte doğru uzaklaştı gitti. Gidiş o gidişti...

X

17

GÖZYAŞI

Birsen hanımın yaşam boyu her istediği olmuş, gönlünden geçeni önünde bulmuş.

Varlıklı bir ailenin kızı olarak varlıklı bir ailenin biricik oğlu ile evlenmişti. Yediği önünde, yemediği ardındaydı; ot demişse ot, et demişse et önüne gelmişti.

Aşçılar yemeklerini pişirir, bulaşıklarını yıkar. Çamaşırcılar çamaşırını yıkar, serer. Kendisi ise yer içer, altında araba komşu komşu gezer.

Kendisinin de uğraşacağı işler vardı. Aynanın karşısında saatlerce makyaj yapardı.

Saçlarının taranması, boyanması, tırnaklarının manikürü. İki dirhem bir çekirdek, sosyetik toplantıların vazgeçilmez gülü...

Bu toplantılara aile toplantısı deniyordu. Bu toplantılara sosyete hanımları geliyordu.

Bu toplantılarda poker oynanıyordu, son moda dansların provası yapılıyordu.

Bu toplantılarda her zaman, önce Kaynana Çatlatan şekeri ikram edilirdi. Ondan sonra pastalar börekler yenir, çaylar kahveler içilirdi.

Bu kez de Kaynana Çatlatan şekeri ikram edildi. Birsen hanım şekeri kağıttan çıkarıp ağızına attığında; ekşi, kekremsi bir tat hissetti.

“Ay! dedi Bu şekerin tadında bir ekşilik var. Ekşilikten öte gözyaşı tuzu gibi bir tat var.”

Diğer hanımlar “Hayret doğrusu!” diyerek birer

şeker daha soyup ağızlarına attılar. Yaladılar, yuttular gözyaşı tadı bulamadılar... Zaten olayın üzerinde de pek durmadılar...

+++

Elif bacı bir şeker fabrikasında çalışırdı. Öyle pek büyük bir fabrika sayılmazdı, büyükçe atölye sayılırdı.

Elif bacının görevi Kaynana Çatlatan şekerlerini kağıda sarmaktı. Sarıp sarmaladıktan sonra şeker sepetine atmaktı.

Elif bacının kocası veremden ölmüştü. En küçüğü üç yaşında üç yetim kızın bakımı kendine düşmüştü.

Elif bacının geliri yoktu aylık ücreti dışında. Zebani gibi bayan bir şef döner dururdu işçilerin başında

Otuz lira çocuk zammı ile birlikte ayda 300 milyon geçiyordu eline. 300 milyonla yarı aç yarı tok geçiniyorlardı, geçinmek denirse.

Daha gençti, güzeldi, evlenmek de istiyordu. Ama üç kızı var diye beğendikleri yan çiziyordu.

Bölüm şefleri Emine hanım, “Altı yaşından büyük iki çocuğun için sigorta karnesi almak istiyorsan iki fotoğraf çektir, getir.” dedi. Çocukların elde hazır fotoğrafları yoktu, çektirip getirmeliydi.

Elif bacı sevindi, hastalanınca çocukları parasız muayene ve gerekirse tedavi edilecekti. Vakit geçirmeden çocuklarının fotoğrafını çektirip getirmeliydi.

Yoksa papara yerdı Emine hanımdan. Bu Emine hanım öylesine acımasızdı ki yanından bile geçilmezdi çalımından.

İşçilerin başında ali kıran baş kesendi. İşçiler üzerinde otorite kurdukça patronun gözüne girerdi.

Elif bacı, öğle tatilinden yararlanarak çocukların fotoğraflarını çektirdi. Ne var ki bu yüzden üç dakika gecikti.

Bölüm şefi sorguya çekti “Nerde kaldın, niçin

geciktin?” diye. Elif bacı çocukların fotoğraflarını çekirmiş olmasını gösterdi gerekçe.

Eminehanımyakalamıştı fırsatı. Beşbatmandı suratı. “Üç dakika geciktin üç saat fazla mesai yapacaksın. Yoksa idareye söylerim; önce muhasebecinin, sonra da patronun karşısına çıkarsın!” diye dayattı. .

Diğer işçiler Emine hanıma nefretle bakıyorlardı. Ama nefretlerini belli etmeye korkuyorlardı.

Çekileceği kalmamıştı bu bölüm şefinin. Ama gözü kör olsundu bu zalim feleğin...

Elif bacı sessizce işinin başına geçti. Emine hanım karşısında direnmek haddine mi düşmüştü.

Çocukları gözlerinin önüne geldi. Çocuklar için bu zulme direnmeliydi.

Hıçkırına hıçkırına ağlamak istedi; ama, ağlamak bile yasaktı. Hıçkırıkları boğazında düğümlenmişti, ama gözyaşlarını engelleyemedi.

Gözyaşlarını Emine hanıma göstermemeye çalıştı. Ne var ki gözyaşları sarmakta olduğu şekere damlamıştı.

Gözyaşları ile ıslanan bu şekeri ağzına atamazdı. Şeker yediği görülürse adı hırsıza çıkardı. Yere de atamazdı, çünkü yere düşürdüğü şeker başına iş açardı. Bu korkular içinde gözyaşları ile ıslanan şekeri kağıda sardı. Sonra da şeker sepetine attı. Elif bacının gözyaşları ile ıslanan şeker Birsen hanıma rastlamıştı. 21.12.2004

X

18

HAVA 35 DERECE SICAK

GÜNDÜZ-GECE BALKONA ÇIKMAK YASAK

Bir ay Kadar önce, İstanbul'a gitmiştik birkaç günlüğüne. Nereye gidersem gideyim kalamam uzun süre.

İstanbul'da; damadım, kızım, torunlarım var, bizimle

birlikte olmaktan mutluluk duyarlar.

Gittiğim yerde bir haftadan çok kalamam. Çünkü evimden başka hiçbir yerde rahat olamam.

Bir hafta sonra döndük Ankara'ya. Bir de baktık ki bir kuş yuva yapmış balkona.

Bir küçük yumurta yuvada. Merak ettik, hangi kuşun yumurtası bu yumurta? Çıkacak civciv kumru mu, yoksa güvercin mi olacak acaba?

Birbirimize: "Aman dokunmayalım ne yumurtaya ... Çünkü yumurtasına el değince kuş, bir daha dönmezmiş yuvaya..."

Ürkmesin diye balkon perdesini kapattık. Güvercin kuluçkaya yatacak diye balkona çıkmadık.

Ertesi gün baktık ki yumurtanın üstünde bir güvercin, izledik gizlice ürkütmedik...

Kuluçkaya yatan güvercinimiz büyük bir bir mutluluk içinde. Rahatça yatıyor yumurtasının üstünde güven içinde.

"Amanın ürkütmeyelim. Civciv yumurtadan ne zaman çıkacak bekleyelim."

Bir can gelecek dünyaya, o da bizim evde. İçsin diye bir tas su, biraz da bulgur simit koyduk önüne.

Kuluçkadan uzanıp da ne su içti, ne bulgur taneciklerini yedi. Kendisi yemeyince diğer kuşlar; güvercinler, kumrular, serçeler çok güzel bir ziyafet çektik.

Geçti günler, haftalar böylece... Ankara'da sıcaklık 35 derece. Biz balkona çıkamıyoruz; ne gündüz, ne gece...

Biz içerde pişerken yumurta kuluçkada pişiyordu. Bu da bizim hoşumuza gidiyordu.

Balkonumuza bir güvercinin yuva yaptığını duymuştu komşular. Kuşa bakmak için izin istemeye başladı komşumuzdaki çocuklar.

Hepsi teker teker, kuluçkadaki güvercine bakmaya

geldiler. Ağzımızda, dilimizde şu sözcükler: “Aman, perdeyi açıp da güvercini ürkütmeyelim, kaçırıp da yumurtasını cılk etmeyelim!”

Ara sıra kuluçkadan kalkıp giderdi. Çok durmaz hemen gelirdi. Öyle mutlu idi ki; analık duygusunu yaşamak böylesine tatlı mı idi?...

Nerden geliyor bu analık duygusu, analık sevgisi. Bu duygu kendisinde yaratılışın gizi (sırrı), vergisi.

Yalnız ana da mı bu duygu var, baba güvercinde de bu duygu var. Ana kalkıp yem aramaya çıkınca hemen gelir baba güvercin kuluçkaya yatar...

Geçti günler haftalar; bunlar, bıkmadan usanmadan yumurta üzerinde oturdular.

Daha kaç gün yatacak bu güvercinler kuluçkaya?.. Bu yaz gününde biz ne zaman çıkacağız balkona biraz hava almaya?

Bir sabah baktık ki civciv yumurtayı kırarak gelmiş dünyaya. Hemen haber verildi konuya, komşuya.

Konu komşu, çocuklar doluştular evimize. Bir sevinç, bir sevinç ki sormayın gitsin hepimizde.

Öğleye doğru diğer güvercinler geldi. Balkon kenarına yerleşti.

Sanki bayram ediyorlardı, ana-baba güvercini başarılarından dolayı kutluyorlardı.

Biz yine perdenin arkasından bakıyoruz. “Amanın ürküp de kaçmasın, yeter ki şu yavruyu büyütsün!” diyoruz.

Artık yumurtanın üstünde değil, yavrusunun üstünde yatıyor. Arada bir karnının altındaki yavrusunu da gagası ile yokluyor; ara sıra da bitleniyor...

Öylesine mutlulardı ki, öylesine mutlulardı ki.... Ne denli sevinseler yeri vardı; çünkü, dünyaya bir canlı getirmişlerdi.

Hepimiz hayal kuruyorduk. “Civciv burada büyürse bir daha buradan gitmez, bir kuşumuz olacak!”

diyorduk.

Bir kuşumuz olacak diye sevinip durduk. Sevincimizi bir Siteye duyurduk.

Konu komşu, çocukları sevinip duruyorduk. Hemen büyüsün, yemek yiyecek duruma gelsin, kanatlınsın, uçsun istiyorduk...

Büyüdü, büyüdü, bir büyük portakal kadar oldu. Bu arada ana-baba güvercin de buldukları kurtçukları getirip getirip yavrusunun ağzına kusuyordu...

10 gün kadar görünmeden civcivi izledik. Meraklandık, ne zaman büyüyecek diye bekledik. "Bu civciv ne zaman kuş olacak, ne zaman anası gibi uçacak, ne zaman babası gibi yemlenecek?.." dedik.

Bir gün baktık ki yavru kuşumuz yan yatıyor. Çalışıp çab alıyor, bir türlü başını kaldıramıyor.

Bizim gördüğümüzü diğer güvercinler de görüyordu. Telaşla çevresinde dönüp duruyordu.

Sanıyorduk ki hasta yavruyu ziyarete gelmişlerdi. Yavru kuşun artık kanatlanıp uçamayacağını sezmişlerdi.

Civcivimizin canlanacağını ummuştuk. Ertesi gün kalkar kalmaz balkona koştuk. Baktık can çekiyor, zorlukla nefes alıp veriyor. Anladık ki yavru kuşumuz ölüyor...

Bir sabah baktık ki; yavru kuşumuz kaskatı kesilmiş, mosmor olmuştu. Nefes alıp veremiyordu, civcivimiz ölmüştü... Artık anası da, babası da diğer kuşlar da görünmüyordu.

Hepimizdeki o sevinçli bekleyiş gitmiş, yerine tanımlanamaz bir hüznün gelmişti. Sevgimiz bir civcivi yaşatmaya yetmemişti. 24.7.2001

X

19

HOMONGOLOS

Homongolos nedir demeyelim. Bu homongolos, her

ne değin, sağlık dalında bir lokalizasyonu ifade ederse de bu bir rektörümüzün buluşudur bilelim.

İnsanın aklına her şey gelirdi de tersinden okuyarak yorumlarda bulunanların da var olabileceği gelmezdi.

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencileri “Homongolos 73” adlı bir dergi çıkarmışlar. Koskoca rektörümüz kelimeyi sondan okumuş, bakmış ki, son üç ses tersinden okununca “sol” olmuş, hemen savcılığa koşmuş:

- Amanın, ulaşın, öğrencilerimiz solculuk propagandası yapıyor...

İşin ilginç yanı da var. Bu solcular dergiyi Lenin’in doğum günü yıldönümü olan 22.4.1973 günü yayınlamışlar. Rektörümüz, hemen savcılığa koşarak bir dilekçe daha sunmuşlar:

- 22.4.1973 tarihi Lenin’in doğum günü yıl dönümüdür. Derginin bu gün yayınlanmasının asıl amacı Lenin’i hatırlatmaktır. Dolayısıyla...

Dolayısıyla soruşturma, kovuşturma... Atatürk üniversitesinden on öğrenci savcılıkta...

İşin içine girer bilirkişiler. Böyle bir olayla ilk olarak karşılaştıkları için bilirkişiler; dergiyi altından, üstünden, başından sonundan, sağından solundan bir güzel inceler. Böylece bilirkişiler, suçun unsurları bulunmadığına değin bir rapor düzenler.

Bundan böyle biz yazar takımına yazdığımız her kelimeyi; bir altından bir üstünden, bir başından bir sonundan, bir sağından bir solundan okumak, incelemek, denetlemek düşer.

Kazara yazımızın bir yerinde “sur” kelimesi kullanmışsak ve bu surların da büyüklüğünden, eskiliğinden, soyluluğundan, güzelliğinden söz etmişsek “sur” kelimesi tersinden okunduğu takdirde “Rus” okunacağından vardır başımıza gelecekler.

Sonra tarihi günlere de dikkat etmeli çok. Lenin

gibilerin doğduğu ya da öldüğü gün yazmak yok.

Eğer inat eder de yazarsak ihbarlar, jurnaller, suçlamalar olursa şaşmamalıyız. Çünkü kelimeler altından üstünden, başından sonundan, sağından solundan okunduğu için her an savcılıkça çağrılmaya hazır olmalıyız.

Kişinin doğduğu, öldüğü gün de iyice incelenmeli. Gaflete dalıp da tongaya düşmemeli.

Sonra bir de bize aydınlar; "Halkı aydınlatmıyor?" diyorlar. Yazılar altından, üstünden, sağından solundan okunursa ne yapsın aydınlar?

Kelimeler altından üstünden, başından sonundan, sağından solundan da okunarak anlam çıkarılmaya başlandı. Heey koca Atatürk, bu homongolosları ne yapmalı... 15.7.1973

X

20

İKİNCİ MÜDÜRÜN KARŞILIKSIZ AŞKI

Bankanın ikinci müdürü, personeli izliyordu cam bölmeden. Köşede işe yeni giren; gür saçlı, çekik gözlü, esmer tenli, güleç yüzlü, orta boylu kız konuşmuyordu kimseyle gülümsemeden.

Ne var ki bankada işe başladığından beri müşterilere gösterdiği yapmacık gülücükleri bile kendisinden esirgerdi. Onun kendisine bir tatlı gülücüğü için neler vermezdi.

Sınava giren diğer adaylar arasından onu kendisi seçmemiş miydi. İnsan, hiç olmazsa bunun hatırı için olsun kendisine gülümserdi.

Bu düşünceler içinde iken kızın orta yaşlı, pejmürde giyimli, kır saçlı, orta boylu birine, daha kapıdan girer girmez, gülümsediğini gördü. Kapıdan giren adam da kıza hayran hayran bakarak gülümsüyordu. Aralarında bir ilişki olduğu ikisinin de ışıldayan gözlerinden belli oluyordu.

İkinci müdür aylardır beklediği bu gülücüğün bir başkasına aktarıldığını görünce şaşkına döndü. Sıcak bir duygu ile başı döner gibi oldu. Bununla birlikte çabucak kendine geldi. Çünkü bu gülücükler kendisine değildi.

Adam önce vezneye gitti, para yatırdıktan sonra; çıkıp giderken kıza dönüp gülümsedi. Kız da ona gülümsedi. Bu da bizimkini deli etmeye yetti.

İkinci müdür kıskançlık krizine girdi. Nedenini anlamak istedi. Kızı odacı ile odasına istetti.

Kız ayağa kalkarken etekliğindeki kıvrımları düzeltti. Eski ciddiyeti ile ikinci müdürün odasına gitti.

“Buyrun!” dedi sakın sakın. İkinci müdür “Kimdi o gülümsediğin?”

Kızın esmer yanaklarında bir kızılık oldu. Bu kızılık çabucak kayboldu. Hemen kendini topladı. İkinci müdürün böyle bir soru sormasının nedenini anlamadı.

Kızdı kızımız, kızdığını belli etmedi. Kendini tutarak: “Sana ne!” demedi.

Belki kendisine yakıştıramıyordu, belki de bozuşmak istemiyordu. Anlattı yavaş yavaş, doğrusunu söylemekten başka yolu yoktu.

“Bankaya girmeden önce postanede işçiydim. Bankaya da daha çok ücret alacağım için geçtim. Gülümsediğim o adam çalıştığı kuruma ait mektupları atmak için her gün belli saatte postaneye gelirdi. Hiç sesini çıkarmadan ‘Tünaydın!’ derdi. Parasını vererek gerektiği kadar pul isterdi. Sonra yine kendi halinde pullarını yapıştırdığı mektupları kutuya atıp giderdi. O kadar dakikti ki geleceği dakikayı bilirdim, kapıyı gözlerdim! Gelip de gülerek ‘Tünaydın!’ demesini özlerdim. Aylarca bu böyle gitti. Aramızda sessiz bir ilişki gelişti.

Aylardır kendisini görememiştim. Bankadan içeri girdiğini görünce sevindim, gülümsedim. Aynı duygular

içinde olmalı ki onun da bana gülümsediğini görünce sevindim. Ne eli elime deydi, ne dili dilime deydi. İşte bizim ilişkimiz böyleydi.”

İkinci müdür “Gidebilirsin...” derken; böyle bir arkadaşlık olabilir mi, dedi içinden... Bir gülücük olsun esirgenir miydi koskoca ikinci müdürden...

Gaziantep, Sabah, 19.8.1973

X

21

İYİ HAL BELGEM NASIL GASP EDİLDİ

Arkadaşlar, dostlar anılarımı yazmamı isterler. “Yaşamındaki ilginç olayları bir de senin kaleminden görelim!” derler.

İşte anılarımdan biri. Bakalım ilgilendirir mi sizi...

Yıl 1969. AP iktidarda. Seçimler yaklaşmış. AP seçimleri kazanma derdinde...

O tarihlerde Gaziantep Yapı İşleri 9. Bölge Müdürlüğünde personel şefi olarak çalışıyorum.

Burada çalışmış olmam kimilerine batıyor. Beni bu işyerinden attırmak için bir plan yapıyorlar. Durup dururken bir de baktım yerel gazetelerde “Moskova Hayranı” olduğuma ilişkin adsız bir yazı. Elbette bu yazı ismarlama bir yazı ve yaptıkları planın bir parçası...

Planı yapanlar AP Gaziantep İl Merkezine giderek yazdıkları haberi gösteriyorlar. “Siz nasıl olur da ilkokul mezunu birini Personel şefi olarak çalıştırıyorsunuz. Oy yok bizim semtten size, bu komünistti işten attırmazsanız.” diyorlar.

Yerel gazetede yazdırdıkları bu yazı üzerine beni işten attırıyorlar. Melanetlerini bu kez de böyle gösteriyorlar.

Asıl anlatmak istediğim iyi hal belgemi nasıl gasp ettiler... Okuyucularım okusunlar da görsünler.

İşten atılmam üzerine Gaziantep Valisine giderek yapılan haksızlığı anlatmak istedim. O gün vali yokmuş,

vali yardımcısı ile görüştüm. Adını hatırlayamıyorum. Kendimi tanıtıp derdimi anlatınca: “Olayı ben de duydum. Bu olaya ben de üzüldüm. Yapacağın tek iş bir iyi hal belgesi alıp haklarında tazminat davası açmalısın... Bu iyi hal belgesini de Gaziantep Emniyet Müdürlüğünden almalısın!..”

Bunun üzerine Emniyet müdürlüğüne iyi hal belgesi isteminde bulunan bir dilekçe verdim. Emniyet müdürü dilekçemi 1. Şubeye gönderdi. Emniyet 1. Şubesi bilindiği gibi siyasal işlere bakan bir şube... Oysa iyi hal belgesini Ahlak Şubesinin vermesi gerekirdi...

Siyasi bölümdekiler: “Git! Mahalle muhtarından iyi hal belgesi getir!” dediler. Gittim, mahalle muhtarımızdan iyi hal belgemi getirdim. Bu kez de: “Git! Semt karakolundan da iyi hal belgesi al, gel!” dediler. Gittim, semt karakolundan da iyi hal belgesi alıp getirdim.

Bu kez de: “Şimdi de git! Cumhuriyet Savcılığından sabıkan olmadığına ilişkin belge al getir!” dediler. Gittim, Cumhuriyet Savcılığından da sabıkalı olmadığıma ilişkin bir belge alıp getirdim... “Tamam!” dediler.

Getirdiğim belgeleri benden alıp gözümün önünde bir dosyaya yerleştirdiler. “Tamam, şimdi iyi hal belgeni verebiliriz. Ancak iyi hal belgesi aldığına ilişkin düzenleyeceğimiz tutanağı imzalamalısın...” dediler.

“Olur.” demem üzerine polislerden biri yazı makinesinin başına geçti. Yazıp imzalamak üzere önüme koydukları tutanağın özeti şöyle idi: “Gaziantep Emniyet Müdürlüğüne düzenlenen iyi hal belgemi aldım...”

İyi hal belgeme kavuşacağım sevinciyle tutanağı imzaladım. İmzalar imzalamaz tutanağı hızla çekip önümden aldılar. Nasıl tepki göstereceğimi merak ederek hepsi de yüzüme bakarak beni süzüyordu. Bir oyun oynandığını anladım ama oyunun ne olabileceğini

kestiremiyordum. “İşte tutanağı imzaladım. Verin iyi hal belgemi!” dedim.

Şefleri, çok doğal olarak: “İyi hal belgesine aldığına ilişkin imza verdin. İşte iyi hal belgeni aldığına ilişkin belge. Bizden daha ne iyi hal belgesi istiyorsun?” demesin mi...

Başımдан aşığıya bir kazan kaynar su döktüler sanki... İşte o an oynanan oyunu anlamıştım ama iş işten geçmişti... Hoş, iyi hal belgemi alıp cebime koyduktan sonra imzalasaydım tutanağı; yine de başıma çöküp iyi hal belgemi cebimden alırlardı.

Hemen bitişikte bulunan Gaziantep Emniyet Müdürün odasına koştum. O tarihteki Emniyet Müdürünün adını şimdi hatırlayamıyorum. Başıma geleni anlatmama bile izin vermedi. Daha ben ağızımı açmadan bütün hiddet ve şiddetiyle açtı ağızını yumdu gözünü. Kocaman ağızından tükürükler saçarak: “Git Allah’ına kadar şikayet et! Hangi taş büyükse başını ona vur...” dedi. Anlaşılan bu tertibi kendisi düzenlemişti. Acaba bu emri kendisine vali yardımcısı mı vermişti.

Eğer direnirsem, “Olur mu böyle şey, nasıl olur da iyi hal belgemi gasp edersiniz? Devlet yurttaşının iyi hal belgesini gasp eder mi? “ deseydim bana bir güzel de dayak atacaklardı. Yapılacak iş derhal oradan sızışmaktı. ...

İşte, iyi hal belgem Emniyet Müdürlüğünce bu şekilde gasp edildi. Başımıza bir bu gelmemişti bu da geldi.

Daha ne haklarımız gasp edilmedi ki... Gasbettiler de ne oldu? Biliyorum ki ölmemişlerse eğer bana bu işi yapan görevliler; şimdi hepsi de aldıkları emekli maaşı ile kıt kanaat geçinmekteler.

Bu olaylar yaşadığım olaylardan binde biri. İşte böyle böyle bitirdiler bizi Sonunda da Mafyaya,

Hortumculara, IMF'ye teslim ettiler güzelim ülkemizi...
Ankara ULUS Gazetesi. 15.1.1994
X

22

KAPICININ DERDİ

Kapıcı, karakolda, komiserin karşısında iki büklüm durmakta. Şapkası iki elinde, iki eli önünde, ayakta.

Komiserin yanındaki sandalyede biri kadın biri erkek iki kişi oturmakta. İkisi de Kapıcıya öfkeli öfkeli bakmakta. Şöyle bir konuşma geçmekte Kapıcı ile Komiser arasında::

- Hakkında şikayet var. Şu gördüklerin, karı-koca bunlar. Bunlar, röntgencilik yaparak kendilerini taciz ettiğin için Karakolumuza şikayette bulundular.

Kapıcı şaşırды, sözü yapıştırdı:

- Ne yapmışım ki beyim, ne yapmışsam söyleyin, bileyim?..

- Daha ne yapacaksın ulan! Şu kılığına kıyafetine bak da yaptığından utan!...

Kapıcının şaşkınlığı arttı. Ne deyeceğini şaşırды, dili damağına dolaştı:

- Ne yapmışım ki beyim, şimdi ben ne deyim...

Komiser öfkelenđi. Diklenerek söylendi:

- Sus! Bilmezlikten gelme. Ne diye bakarsın bu genç evlilerin evine. Yaptığın bal gibi röntgencilik; gideceğin yer, mahkemedен sonra hapislik...

- Aman beyim, etmeyin, eylemeyin. Şu röntgencilik nedir, söyleyin de bileyim...

Komiser bir kapıcıya baktı; bir de karı-koca yeni evlilere. Düşündü Kapıcının sözleri için: "Bir adam bu kadar güzel rol yapamaz!" diye...

- Cumartesi, Pazar bu yeni evlilerin tatil günleri. İstemiyor bunlar, senin kendilerini gözetlemeni. Ayıp değil mi yeni evlilerin evini gözetlemek. İşte bu yaptığın röntgencilik demek.

Komiser anlatıyordu, Kapıcı şaşkın şaşkın yeni evlilere bakarak dinliyordu:

- Sen bunlara bakıyormuşsun pencereden başını çıkararak. Başkasının evini gözetlemek yasak. Bunlar da bu sıcakta perdelerini açmaya korkuyorlarmış, pencereleri açamadıkları için de evlerinde bunalıyorlarmış.

Yeni evli çiftler Komiserin sözlerini başlarını eğerek onaylıyordu. Kapıcımız ise iki büklüm, şapkası iki elinde; iki eli önünde; bir Komisere, bir yeni evlilere bakıp duruyordu. İçinden “Bunlar ne derde, ben ne dertteyim.” diyordu.

-Komiser beyim, ben kim başkasının evini gözetlemek kim. Ben kendi derdime düşmüşüm, her gün bin kere ölüp dirilmekteyim. Komiserim, üstünüzden irak, ben nefes darlığı çeken bir hastayım. Kapıcısı olduğum dairenin bodrum katında oturmaktayım. Tabanı tavanı, sağı solu bütün duvarları çimento bodrum katının. Diri diri toprağa gömülmüş yaşıyoruz ailecek inanın.

Komislerle yeni evli çiftler kulak kesilmiş dinliyordu. Anlamıyorlardı bu adam ne diyordu. Kapıcı anlatmasını sürdürüyordu:

- Temmuzun, Ağustosun sığağında bodrumda hava neme dönüşür. Nefes darlığından boğulur gibi olurum, ağrır döşüm. Apartmanın bahçesi yok ki çıkıp bahçede oturayım. Sonra değil bahçeye çıkmak, kapı önünde oturmama bile izin vermiyorlar. Çünkü “Zil çalınca hemen koş gel!” diyorlar. Çağırdıklarında duymuyormuşum, hemen koşup gitmiyormuşum. İster istemez bodrum katında emre hazır bekliyorum. Ama o nemli ortamda boğuluyorum, ölür gibi oluyorum. Boğulur gibi olunca hemen pencereye koşuyorum. Pencereyi açarak başımı dışarı doğru uzatarak temiz hava alıyorum. “Oh! Çok şükür dışarıda temiz hava varmış!” diyorum. Bol bol ciğerlerime temiz

hava çekiyorum. Her nefes aldığımda sanki yeniden doğuyorum. Ben kim, röntgencilik kim. Ben kendi derdimle düşmüşüm beyim! İşte SSK'den aldığım sağlık raporum. Şimdi bana söyleyin: Ben pencereye çıkıp nefes almayayım da ne yapayım?..

Komiser, döndü baktı yeni evli çiftlere. Yeni evliler de baktı birbirine... Sorun anlaşılıymıştı. Kapıcı röntgenci değil, hastaydı.

Komiser dedi: "Haydi yavrum serbestsin, işin rast gelsin! İzin ver de yeni evliler senden özür dilesin..." 23.3.2005

X

23

KAPICI MERDO

Merdo adını ben verdim kapıcımıza. Kapıcı Merdo hizmet eder 5 katlı, 20 daireli apartmanımıza.

Oturduğum daire üst kattadır. Her katta dört daire vardır.

Kapıcı Merdo, 30-35 yaşlarında esmer bir delikanlıdır; evlidir, ikisi kız ikisi oğlan, dört çocuğu vardır. Dördü de okumaktadır.

Merdo'yu ne zaman görsem başı yerde, bir türkü mırıldanır. Apartmanımıza girip çıkan kadınlara, kızlara bakmaya utanır.

Bir gün baktım, Mahzuni'nin tanınmış türküsü "Merdo"yu mırıldanıyordu. Mırıldanmalarından yalnızca şu dizeler anlaşılıyordu:

"Gurbete geldim, kaderim berbat. Bana bir gün olsun gülmedi gurbet.." Sık sık da nakaratı yineliyordu: "Gelme demedim mi, dönme demedim mi, vururlar seni Merdo, vururlar demedim mi?"

Benim iflah olmaz, anadan doğma dinsiz, solcu olduğumu duymuştu, biliyordu. Ne var ki dinsiz, solcu olmama karşın beni seviyordu.

Benim yanımda adı Merdo idi. "Nasılsın Merdo!"

dedikçe sevinir de, sevinirdi. Sevinmesi çok sürmezdi, hüzünlenir içini dökerdi: “Keşke Merdo gibi vurup öldürseler, öyle bir yaşam ki öldürmekten bin beter!..”

Bir yakınlık doğmuştu aramızda. Söyler derdini bana, ne zaman başı sıkışsa.

Bir gün baktım Merdo kapımızın önünde mırıldanmakta. Selda Bağcan’dan “İnsanın Yozu Kaldı” türküsünü okumakta.

Bense o sırada gazete almaya gidecektim. Giysilerimi giymiş, ayakkabılarımı giymek üzereydim.

Kapıdan çıkar çıkmaz geldik göz göze. Dedim: “Merdo, söylediğin türkü ne?”

Güldü, sevindi. “Dinle öyleyse!” dedi.

Bana doğru geldi, kulağıma eğildi.

“Bulgur ile tarhana/Yoksulluk başa bela/Kurban olayım ana/İnsan’ın yozu kaldı!”

“Merdo, dedim, sen bu türküyü boşa söylemezsin, söyle bana nedir derdin?”

Sevindi “Derdini söyle!” dememe. Hemen yapıştı elime. Götürdü beni köşedeki dairenin önüne.

“Bak beyim, şu dairenin kapısı önünde bulunan ayakkabılara; bunlar ayakkabılarını içerde çıkaracaklarına, çıkarırlar dışarıda.

Düzgün düzgün de çıkarmazlar, gelişi güzel bırakırlar... Ah, bir de dönüp çıkardıkları ayakkabılara baksalar.

Bak şu ters dönmüş ayakkabıların altına; kimisinin altında balgam, kimisinin altında çamur var, aman beyim sorma, bu ayakkabılar leş gibi kokar.”

Gerçekten ayakkabılar gelişi güzel çıkarılmıştı. Bazıları ters dönerek birbirinin üstüne atılmıştı. Dahası bizim katın koridorunu çekilmez bir koku sarmıştı.

Sonra sürdürdü yakınmasını.

“Şimdi ben bu merdivenlere su döküp yıkayacağım. Sonra da silip süpürüp kurutacağım. Ayakkabılar böyle

çıkarılırsa temizliği nasıl yapacağım?”

Sonra bıraktı elindeki su dolu kovayı, uzun saplı süpürgeyi. “Gel benimle göstereyim sana komşularının yaptığı pislikleri.”

Birlikte inmeye başladık. Her katta durakladık. Apartmanın merdivenlerine atılan sigara göpçüklerine (izmaritlerine) rastladık.

Bilmem ki bu koca koca insanlar, sigara göpçüklerini nasıl olur da merdivenlere rast gele atarlar. Bu ayakkabılar, göpçükler varken Kapıcı Merdo bu merdivenleri nasıl yıkar?

Durdurdu beni merdivenin sağında. “Bak beyim, şu da eliyle burnunu sıyırıp sümkürmüş buraya. Bak bu da balgam tükürmüş şuraya. Hele şuna bak, çiğnemiş sakızı, yapıştırmış duvara...”

Bir kat daha indik birlikte. Birlikte baktık geliş güzel atılmış boş sigara paketlerine, sümüklü kağıt mendillere..

Sonra döndü yüzüme baktı. Ağzından şu sözler süzülerek aktı: “Ben bu apartmanın merdivenlerine tükürenlere, merdivenleri çöplüğe çevirenlere ne söyleyeyim. Söyle beyim ‘İnsanın yozu kaldı!’ demeyeyim de ne diyeyim?”

Bu insan yozu görgüsüzler; ne haber anlar, ne söz dinler. ‘Aman böyle yapmayın!’ desem, ‘Kapıcı değil misin, temizle, işin ne?’ derler...

İşte beyim, bizim halimiz böyle. Ne yapsın kapıcı Merdo içini dökmesinde...

İnsan değiliz onların gözünde kapıcıyız. Affedersin, ağızımıza sıçsalar katlanmalıyız...

Eğer bir söz söylesem birleşerek yakınırılar yöneticiye. Yönetici son vermezse işimize, onu da bir daha seçmezler yönetime...

Şimdi söyle beyim, kedi köpek bile pisliğini gizler. Bunlar oturdukları yere pisler, pisliklerini de bize

temizletirler!..” 9.3.2005

X

24

KİLİMCİ KARA

Yaşı otuz olmuştu, bir baltaya sap olamamıştı. Ne para, ne mal mülk, ne gelir getiren bir meslek bulamamıştı..

Ne karı, ne ev, ne de ün, şan şeref; seçmemişti kendine bir hedef... Bir futbol uğruna olmuştu telef...

Gençliğinde kahvelerde kağıt oynamış, futbol sahalarında top koşturmuş, artık oynayamaz duruma gelince kilimcilikte karar kılmış.

Tezgahında mekik atarken üst üstte iki patlama işitti. Anlaşılan biri ateş etmişti.

Hemen tezgahtan fırladı. Gördükleri karşısında şaştı kaldı.

İki dükkan ötede su arığında bir köylü yatıyordu. Yüzü koyun arığa düşenin kulağından bir şerit halinde kan sızıyordu. Tabancasının dumanı tüten köylü; vurduğu adamın başına dikilmiş, ölüp ölmediğine bakıyordu...

Katil dükkanlardan dışarı fırlayan kalabalığı görünce kaçmaya başladı. Önüne çıkan kalabalık katilin elindeki tabancayı görünce sağa sola kaçıştı.

Babasının öcünü aldığına seviniyordu, yakalanmak istemiyordu, hızla kaçıyordu...

Sağa sola ayrılanlar toplanıp arkasından geliyordu. En önde kara yağız iri yarı biri gittikçe kendisine yaklaşıyordu...

Neredeyse kendisini yakaladı yakalayacak. Eli tabancalı katilin arkasından koşulur mu, bu adam niçin bu kadar salak...

Katili yakalamak üzere koşan Kilimci Kara'ydı. Kilimci Kara, katili yakalarsa, kendince katili yakalayan kahraman olacaktı.

Kahvelerde, evlerde kendisinden söz edilecek, “Helal olsun be! Ne korkusuz adammış!” denecek... Dahası bir kahveye girse kahvedekiler ayağa kalkacak, kendisine yer verecek...

Katil, Kilimci Kara'nın yaklaştığı görünce durdu, döndü. Sözü: “Dur yaklaşma, yakarım!” oldu...

Sanki Kilimci Kara'ya yalvarıyordu. Ne var ki Kilimci Kara'nın gözü görmüyordu, kulakları duymuyordu.

Kilimci Kara, patlayan tabancanın sesini de duymadı, yüreğine giren merminin acısını da... Yatıyordu yerde boylu boyunca...

+++

İlk vurulanın yakınları tarafından Devlet Hastanesi Morgundan iki tabut alındı. İkisinin de tabutu eller üzerinde taşındı.

Böylece Kilimci Kara sağlığında görmediği sevgiyi, ilgiyi öldüğünde gördü. Ölüsü de kendisinden az önce öldürülen adamın yanına gömüldü. 17.12.1973

X

25

KORKUNUN İÇİNE ETMEK

Korku salan 12 Mart ve 12 Eylül yöneticileri, vardır ne denli övünseler yeri. Bir marifet sandılar halkı korkutarak ülke yönetmeyi.

Bunlar var ya bunlar, sonunda en korktukları şeriata sarıldılar.

Korkutarak yönetmek başarılı bir yönetimin ölçüsü değildi. Tersine başarısızlığın bir göstergesi idi. Öykümüzün kahramanı bu korku yönetiminin bir ürünü idi.

Kahramanımız, Ankara Kızılay'ın ortasında sıkıştı. Kızılay'ın ortasında gereksinimini giderecek bir yer aradı durdu. Çevresindekiler büyük yapıları. Her birinin kapısında güvenlik görevlileri vardı. Yolu yok, bunlardan birine girmeli idi, gereksinimini gidermeli idi.

Bir iş izlercesine gökdelenlerden birine girdi. Merdivenle çıkamazdı, sıkışmıştı altına ederdi. Hemen asansörlerden ilk gelene bindi. Gökdelenin orta katlarından birinde indi. Doğru, yüznumaraların bulunduğu yere gitti. Açıkta bir kapı, baktı, temizdi, girebilirdi.

Yüznumara bulduğu için bağırsakları bayram ediyordu. Bağırsaklarından sevinç çığlıkları geliyordu.

Düşünmeden içeri girdi. Gördü, sifonun üzerinde bir kağıt paketi. Merak etti: Bildiri miydi, dergi mi idi, gazete mi idi? Yoksa yasak yayınlardan biri mi?..

Gördüğü paket yasa dışı bir bildiri olabilirdi. Korktu, o denli sıkıştığı halde içeri girmekten çekindi. Aklına bin bir türlü olasılık geldi. En korktuğu da geceyi Emniyette geçirme olasılığı idi. Üstüne üstlük, dayak yiyebilirdi, işkence görebilirdi, izi tozu kaybolup kim vurdu ya gidebilirdi.

Yüznumara sevinci ile bağırsakları göreve hazırlanıyordu. Ne var ki sifonun üstünde duran rulo başına bir iş açar diye korkuyordu. Girse, kapıyı kapatıp gereksinimini giderse ne olacaktı. En iyisi ruloyu görmezden gelmekti, yoksa altına edecekti.

Ne içeri girebiliyordu, ne de içerden çıkabiliyordu.

Kendisi çıkarken, içeri giren biri, ruloyu görüp de: “Bu ruloyu sen mi bıraktın?” derse ne diyecekti.

Kahramanımız komünistti. Memleket için tehlikeli. Görüldüğü yerde kafası ezilmeli. Bu yüzden polisçe her yerde her zaman izlenirdi.

Ya polis kendisini izlemişse. Yüznumaradan çıkmasını beklemişse. Kendisinin içeriye bir komünistlik bildirisi bıraktığından işkillenmişse... İçerdeki ruloyu görerek: “Bu ruloyu sen mi bıraktın?” derse, ne diyecekti. Ruloyu oraya bırakanın kendisi olmadığını nasıl belgeleyecekti. Hem belgelese bile anasından emdiği sütü burnundan gelecek değil mi?..

Çünkü o fişlenmiş bir komünistti. Kendisinden her türlü kötülük beklenirdi.

Ne var ki artık daha çok bekleyemezdi. Nerdeyse altına edecekti. “Ne olursa olsun!” dedi. İçeri girdi. Kapıyı kapatıp sürgüyü itti.

Klozete oturdu güzelce. 12 Mart ve 12 Eylül yönetimini değerlendirdi kendince...

+++

İçerden bir çatırtı geliyordu. Her çatırtıda, kahramanımız, 12 Mart ve 12 Eylül korkusunun içine ediyordu...

Gaziantep’te Bugün, 5.Mayıs.1990

X

26

KÖYLÜ BAKKAL

Ekrem efendi yeni girmişti işe. Bilet satar para alırdı bir sinema gişesinde. Çok az para geçirdi haftada eline.

Babasından anasından bir şey kalmamıştı. Oturduğu ev bile kiraydı. Evlendiğinden bu yana sanki kirayla oturmadığı semt kalmamıştı.

Ekrem efendinin yeni taşındığı semtteki evinin bulunduğu sokakta, bir sağda ve bir de solda olmak üzere, iki bakkal dükkanı vardı. Bakkalların hatırı kalmasın diye ikisinden da alış veriş yapardı. Ne var ki istediği gibi olmamıştı. Bakkallardan yalnız biri ile alışveriş yapmak zorunda kalmıştı.

Solundaki bakkal orta yaşlı, uzunca boylu, zayıf güler yüzlü, esmerdi. Adamcağız köyünde geçinememiş kente gelmişti. Her zaman güler yüzlü, sevecen olduğu ve de köyden geldiği için kendisine “Köylü Bakkal” denmişti.

Evinin sağındaki bakkal ise doğma büyüme kentli idi. O da orta yaşlı, kısa boylu, kütüz biri idi. Yüzü hiçbir zaman gülmezdi. Bu nedenle de kendisine “Kekre

Bakkal” denirdi.

Köylü Bakkal’ın dükkanının önünde karpuz sergisi vardı. Sergideki karpuzları gündüzleri sererdi, geceleri dükkana üst üste dizerdi.

Karpuzları kesmece verirdi. Karpuzları keserken kütür kütür ses gelirdi.

Karpuzlar koyu kırmızı renkteydi. Ekrem efendi imrendi, Köylü bakkal’dan bir karpuz istedi. Karpuzu için bakkal “Seçmece” demiyor muydu, Ekrem efendiye göstermek için kesecekti.

Ekrem efendi: “Zahmet etme, kesme. Biliyorum karpuzlar iyi çıkıyor; giderken eve, karpuzun suyu akmasın üstüme!”

Elinde karpuz evine doğru giderken Ekrem efendi dilim dilim kesilmiş karpuzu tepside hayal ediyordu. Kulağına karpuzu keserken çıkaracağı kütürtü sesi geliyordu.

Eve girer girmez seslendi yeni evlendiği eşine: “Sevgili eşim, şimdi sana bir karpuz keseceğim. Bir haftalık şirinliğini gidereceğim. Ancak bu karpuzu şimdi kesmeyelim, buz dolabına koyalım, biz yemeğimizi yeyinceye kadar soğutalım. ”

Eşi dediği gibi yaptı, sofrayı açtı. Yemek yerken Ekrem efendi eşine: “Karpuz da yer sakla!” demeyi unutmadı.

Yemek yeme işi bitmişti, şimdi sıra karpuz gelmişti. Büyük bir iştahla karpuzu keserken Ekrem efendi, eşi kendisini izliyordu. Ekrem efendi şaşırırmaya başlamıştı; çünkü, kestiği karpuzdan kütür kütür ses gelmiyordu.

Önce karpuzu ikiye ayırdı. Gördü ki karpuz kabak gibiydi, rengi sarıydı. “Kimi zaman sarı çıkan karpuz da tatlı olur.” diyerek kötüye yormadı. Bir dilim kesti, bir parça ısırıldı, tatsızdı.

Umduğunu bulamamıştı, eşine karşı mahcup olmuştu. Eşi, “Üzülme, karpuz yerine yüzün kıpkırmızı

oldu!” diye gülmüştü.

Karpuz tepsisini kucakladı. Tepsi elinde doğru Köylü Bakkal’a vardı.

Gösterdi karpuz tepsisini bakkala: “Bakkal dediğin sahip çıkar ayıplı malına!”

Böyle demiş olmasına üzüldü Ekrem efendi. Ne var ki Köylü Bakkal öfkelenmemişti. “Kusara kalma Ekrem efendi, bazen olur böyle rastlandı. Biz kötü malı satmayız. Müşterimizi kazıklamayız! Bu kez seni dinlemeyiz, kesme desen de keser, iyisini veririz!” dedikten sonra “Geç hele!” diyerek dükkandan karpuz sergisine atladı.

Kendisine özgü sitille “Tık, tık!” vurarak, tırnağı ile kazıyarak, kulağına tutarak, ağırlığını ölçerek, seçtiklerini kulağına tutuyordu. İki eliyle karpuzu sıkıştırırken “Kavunun ağırı, karpuzun hafifi!” diyordu.

Bir tanesini beğendi. “Ya Allah, Bismillah!” dedi kesti. Ne var ki beğenerek seçtiği bu karpuz da kelekti.

“Tuhaf şey!” dedi başını salladı. Bir tane daha seçmeye başladı. “El oyun üçte!” dedi. Seçtiği bu karpuzu keserken de “Ya Allah, Bismillah!” demeyi ihmal etmedi.

Karpuz tam istediği gibiydi, sevindi. “Al beyim, yalnız bunu sayarım hesabına; diğerlerini say zıyanlığıma... Yeter ki sen, kızma bana...”

+++

Bir başka gün akşam üstü ampul patladı. Sağdaki kentli bakkal daha yakındı hem de ampul satardı. Bir ampul aldı, eve geldi taktı, yanmadı.

Hemen koştu kentli bakkala. “Bu yanmıyor yananını ver bana!”

Bakkal yanmayan ampulü kerhen aldı. Alırken de yüzünden düşen bin parçaydı...

Denetledi ampulü duvarda bulunan düyde. Yanmayınca attı ampulu çöp sepetine öfkeyle.

Ekrem efendiye ağır gelmişti bakkalın bu davranışı. Bundan böyle bu adamla alış veriş yapmamalıydı.

Kekre Bakkalın bu davranışı Ekrem efendiye ağır gelmişti. Eve geldiğinde dalgın, düşünceler içindeydi. Bu durumu gören eşi: “Hiç böyle görmemiştin seni. Sende bir şey var Ekrem efendi...”

Ekrem efendi ampul olayını anlattı eşine. “Bundan böyle alışverişimiz Köylü Bakkal’la olacak. Ekmeksiz kalsak bile Kekre Bakkal’dan ekmek alınmayacak!”
1.11.1967

X

27

MANDRAKE

“Tepedeki canavar bir kaya fırlattı. Abdullah boşlukta uçmaya başladı.

Uçurumdan aşağı düşen Abdullah, Mandrake’nin bir el işaretini ile büyük bir akbaba oldu. Canavar bu işe şaşıtı, Abdullah uçuruma düşmekten kurtuldu.”

Çocukların elinden alıp baktığım bir resimli romandan aktardım yukarıdaki satırları. Mandrake ve uşağı Abdullah, hayali birer çizgi roman kahramanları.

Bu tür çizgi romanları çocukken okurduk. Şimdi bizler büyüdük ama çocuklar gibi aynı şeylerden hoşlanır olduk.

Hele çizgi romanlara yeni yeni kahramanlar eklenince. Örneğin James Bond, ve Kiling... oku istediğin kadar gönlünce.

+++

Ha afyon içmişsin, ha da James Bond veya Kilingi gibi resimli romanları okumuş, filmleri izlemişsin. Boşu boşuna vakit geçirip eğlenmişsin.

İnsanın kendinden, kendi gerçeklerinden kaçışıdır bu. İnsan, toplumsal sorumluluktan kaçmakla buluyor mutluluğu.

Bu ve benzeri konulardan zevk almamız, kendimize

ve topluma yabancılaştığımızı gösterir. Kişi güçsüzlüğü oranında hayal aleminde gezinir.

Bu kaçış bir çeşit ölümdür aslında; yaşayan bir ölü olarak gezen o denli çoktur ki toplumda.

+++

Demokrasiden, halkın kendi sorunlarına eğilmesinden korkan yöneticiler halkın dikkatlerini başka yönlere çekerek dikkatini dağıtırlar. Halkın dikkatini dağıttıkları oranda kendi ceplerini doldururlar.

Böylece insanları sorumsuz, duyarsız bir duruma getirirler. Sorumluluğunu bilen ve duyarlı insanları ise öldürürler.

+++

Ellerinden aldığım resimli romanı verdim yeniden çocuklara. Yaramazlığa son verdiler, başladılar resimli romanı okumaya.

Resimli romanı okumaya başlayınca seslerini kestiler. Bir daha yaramazlık yaparak bizi rahatsız etmediler.

+++

Halkın dikkatini dağıtmak için yen yeni olaylar yaratmak gerek. Onlar olaylarla oyalanırken bizim de cebimizi doldurmak gerek... 7.3.1969

X

28

MENEKŞELER

Sabahları giderim işe. Gittiğim yol sağlı sollu bahçe. Bakarım bahçelere, mülkiyeti bahçe sahibinde, zevkini almak bizde.

Ağaçlar çiçek açmış, çiçekler zaten çiçek... Duyarlı insanlara çiçeği koparmak değil sevmek gerek.

Ağaçlar içinde kaysı (zerdali) ağaçları başı çekmiş. Kaysı ağacı, sanki bir gelin gibi gelinlik giymiş.

Hafta tatilinde parklara giderim. Ağaçlara, çiçeklere daha yakından bakıp severim.

Menekşeler de açmış ağaçlarla yarışircasına. Dayanamam ben bu menekşelerin insana, sanki bir insanmış gibi bakışına.

Menekşeler beni benden alıyor, düşüncelere salıyor. Menekşeler insana sanki hesap sorarmış gibi bakıyor.

Bu menekşeler bakıp gülen insan mı, yoksa çiçek mi? Menekşelerle anlaşmamız, konuşmamız, gülüşmemiz hayal mi, gerçek mi?

Beyaz, mavi, mor, kırmızı... renk renk menekşeler. Bu menekşeler sanki bize "Nedir bu haliniz!" der gibiler...

Menekşelerin duyarsız olduğunu sanmıyorum. Menekşelerin bize sorgulayan bakışlarla bakmasına dayanamıyorum.

Şu, kırmızı-sarı menekşe nasıl da güzel duruyor köşede, nasıl da benziyorlar bir hiç yoluna öldürülen gençlerimize.

Onlar kadar saf, onlar kadar temiz, onlar kadar taze, onlar kadar kimsesiz, onlar kadar sessiz. Öldürülüyor menekşeler kadar saf, güzel gençlerimiz.

Şu menekşenin bakışı ne kadar da benziyor Hacettepe'de öğrenci iken öldürülen Nuray Esenler'e. İnsan nasıl kıyar Nuray Esenler gibi bir güzele...

Ya şu menekşenin gülüşü, benziyor tıpkı Aynur Sertbudak'ın gülüşüne. Dayanamıyorum bu Aynur Sertbudak'ın kurşunlanarak öldürülüşüne.

Aynur Sertbudak bir öğrenci idi Ankara Ziraat Fakültesinde. O da öldürülmüştü durup dururken nedensiz yere...

Bu gençlerimiz duvarlara yapıştırılan afişlerinde sanki öldürülmemiş gibi gülerler... Yoksa kurşunlanarak öldürülen gençlerimiz mi bu gülen menekşeler...

Hayır, hayır olamaz bitki bunlar. Bunlar yaşamına doymadan yaşamdan koparılan delikanlılar.

Gençler al kırmızı kanlarıyla, bedenlerindeki ölüm

morluğuyla menekşe olarak dünyaya gelmişler, yeniden öldürülmemek için menekşe donuna girmişler.

Menekşeler bana öldürülen gençlerimizi hatırlatıyor... Yüreğime inme iniyor, ruhum kararıyor, gözlerimden yaş yerine kan damlıyor

Menekşeler, öldürülen gençlerimiz adına soruyor: "Katillerimiz nerede? Bulun katillerimizi, yoksa öldürürler sizi de..." diyor.

+++

Menekşeler, menekşeler gülerek sorgulayan menekşeler. Biz hesap sormuyoruz, bari siz hesap sorun menekşeler...

Özgür Gaziantep, 30.3.1977

X

29

MENTECİ¹

Ankara Kızılay'da Gökdelen. Gökdelenin önünden çöktür gelen, giden...

Gökdelen çok yüksek. Gelen, giden. İnen, çıkan çok. Kızılay çok işlek.....

Gökdelenin karşısında var bir han. Adı: Soysal han...

Zemin kattan girilir. Döner merdivenle yerin iki kat altına inilir..

Ankara'nın soğuğu, keser soluğu..

On dakika içinde, düşer sıcaklık on derece..

Bir de soğuk bir yel eserse, herkes koşa koşa gitmek ister evine... Sanatçı bir kişiliği olan, ister istemez bakar çevresine...

Bizim Menteci yine yeterince ispiрто içmiştir. Saçları bembeyaz, kıvrım kıvrım, belli ki yine kendinden geçmiştir.

Menteci'miz, aylardır yıkanmamış, banyo almamış. Yüzü gözü, saçları yağlanmış.

Paltosu yoktu, ceketsizdi. Ayağında bir pantolon,

yalnızca gömlek giymişti. Görünce böyle kendisini içim “cız!” etmişti. Babam da bir zaman böyle soğukta paltosuz, ceketsiz gezmişti...

Elli yaşlarında, çelimsiz biri idi. Sanırsın ki yetmiş devirmişti..

Pantolon dersen paçavra, üşüdü Menteci birdenbire soğuk çıkınca. Ellerini sokmuştu apış arasına, apış arasından ısınacaktı aklınca...

Menteci'miz Ankara'nın soğuğunda çok üşüyordu. Apış arasındaki elleriyle ısınmaya çalışıyordu.

Cebinde ispiroto alacak parası kalmamıştı. Menteci arkadaşını aramıştı, bulamamıştı.

Soğuk, apış arasından baskın çıkınca, dolanıp durdu Kızılay'ın ortasında şaşkınca...

Bir sağa gitti, bir sola... Dolanıp durdu sokaklarda...

Güven Parkta oturup dinlenmek istedi. Soğuktan parkta oturamayınca aklına, Kızılay'daki Gökdelen geldi.

Gökdelen'de kalorifer yanıyordu nasıl olsa.. Girer ısınırdı bir koridorda...

Hemen oraya yöneldi, sırtını dayadı bir peteğe: “Oh!” kalorifer sıcağı ne güzeldi... Çıkardı apış arasından ellerini, ağzına götürdü, hohlayıp üfledi.

Sıcaktan hoşlandı: “Oh! Ne güzel, dünya varmış!” dedi... Sen misin böyle deyen, ısınıp sevinen. Çekeceği vardı Gökdelen'in bekçisinden...

Nereden çıktıysa çıktı; nereden, nasıl geldiye geldi, karşısına dikildi Gökdelen'in bekçisi:

“Yasaktır hemşerim, yaylan görelim!..”

“Aman evladım, soğuktan yandım, şurada biraz ısınalım!..”

“Olmaz, burada ısınmak yasaktır. Sizin yeriniz burası değil, sokaktır!..”

Menteci karşı koyamazdı. Karşı koyarsa karşılığı tokattı. Daha önce de bu bekçi ile cebelleşmişti. Bu

bekçi ile bir türlü baş edememişti...

Yapılacak bir iş vardı. O da hemen uzaklaşmaktı. Boynunu büktü, belini eğdi, çaresizdi. Gökdelen'i terk etti..

Aklına karşıdaki Soysal han geldi. Hemen oraya gitti. Zemin kattan girdi. Yerin iki kat altına indi.

Yan yana sıralanmış dükkânlar. Yansyordu renk renk ışıklar...

Uygarlık inmiş yerin altına. Kendisine ısınacak bir yer yoktu şu koskoca Kızılay'da..

Vardı bir dükkânın duldasına. Çıktı karşısına içerden bir kalfa:

“Yaylan bakalım usta, sana yer yok bu handa!”

Seslenemedi, direnemedi. “Şurada bir dakika ısınayım!” diyemedi.

Yeniden çıktı Kızılay'ın kaldırımlarına. Bir ısınacak yer yoktu kendisine, şu koskoca Kızılay'da...

Giysisiz, yiyeceksiz, içeceksiz gezinip duruyordu. Menteci arkadaşını özlüyordu. Elleri apış arasında idi, üşüyordu. Arkadaşı için: “Kim bilir, nerede sızıp kalmış, belki de uyurken donup ölmüş!..” diyordu.

Baktı, kürk mantolu bir kadının sarılmış kürküne, gidiyor önünde düşüne düşüne.. Elinde olmayan bir istekle, düştü kürklü bayanın peşine...

Dayanılmaz bir güç kendisini sürüklüyordu. Arkasından gittiği kürklü bayanın arkasında yarattığı hava boşluğunda ısınıyordu. Kürklü bayan ise arkasından gelen hırpaninin kendisine sulandığını sanıyordu.

Durdu yaya geçidine gelince. Gösterdi Menteci'yi trafik polisine:

“Bak şu münasebetsiz! Elleri apış arasında, gezinip duruyor peşimde!”..

+

¹Menteci: Parası kalmadığı için ispirtoya su katıp

içen. Alkolik bi'mekan kişidir.

X

30

MUHAKKAK, 70 MİLYONU ÇIKARACAK

Kahramanız, yetmiş üç yaşını bitirmek üzeredir. Kendisi aynı zamanda bir yazar olup emeklidir. Parası tükenmiştir. Bankaya giderek bankamatikten para çekmelidir.

Vardı Bankamatiğe şifresini yazdı. Bankamatiğin verdiği parayı saydı, tamamdı.

50 milyonunu ayırdı, gerisini cüzdanına, cüzdanını koyun cebine; 50 milyonunu da koydu pantolonun yan cebine.

20 milyon da önce vardı cebinde. Şimdi 70 milyonu olmuştu pantolonunun yan cebinde.

Atladı dolmuşa. Dolmuştan indi, girdi metroya. Bindi trene, vardı Kızılay'a...

Aldığı kitapların aylık taksitini ödeyecekti. Kitapçıda, bilgisayar başındaki sekretere gitti. "Hele bak bilgisayara. Bu ay ki taksitimiz ne kadar acaba?" dedi.

Sekreter, sordu adını, tıkladı açık bilgisayarını. Aylık takside baktı. Bu ara emeklimiz elini yan cebine attı.

Eyvah! Yetmiş milyon yoktu koyduğu yerde. Elini bir daha attı yan cebine. Bir saat önce koyduğu 70 milyonun yeller esiyordu yerinde.

Başladı bu kez diğer ceplerine bakmaya, Başladı her cebine elini sokup sokup çıkarmaya.

İnanmıyordu... Her cebine tekrar tekrar bakıyordu. Bir saat önce eliyle koyduğu 70 milyonu bulamıyordu. Çıldırarak gibi oluyordu...

Sekreter şaşkın şaşkın kendisini izliyordu. İçinden: "Taksit yatırmaya gelenin cebinde para olmaz mı?" diyordu.

Kahramanız baktı bütün ceplerine birkaç kere. Boş yere atıp atıp çıkarıyordu ellerini cebine, yoktu yetmiş

milyon hiçbir cebinde.

Sekreter yüzüne bakıyordu. Diğer para verecekler kendisini bekliyordu.

Hepsine birden yanıt olsun diye: “Yetmiş milyonum vardı az önce cebimde. Demek ki ben, 70 milyonu cebime diye atmışım yere!”

İstemeye istemeye eli gitti koyun cebine. Baktı cüzdanının içine... Bereket cüzdan yerli yerindeydi, koyduğu para da içindeydi.

Cüzdandan bir 50 ytl aldı. Cüzdanını cebine koyduktan sonra, 50 ytl'yi sekretere uzattı.

Başladı kendi kendini teselli etmeye. “Ya kapkaççıya kaptırsaydı. Ya trafik kazasında yaralansaydı. Ya tinerciye rastlasaydı. Ya evdeki kombi bozulsaydı. Ya tuvalet tıkansaydı. Ya çamaşır makinesi arızalansaydı. Ya da bankadaki emekli ikramiyesi banka ile birlikte batsaydı...”

Vardı beterin beteri. Yetmiş yılda başına ilk olarak böyle bir iş gelmişti. Daha kötü şeyler de olabilirdi, buna da şükretmeliydi.

Bir türlü kabul edemiyordu. “Ben bu yetmiş milyonu bir yerden çıkarmalıyım!” diyordu.

Emeklimiz yıllar önce bir kitap bastırılmıştı. Birkaç kere kitaplarını verdiği kitapçıya gidip bakmıştı. Kitabından alan olmamıştı. O da utancından bir daha kitapçıya uğramamıştı.

“Hele şu kitapçıya gideyim. Kitaplar, satılmış mı satılmamış mı bileyim!”

Vardı kitapçıya. “Hele bakın şu bilgisayara; üç yıl önce bıraktığım kitaplar satılmış mı acaba?”

Bilgisayarın başındaki, emekli yazarımızın adını soyadını yazıp tıkladı. “Kitapların satılmış amca. Bak, sıfır yazıyor adının karşısında...”

Emekli yazarımız sevindi. “Satılan 20 kitap; tanesi beş milyondan, 100 milyon ederdi. Kitapçı, yüzde 25

satış ücretini keserdi, artan 75 milyonu da kendisine verirdi.”

“Acaba nasıl alabilirim satılanların parasını.”

Bilgisayarın başındaki: “Bu iş için Mustafa beye varmalı.”

Emekli yazarımızın üzüntüsü gitti. “Yere attığımız 70 milyonu bulduk!” diye sevindi.

Umutla gitti Mustafa Bey’in yanına. “Mümkünse satılan kitapların parasını verir msin bana?”

Mustafa Bey, yüzüne bakar bakmaz hatırladı kendisini. “Üzülerek belirteyim ki, satamadık kitaplarının hiçbirini. Alan olmayınca bari yer kaplamasın dedik, depoya istifledik. İstersen hepsini birden vereyim. İstersen yeniden rafa yerleştireyim!”

“Kalsın, dedi, şimdi istemem, nasıl götüreyim, hepsini birden”

Bir türlü kabul edemiyordu, düşünüp duruyordu. “Nasıl, nerden çıkarmalı bu yetmiş milyonu...” diyordu.

Çok zoruna gidiyordu 70 milyonu yere atması.. Bu 70 milyonu nereden, nasıl çıkarmalı...

Öfkeyle vardı sayısal lotocuya. “Üçünden de tam kupon doldur ver bana.”

On Numara, Şans Topu, Sayısal Loto, üçünden de tam kupon olmak üzere doldurdu. Şans topu şimdi umut olmuştu.

Denize düşen yılanı sarılırdı. İnsan sıkışınca şans oyunu da oynardı. Bunun üçünden birine muhakkak bir şey çıkardı...

Yetmiş yıllık ömrü gitmiş, beli bükülmüş, dişleri dökülmüş, gücü bitmiş. Bizim ki bunların gitmesine değil de 70 milyonun gitmesine üzülmüş...

Artık tatlı tatlı hayaller kuruyordu, bir türlü uyuyamıyordu... “Bu şans oyunundan muhakkak bi’şeyler çıkar!” diye umutlanıyordu.

Umut, tek çare... Bekle ha bekle... 9.4.2005

X

31

OKUR YAZAR BELGESİ

Bu güne değin yaşamadığını yaşamıştı. En sonunda hukuk fakültesini bitirerek hukukçu rozetini yakasına takmıştı.

Sanmıştı ki bütün kapalı kapılar kendisine açılacaktı. Yaşamın gerçeklerini gördükçe şaşıracaktı.

Oysa avukatlık stajı yaparken kafasında geleceğe ilişkin düşünceler vardı. Ne var ki Adliye koridorlarında karşılaştığı olaylar, duruşmalarda karşılaştığı durumlar, yazmanların, çağrıcıların davranışları kendisini sükûtu hayale uğratmıştı.

Aldığı davalarda, iş gördürürken zorluk çekiyordu. Nereye gitse karşısına asırlık kırtasiyecilik, bir sürü formalite, akla hayale gelmedik bürokratik engeller çıkıyordu.

Bahşışı, rüşveti verince açılmayan kapılar açılıyordu. Artık kendisi de daha önce kınadığı bahşışı, rüşveti, işi çabuk görülsün diye, cep harçlığı, çorba parası adı altında veriyordu.

Eğer bahşışı, cep harçlığını vermezse personel kendisini hoş karşılamıyordu. Sanki babalarını öldürmüş gibi asık suratla kendisine bakıyordu. Bunlara iş gördürmek için eğilip büzülüyor, bin dereden su getiriyordu.

Bürokratların bu davranışına alışmamıştı. Bu nedenle de avukatlıktan yanında başka bir kazanç yolu araştırmaya başlamıştı.

Bu amaçla politikaya atılarak milletvekili olacaktı. Böylece hem bürokrasideki kırtasiyeliği düzelterek, rüşveti bahşışı kaldıracak hem de geçim kaygısı çekmeyecekti. Burada da şaşırıldığı şey kendisinden okur-yazar belgesi istenmesiydi.

Bu nasıl işti, bir avukattan da okur yazar belgesi

istenir miydi? Bir avukattan okur yazar belgesi isteyenler deli idi.

Vardı İlköğretim Müdürlüğüne; anlatınca durumu, İlköğretim Müdürü kendisine:

-Yaz şuraya bir şeyler de okuyup yazman var mı yok mu görelim... Ondan sonra sana okur-yazar belgesi verelim.

İlköğretim Müdürünün yakasına yapışmamak için kendini zor tuttu. Yakasındaki hukukçu rozetini ilköğretim müdürünün gözüne soktu:

-Ben avukatım, istersen diplomamı da göstereyim!

-Formalite gereği bu sınavı yapmak zorundayım.

Öyle mi? dedi bizim avukat; aldı eline müdürün verdiği kalem. Sınav kağıdını önüne çekti, yazı yazmak için eğildi.

Sanırsın ki ömründe eline kalem almamış biri. Yazdı, Ali Okulu bile görmemiş biri gibi. Sordu müdüre:

-Ne yazmam gerek söyle!

Müdür önündeki kitaptan bir satır gösterdi eliyle:

-Yaz bunu harfi harfine, kelimesi kelimesine...

Gösterdiği satırda "Türk öğün, güven, çalış!" diyordu. Avukata göre: "Bu müdürün kafası çalışmıyordu."

Bir "T" harfi yazdı eğik bükük, bir "Ü" harfi yazdı kırık dökük. Bir "R" harfi yazdı; bir ayağı küçük, bir ayağı büyük..

Yazdığı kağıdı itti müdürün önüne,

-Benimle dalga mı geçiyorsun sen be! dedi müdür de kendisine:..

-Avukatım diyorum, anlamıyorsun. Koskoca avukatın önüne kalem-kağıt uzatıyorsun.

"Aday, avukat olduğundan sınav yapmaya gerek görülmemiştir" diye tutanak tutmayı akıl edemiyorsun. Bir de kalkmış bana "Türk, öğün, güven, çalış." diyorsun. Ama sen; bırak öğünüp güvenmeyi, kafayı bile çalıştırmıyorsun.

Hadi okur-yazar belgesi verme de bana, dünya kaç bucakmış göstereyim sana.

İlköğretim Müdürü deliye döndü. Eğer bu adam avukat olmasaydı, arkasında parti bulunmasaydı; evire çevire döverdi, leşini yere sererdi.

Bizim avukat okur yazar belgesiyle adını yazdırdı aday listesine. Ne var ki seçmen oy vermemişti kendisine.

Okumayı yazmayı Alo mektebinde öğrenenler seçilmişti de kendisi seçilememişti. Niçin seçilemediğini anladı ama iş işten geçmişti. Çünkü kendisi diğer adaylar gibi delegeleri barlarda, pavyonlarda yedirip içirerek eğlendirmemişti.

Gaziantep Sabah, 11.11.1973

X

32**“ÖLMEYEN ÖNCE ÖLMEK”**

Gençken, sarhoşken, ayıkken; sorardım kendi kendime: “Ne olmam gerek, neden, niye?”

Çok şeyler geçerdi gönlümden önceleri; azımsardım avukatları, artistleri, doktorları, mühendisleri...

Gaziantep’te, Kör Ali adında yaşlı, yoksul bir adam yaşardı. Her gün belirli saatlerde Uzunçarşı’da bir tur atardı.

Elinde bir sopa olurdu. Yorulduğu zaman dururdu. Elindeki sopayı yere vururdu.

Karanlıkta yaşardı, ışık saçardı.

Gözleri kördü ama, sanki görürdü... Nedendir bilinmez söylenerek yürürdü.

Tek tek adım atarak, ara sıra durarak, elindeki sopayı vururdu yere tak, tak! Dinlerdi halk kendisini başına toplanarak. O da şöyle derdi homurdanarak: “İtin akli eksigi pay umar baklavadan; adamın akli eksigi de pay umar varlıklidan!”

Ne demek istediğini anlamayan esnaf gülerdi... O

ise hiç alınmadan eklerdi: “Önce adam olmalı, önce adam olmalı; adam olduktan sonra, ne olunacaksa olmalı!”

Çarşmayı baştan sona gezerdi. Kendisini dinleyen esnaftan geçimliliğini isterdi: “Duydunuz sözlerimi; verin bakalım geçimliliğimi!”

Söylediği sözler karşılığı para verilmezse öfkelenirdi: “Adam zengin olamaz! Zengin adam olamaz! Her gözü olan gerçeği göremez!” derdi.

+

O zamanlar gençtim, daha kendime gelmemiştim. Gözlerim vardı ama, görmezdim, asıl kör, o değil bendim.. O söyler ben düşünürdüm, “Bu adam ne demek istiyor?” derdim.

Düşündürürdü beni sözleri, karıştırdım betikleri, okurdum dergileri... Okudukça düşünürdüm, düşündükçe görürdüm çevremi, kendimi ve nesnelere...

İsa: “Yeniden doğ!”; Muhammet, “Ölmeden önce öl!” diyordu... Acaba Peygamberler ne demek istiyordu...

Öyle sorumsuz bir yaşamdı ki o zaman, yaşamım... Benim gibi bir adam nasıl yapardı o olumsuzlukları, hâlâ şaşarım...

İnsana yakışmayacak davranışlarım yüzünden; bakamazdım insanların yüzüne, utanırdım kendimden...

O zaman ben; aklına göre yaşamayan bir şaşkındım. Artık, aklımı başıma toplamalıydım, yaptıklarından utanmayan bir adam olmalıydım... Bunun için de ya “Ölmeden önce ölmeliydim!” ya da “yeniden doğmalıydım.”

Olgun bir insan olmalıydım. Bütün davranışlarımdan sorumluluk duymalıydım. Çalıştım çabaladım, başarılı olamadım. Bana yol gösterecek, aklımı başıma getirecek, bir öğretmen bulmalıydım.

+

Rastlantılar önüme Dr. Emin Kılıç Kale'yi çıkardı. O, beni ölmeden önce öldürerek, yeniden dirilterek, aklıma başıma getirmeyi başardı. Öyle bir işlem uyguladı ki bana, feleğimi şaşırtdı.

“La ilâhe illallah” derdim; ama, Allah’tan habersizdim. Allah’ı diğerleri gibi kendi dışımda sanırdım.

Tekâmül ettikçe Allah’ın içimde olduğunu anladım. Ne var ki Allah’ı bulunca; Hocam bir yanda, ben bir yanda kaldım. Daha doğrusu, “Şakkül Kamer” (Görüş ayrılığı...) nedeniyle ayrıldım.

Ayrıldığım için üzülmedim, doğru bildiğim yoldan dönmedim. Aklımın gösterdiği yolda gittim, hiç kimseyi dinlemedim.

Yeniden doğunca, çok engeller çıkarıldı önüme. Hiç biri işlemedi özüme. Önümde bir tek hedef vardı; o da, olgunlaşma, ilerleme...

Gerçek yolunda ilerlerken çok iftira attılar bana. Dışlamışlardı beni toplumdan, döndürmüşlerdi şaşkına...

Başıma gelenler; “yeniden doğanların” yazgısıdır; sürüden ayrılanı kurtların kapmasıdır.

+

Mutluluğu yakalamak isteyenler doğa yasalarına, toplum kurallarına ve de aklına uymalıdır. Geleneklere-göreneklere göre değil de; aklına, sağduyusuna, vicdanına göre yaşamalıdır.

Yeniden doğmak isteyenler: Allah’ı, dini, imanı, kutsal kitapları; Peygamberleri, gelenekleri-görenekleri bir eleştiri bombardımanına tâbi tutmalıdır...

Böyle yaşayanlar sahibidir dünyanın, nikahlısıdır doğanın; tadını alır yaşamın, sevdiğinin, sevginin, yediğinin, içtiğinin, güzel olan her şeyin...

Yaşadığını bilir hiç olmazsa, hoş geldin der ölüm kapıyı çalınca...

+

Değişik bir yazı sundum size. Sanatlı nesir (secî) denir edebiyatta bu çizgiye.

Dinleyiş kulağa hoş gelir; içeriği akılda kalır...

Yazmıştım; yazmaya yeni başladığım günlerde. Çocukluğumdan bu yana; yazma isteği ağır bastı bende; yazmak, en büyük istek oldu gönlümde.

Yeri geldikçe eskiden yazdıklarımı güncelleştirerek sizlere sunacağım. Bakalım ne oranda başarılı olacağım.

Okursam yazmaya zaman kalmıyor, yazarsam, okumaya... O duruma geldim ki güç ve zaman bulamıyorum kitaplarımı okumaya, Org'umu çalmaya...

Zavallı kitaplarım, Org'um, boynu bükük, raflarda... Bir ömür böyle geçti işte karanlıkta ılık çala çala...

Gaziantep, Sabah 8.2.1967

X

33

ÖLMEK ÖZLEMİ

Hastanede verilen yemekler yağsızdı, besin değeri yoktu, verilen çorbanın bulaşık suyundan farkı yoktu.

Kars'lı Rıza, iyileşmekten umudunu kesmişti. Zeytin kurumuştı, peynir küflenmişti. "Nasıl olsa öleceğim, hiç olmazsa ölmeden önce; eşimi, çocuklarımı göreyim! İyileşemem ben burada, varayım memleketimde öleyim."

Kararını vermişti, sanatoryumdan çıkışını istedi.

İhtisasını Amerika'da yapan doktor, yüksek okulu bitiren hemşire, fakülte bitirmiş idare memuru: "Kendi isteği ile ayrılmıştır." diye belge verdi de; hiçbirini, "Memlekete, hangi para ile gideceksin?" demedi.

Kars'lı Rıza'nın ayağında lastik ayakkabı, kışındaki pantolon kemersiz. Pantolonun önü düğmesiz, bir gömlek vardı sırtında iliksiz

Sırtında ceketi, paltosu, cebinde parası yoktu. Dışarıda kar yağıyordu, çok soğuktu. Ankara, en soğuk

günlerinden birini yaşıyordu. Sanatoryumdan çıkarken kapıcıya: “Nasıl gidebilirim memlekete, beş parasız bu durumda?” diye sordu. Kapıcı: “Seni, gönderse gönderse Belediye gönderir memleketine!..” diye akıl koydu.

Sanatoryumdan çıkar çıkmaz üşümeye başladı. Üşüyünce gözleri yaşardı. Düşmesizdi gömleği, elleriyle döşünü kapatınca pantolonunun önü açıldı. Utançla önünü kapatmak isteyince döşü açıldı. Soğuk yel; bir döşünden, bir önünden bıçak gibi saplanıyordu. Bir eli ile döşünü kapatırken, bir eli ile de önünü kapatıyordu.

Kaldırımlarda tir tir titriyordu, Dışkapı'dan Ulus'ta ki Belediyeye doğru gidiyordu. Kaldırımlarda insanlar sel gibi akıyordu. İnsanlardan bir bölümü gelirken bir bölümü gidiyordu. Dolmuşlar, otobüsler, taksiler... Arka arkaya gidip geliyordu birer birer...

Ankara'ya kar yağıyordu, soğuktu. Karnı açtı, cebinde para yoktu. Soğuk rüzgar uğuldayarak esiyordu. Bir Allah'ın kulu çıkıp da: “Halin nedir?” demiyordu...

Gözünün kestiği birini durdurdu. Ondan Belediyenin yerini sordu... Adamın gösterdiği yöne doğru yürüdü, yürüdüğü yol yokuştı, bu yol kendisini iyice yordu.

En sonunda vardı Belediyeye. Sırtını dayadı salondaki kalorifere... Radyatörden yayılan sıcaklığı içine sindirdi bir süre.

Kendisini gören kapıdaki görevli yanına geldi. Görevliye: “Memlekete gitmek için paraya gereksinimi olduğunu...” söyledi...

Görevlinin verdiği yanıt ilginçti: “Burada torpili olmayana para verilmez. Senin gibilerin burada sözü geçmez... Sen bir işçisin, iyisi mi Türk-İş'e gitmelisin!”

Sordu: Türk-İş'e nereden nasıl gidileceğini... Türk-İş'in Zafer anıtının karşısındaki Zafer Çarşısının

arkasında olduğunu öğrendi.

Yürüdü gitti; bir eli döşünde, bir eli önünde.. Sora sora geldi Ulus'tan Yenişehir'e. Sevinçle girdi Zafer meydanının arkasındaki Türk-İş'e...

Çok bir şey istemiyordu. 30 milyon verseler yeterdi. 20 milyonu ile alırdı otobüs bileti, artan para ile doyusuya bir yemek yerd, biraz da hediye alır çocuklara verirdi.

Ondan sonrası için Allah kerimdi. Hiç olmazsa; memleketinde, eşi-dostu arasında çocukları içinde ölürdü. Kalmazdı ölüsü gurbet ellerde, memleketine gömülürdü.

Memlekettekiler gözlerinin önüne geldi. Eşi gülüyordu, çocukları elini öpüyordu. Türk-İş kendisine yol parası verecekti. Memleketine gidecekti. İyi ki Türk-İş varmış dedi. İlk defa işçi olduğuna sevindi...

Kocaman Türk-İş'te ilgilenen olmadı kendisiyle. Herkes bir telaş içinde gidip geliyordu. Kimse kendisi ile ilgilenmiyordu. Her ağızdan bir ses çıkıyordu. "Başkanın hasta olduğu, tedavisinin yurt dışında yapılacağı..." söyleniyordu.

Sırtını kaloriferin radyatörüne vererek ısındı bir süre. Yanına gelen birisi, sordu kendisen:

- Burada ne arıyorsun hemşerim!

- Sanatoryumdan yeni çıktım. Yol param yok ki memleketeye gideyim! Ben de işçiyim, yol parası verin memleketimde öleyim!"

Yanına yaklaşan işçi lideri: "Şimdi de bu şekilde mi para sızdırmaya başladınız!" dedi. Hışımla başını çevirip gitti...

Dedi içinden: "İşçiye hayır yok işçi liderlerinden..."

Aklına kendi partisinin milletvekili gelmişti. Sendikanın isteği ile "işçi dostu" dedikleri için ona oy vermişti. Seçimlerde seçtiği milletvekili işçi dostu olduğunu göstermek için kendisine kart da vermişti. Dahası kendisi Ankara'ya hastaneye gelirken bu karta

güvenerek gelmişti...

Karttaki adrese göre, milletvekilinin evi Kavaklıdere'de.

Yeniden düştü yola... Vardı Yenişehir'den Kızılay'a, Kızılay'dan Bakanlıklara, Bakanlıklardan Elçiliklere, Elçiliklerden sonra Kavaklıdere.

Karılı Rıza'nın bir eli düşünde, bir eli de önünde... Artık değildi kendinde...

Buraya gelinceye değin bir kişi çıkıp da: "Derdin nedir? Bu soğukta; ceketsiz, paltosuz nasıl gezilir?" dememişti. Sanki Ankara'dakilerin gözü kör, kendisini görmemişti.

Söylene söylene gelmişti karttaki adrese.. Kapıya çıkan hizmetçinin söylediğine göre Milletvekili oturmuyordu bu adreste.. Taşınmıştı adı geçen milletvekili aylarca önce. Bilmiyordu nereye taşındığını milletvekilinin kapıya çıkan hizmetçi de...

Umudu bitmiş tükenmişti... Çok güvendiği milletvekili de toz olup gitmişti. Bir eli düşünde, bir eli önünde, döndü gerisin geriye... Dolaşıp duracak mıydı böyle, Ankara sokaklarında ölesiye... Hiç mi vicdanlı bir adam yoktu şu Ankara'da... Hani Ankara'ya koşacaktı başı her düşen dara...

Çok bir şey istemiyordu, memlekette ölmek istiyordu. Son bir kere olsun; eşini, çocuklarını görmek istiyordu...

Özlemden mi, soğuktan mı gözlerinden yaş geliyordu. Gözlerinden akan gözyaşları içinde eşi, çocukları ne güzel görünüyordu...

Allah'tan başka sığınacak bir yer kalmamıştı. Bu nedenle ellerini yukarı kaldırmıştı. Ellerini yukarı kaldırınca; düşü de, önü de açılıp saçılmıştı...

Utanmıyordu artık düşündeki, önündeki kıldan... Soğuk nedeniyle büzülüp küçülmüş çıkıntısından... Utanmaya gerek yoktu artık ne Allah'tan, ne de

kuldan...

Kendi aklınca acıma duygusunu yitiren Ankara'dakilere yanıt veriyordu. "Oyu alıp da halkı unutanların bundan böyle görüp göreceği nah bu!" diyerek önündeki gösteriyordu...

Başını yukarı, ellerini havaya kaldırdı. Allah'ına yalvardı: "Halime sen acı gayri. Bana memlekette ölmeyi kısmet et barı!.."

Gökyüzünde bir uçak, gidiyordu bulutlar arasında kayarak... Bu uçakta Türkiye'nin en büyük işçi kuruluşunun başkanı vardı. Başkan birdenbire rahatsızlandığı için Amerika'da tedavi olacaktı.¹

Gazetelerin yazdığına göre bir söylenti daha vardı ki hepsinden ilginçti: "Türk-İş'ten başka, SSK da, tedavi ve yol masrafları için Başkana 30 bin dolar tahsis etmişti..."

+

¹O tarihlerde Türk-İş Başkanı olan Seyfi Demirsoy tedavi için Amerika'ya gitmişti.

X

34

SICAKLIK¹

Sıcaklık: Kazan kazan sıcaklık alındı. Alınan sıcaklıklar lahmacun yapıldı. Çifti yüz kuruştan sokaklarda satıldı...

Evde: Bayramdı, yoksullardı. Karı-koca kurban kesemedi. Kurban bayramı gözler kapıda, et beklendi.

Derken et geldi birkaç yerden. Sevindiler çoluk-çocuk hep birden. Önce lahmacun yaptırılmalı dediler. Lahmacun yiyecekleri için keyiflendiler...

Karısı; maydanozu, salçayı, soğanı hazırladı özenle. Koydu tepsiye, verdi kocasının eline.

Önce kasap eti zırhla çekecekti. Kasap eti zırhla çektikten sonra fırıncıya gidecekti. Karısı adamı; sık sıkı tembihledi:

“Aman dikkat et kasaba! Öyle bir kasap ki eti çalar gözünün içine baka baka...”

Kasapta: Adam getirdi eti, verdi tepsi içinde kasaba. Kasap bıçağını bileylemek için asılırken masada. Kasap etten aşırmasın diye adam, dikildi kasabın başına.

Kasap hık-mık etti, etten cepleyemedi. İçinden “Bari fırıncının ceplemesini önleyelim!” diyerek adamı tembihledi: “Yabancı değilsin diye söylüyorum. Etine dikkat et, fırıncıya güvenmiyorum!”

Fırıncıda: Adam, elinde tepsi girdi fırına. Koydu tepsisini sıraya... Sırasını beklerken dikkat etti tırnakçıya...

Tırnakçı her tepsiyi önüne aldığı anda; iki ekmeklik eti başında, iki ekmeklik eti sonunda, açıkça alıp alıp atıyordu yanındaki kazana.

Kazan doldukça hamurkar geliyordu içerden koşa koşa. Etle dolu kazanı boşaltıp geliyordu hopluya hopluya...

Tırnakçı, kasap kadar korkak değildi. Kaşarlanmıştı işinin ehliydi.

Derken geldi sıra adamın tepsisine. Başlarken işe adamın baktığını gördü kendisine. Ancak son ekmeklik eti attı kazana uyarak nefesine...

Adam duramadı: “Niçin attın o topağı kazana! Yakışır mı bu sana?.. Zaten bayramdan bayrama et yüzü görüyoruz. Onu da sizlerle bölüşüyoruz...”

Kalledarı, pişiricisi, tırnakçısı, velveleye verdi ortalığı: “Adet budur, usul böyledir. Hiç kimse karışmazken bu usule senin karışman nedendir?”

“Bu usul iyi bir usul değil...” dediye de, kim varsa içerde, hepsi de çıkıştı kendisine...

Fırıncı: “Karışma usulümüze. Belâ olma başımıza, savuş git işine!”

Adam bir suçlu gibi çıkarken ekmekçiden, dediler

arkasından: “İyi bir bok olsaydı atılmazdı işten. Memlekete ne hayır gelir sicilli bir komünistten!..”

+

¹Sıcaklık: Her kurban bayramında Gaziantep'teki fırıncılar lahmacun yaparlarken tepsideki etten, başta ve sonda olmak üzere, iki topak alıp kazana atarlar. Bayramın son günleri yaptıkları lahmacunu çıraklarına vererek yoksulların oturduğu semtte satarlar. Elde edilen parayı da kendi aralarında paylaşırlar...

11.3.1969 Gaziantep Kurtuluş Gazetesi

x

35

ŞAKİR EFENDİ

Öykümüz uzundur.Kısa kesmemiz uygundur.

Kahramanımız kapıcıdır. Bodrumda bir odada oturur. Bu oda, oturma odasıdır, yatak odasıdır. Banyosudur, mutfığıdır, yemek odasıdır. Şakir efendinin varı-yoğu, dünyası: Kapıcı dairesi denilen bu odasıdır.

Şakir efendiye asgari ücretten az verilir. Geçinmek denirse buna, bu para ile geçinir.

Açlık sınırı: İki yüz, yoksulluk sınırı altı yüz milyon. Şakir efendinin eline geçen yüz elli milyon.

Şakir efendi evlidir, iki de çocuğu vardır. Hiçbir yerden geliri de yoktur.

Şakir efendinin yaşı kırktır. Evinde, belinde, kolunda saati yoktur.

Kışın kalorifer kazanı yakılmalıdır. Bu nedenle erken kalkılmalıdır.

Uyumamak için şekerleme yapar. Lambalar sönmüş mü diye uyur uyanır, sokağa bakar. “Sokak lambası sönmemiş, hele biraz daha yatayım!” der. Bu nedenle her gece olur uykusu heder. Huzursuz, uykusuz geçer, kış günleri bütün geceler. Bir türlü uyuyamaz, yatakta döner durur. Eşi kaygısızdır, ne de güzel uyur.Yönetici sıkı sıkıya tembihlemiştir: “Sokak lambaları söner

sönmez kalorifer ateşlenmelidir.”

Kaloriferi yaktıktan sonra başlar temizliğe... Merdivenleri süpürerek ıslak bezle silmeye.

Sonra tek tek kapıları çalar. Günlük gereksinimlerinin neler olduğunu sorar. Her daire, ayrı dükkandan sipariş verir... “Git, şuradan et, şuradan süt al!” denir.

Kolunda bir sepet sokağa fırlar. Her dükkandan alış-veriş yapar.

Ekmeğin tazesi istenir. Taze ekmek almak için, diğer kapıcılar gibi fırın önünde kuyruğa girilir.

Dükkan dükkân gezer, alış-veriş eder. Yüklenir yükünü, apartmana döner. Herkese tek tek hesap verir...

Herkesin, kuruşu kuruşuna artan parası verilir. Eksik söylemiştir kimileri, eksikleri almak için geri gönderilir.

Her sabah bu böyledir, gelir gider, gider gelir... Elbette bu ara kendisine: “Teşekkür ederiz Şakir efendi!” denir. “Şakir efendi!” denerek ezikliği giderilir .

Yönetici, ara-sıra, takılır Şakir efendiye: “Keyfine deyecek yoktur Şakir efendi! Kira derdin yok, kömür derdin yok! Keyfine göre yanar, kalorifer! Elektrik, su parası bilmezsin.

Köylü idin, Başkentli oldun. Tezek yakardın, unuttun.

Sigortalısın, doktora ilaca para vermezsin. Ölsen, kefen paranı sigorta verecek! İşin iş, kefen kaygısı da çekmezsin.

Üzülme, üzülme sana imrenen çok! Ölsen de yaşasan da senden iyisi yok. Vallahi Şakir efendi keyfine deyecek yok!”

Yöneticinin sözleri üzerine, Şakir efendinin ölesi gelirse de... Der kendi kendine: “Ölmemeli, ölmemeli. Ölürsen kim besleyecek çocuklarla, eşini!”

Asgari ücretten az para ile nasıl geçinilir? Şakir efendi ölmek için direnir de direnir...

Çoluk-çocuk aylardır et yüzü görmemişti. Hepsi de Kurban bayramına güvenmişti. “On beş daire bu! Hiç olmazsa onu keser. Her biri bir kilo verse, on kilo eder. Bu on kilo et de bize on ay yeter!”

Hepsi de hayal kurdu: Dört gözle Kurban bayramını bekledi, durdu.

Arife geldi, kesen yok. Bayram geldi kesen yok. Gelen yok, giden yok, halin nedir deyen yok! “Ulan apartman sahibi yönetici de mi kesmeyecek!” dedi. Bekledi, bekledi o da kesmedi.

Bayram günü; kimi anasına, kimi babasına, kimi kardeşine gitti. Bizim Şakir efendinin, Kurban bayramı da etsiz bitti.

Ne desin, ne yapsın, kime yansın derdini. Yapacak bir şey yok: “Allah büyüktür”, dayan Şakir efendi ... “Allah’tan umut kesilmez!” dedi bekledi de bekledi.

Bayram bitti... Seyran bitti.. Et gelmedi... Gözleri kapıda et beklerken: “Bu bayram da etsiz geçecek!” derken... Bir kamyonet yanaştı kapıya erken erken..

Kamyonetteki adam: “Şakir efendiyi sordu.” Öfke ile bağırdı durdu: “Sen değilsin aradığım! Ben, kapıcı Şakir’i değil, Yönetici Şakir’i arıyorum!”

İşte özet: Kızılay’ın gönderdiği iki gövde et. Apartman sahibi, hem de yönetici Şakir’e oldu kısmet!.

Evet, apartman sahibi yöneticinin de adı Şakir’di. Sık sık Şakir Efendiye: “Sana sabır düşer, bana şükür!..” derdi.

Gaziantep’te BUGÜN, 2 Haziran 1987

X

36

TEĞET GEÇMEK

Her sabah otobüsle terminalin önünden işe giderim. İş bitince yine otobüsle terminalin önünden geçerek evime dönerim.

Bir ana baba günü Ankara terminali. Özellikle

sabahları, öğlenleri, akşamları, geceleri...

Ankara'da otobüsler kalabalık olur. Oturacak yer bulamayan ayakta kalır.

Bir oturacak yer bulabilmek için ilk durakta binmelisin. Ancak böylece gazeteleri, kitapları gözden geçirebilirsin; yoksa ayakta gelip gidersin, okumakta güçlük çekersin.

Terminal, Ankara'nın Anadolu'ya açılan kan damarıdır. Anadolu'nun Ankara'ya girişi, Ankara'nın Anadolu'ya çıkışıdır...

Terminalle açılır kapanır Ankara Anadolu'ya, Anadolu Ankara'ya. Kapatın terminali, tıkanır kalır Ankara...

Eskiden; "Ankara, Ankara güzel Ankara / Sana koşar her düşen dara." diye bir marşımız vardı. Bu marşı hatırlarım görünce elinde bavulu, çantası, sepeti... Yorgun, uykulu gözlerle terminalden dolmuşa, otobüse, taksiye binmek için koşuşanları...

Başımı kaldırır bakarım her sabah otobüs terminalin önünden geçerken. Ankara'ya gelen Gaziantep'li bir tanıdık görebilir miyim diye izlerim pencereden...

Bir tanıdık görmek ne güzel oluyor otobüsten. Daha çok Gaziantep'li çarpar gözüme, neden?

Şirin olduklarından mı, cana yakın bulduğumdan mı, bir başka olduklarından mı? Yoksa bana öyle geldiğinden mi?...

Gördüklerimin çoğu ile arkadaşlık etmişimdir, futbol oynamışım, maça gitmişimdir, içki içmişimdir, kavga etmişimdir... İşte bu geçmiş benim gençliğimdir...

Buluntu gibi gelir o denk geliş; el ederim, hoş geldin diyerek kucaklamak isterim. Ruh olup uçar, varmaz tanıdığımı elim... Çünkü ben otobüsteyim, geçip gitmekteyim, zamanında işe yetişmeliyim... Boşlukta kalır gülümsemelerim, özlemim, sevgilerim...

Hemen kalkıp otobüsü durdurup inemezsin.

Ön dolu, arka dolu, camlar kapalı rahatça hareket edemezsin...

El yetmez, ses gitmez, özlem bitmez... Geçip gider otobüs, şoför çektiğin hasreti bilmez... Kaldı ki otobüs durakta durmazsa inilmez...

Terminalden sonra Gar'ın önünden geçer otobüs. Kimse kimse ile konuşmaz otobüste, sanki herkes birbirine küs.

Harekete geçmek üzere olan tren düdüğünü çalmaktadır o an ardı ardına. Küçük kardeşim de işçi olarak gitmişti Almanya'ya, bu düdük sesinden sonra...

Yaşanmaz, çekilmez olur dünya. Beni en çok yakan bir olaydır kardeşimin gidişi Almanya'ya...

Bilmez senin anılarla, özlemlerle, sevgilerle dolu olduğunu kimse. Herkes kendi derdinde, kendi düşüncesinde...

Arkadaşlıklar, anılar, özlemler, sevgiler kalmıştır arkada. Dayanılmaz buruk bir acı vardır ruhunda. Böylesine acılarla, özlemlerle karşılaşmamalı insan yaşamda?

Bir büyüteç gibi büyütür geçmişi, gözlerinden akan yaşlar. Yaşam, gözyaşları içinde daha yoğun yaşanmaya başlar. Göz yaşları içinde daha da büyür hasretler, özlemler acılar...

Biletçi seslenir:

“Arka tamamdır!”

Şoför geçmişin üzerine bir sünger çekmek istercesine gaza basar. Hayri Balta iş günleri sabah gidişte, akşam dönüşte, geceleri uykuda bu acıyı, bu özlemi, bu öfkeyi tekrar tekrar yaşar.

“Yine teğet geçtik!..” derim böyle otobüsüm durdukça terminalin önünde, gara girişte... Gözlerim camlardan dışarı bakmakta, Gaziantepi bir tanıdık aramakta... Tren düdüğü aklımı başımdan almakta.

Her gün doğup büyüdüğün memlekete hasret

çekmek. Her gün şimdi ölmüş bulunan kardeşime üzölmek... Dayanılmaz bir acıdır her gün Gaziantep'e teğet geçmek.

Ne kadar dayanılmaz acı verir bu anılar bir bilseniz. Hele bir de bu hasretliğı düşlerinizde de görürseniz... O an bin kat artar seni Gaziantep'ten kaçırın edepsizlere, kardeşini elinden alan ölüme öfkeniz...

Anılar o denli canlı, arkadaşlıklar o denli eski, kardeşim o kadar güzeldi ki... Elini uzatsan tutacaktıydın gibi; ama, tutamazsın ki...

Gaziantep Özgür Gündem, 13.7.1973

X

37

UYUMA DİYECEĞİM

Aday adayları ön seçim yoklamalarından önce partide oturmuş şakalaşıyordu. Aday Adayları içinde avukatlar, doktorlar, mühendisler, mimarlar çoğunluğu sağlıyordu.

Bu adayların hepsi de varlıklı aile çocuklarıydı, zorluk çekmeden okumuşlardı.

Sosyal, parasal durumları iyi olan serbest meslek sahipleri milletvekili olmak istiyordu. Delegelerden oy almak isteyen aday adayları; delegeleri, her gece bir eğlence yerinde eğlendiriyordu...

Aday Adayları içinde bir tane de kooperatif başkanı vardı. Başkanın ailesi yoksul olduğundan okuyamamıştı. Yalnızca bir ilkokul diploması vardı.

Parasal durumu zayıftı, tek geliri kooperatiften aldığı aylıktı. Arkasında ise, yüzü geçmeyen kooperatifin üyesi vardı. Kooperatifteki başarısı ile üyelerinin saygısını kazanmıştı.. Bu nedenle üyelerce aday olmaya zorlanmıştı. Adaylık için gereken giderler de üyelerce sağlanacaktı.

Aday aday olabilmek için gereken beş bin lira giriş aidatı olan on bin lira ve seçim çalışmaları için gereken

para üyelerce sağlanacaktı. Başkanın kaybedecek neyi vardı, bir kere deneyecekti.

Diğer aday adayları takılıyordu başkana:

- Öğrenimin ne kadar?
- İlkokul
- Servetin var mı?
- Yok
- Çevren, seçmenin var mı?
- Yüzü geçmez...

- Ee birader; avukat değilsin, doktor değilsin, iktisatçı, mühendis değilsin, ne diye milletvekili olmak istersin. Gitsen bile meclise ne diyeceksin?

Başkan hiç bozulmadı. Onların şakalarının ardındaki gerçeği anladı.

Onlar sanıyorlardı ki bu memlekette yalnız parası olan okumuşlar milletvekili olur. Başkan, göstermek istiyordu ki parası olmayan, diploması olmayanlar da milletvekili olur.

Düşündü bu şekilde bir açıklama yapmayı doğru bulmadı. Sordu:

- Ben sigara olsun, içki olsun içer miyim?
- Yok.

- Milletvekili olsam; Anadolu Kulübüne, bara, pavyona, gece kulüplerine gider miyim?.

- Yok.

- Ama sizler gidersiniz. Ertesi gün de Mecliste uyuklarsınız... İşte ben meclise gittiğimde sıralar arasında dolaşarak sizlerin duluşuna dürteceğim. "Kalk arkadaş kalk, uyuma... Buraya uyumaya değil memleket sorunlarını görüşmeye geldik" diyeceğim.

İçerde buz gibi bir hava esti. Hepsi de bizim aday adayına sitem etti. 20.11.1973

X

Aile dostumuzdu. Fakülte bitirmişti. 1974 yılında bir kurumda daire başkanlığı yaparken sağcı bir partiden adaylığını koymuştu.

Bir bayram günü bayramımızı kutlamaya geldi. O anlattı, ben sordum, bizimkiler dinledi.

- Mübarek ramazan ayında cami cami gezdim. Teravih namazlarımı değişik camilerde kıldım. Kimi vaizleri beğendim, kimi vaizleri beğenmedim.

- Dinlediğin vaizlerden kimi beğendin, kimi beğenmedin?

- Dinlediklerim içinde öyle biri var ki, beni çok etkiledi. Hukuk fakültesini bitirmekle yetinmemiş bir de bir ilâhiyat fakültesi bitirmiş. Bununla da yetinmemiş Cami-ül Ezher'den de diploma almış. Hukuk tahsili var, din tahsili var; üstelik bir de Cami-ül Ezher'den Arapça'sı var. İlim adına ne ararsan hepsi var... Onun vaaz vereceği gün cami dolup taşar. O kadar dinleyicisi var ki, cemaat namazını cami avlusunda ve sokaklarda kılar...

- Arkadaş, şu vaizi övdün yeteri kadar. Bitirdiği okulları, öğrendiği dilleri bırak da, söylediklerinde ne var?

- Neler var neler. Mesela: "Veren el, alan elen aldan iyidir, arif olan bilir?"

- Ne demek bu?

- Yahu ne anlayışsız adamsın? Adam örneği Koç'tan, Sabancı'dan veriyor. Koç ve Sabancı hükümete vergi veriyor (devlete demek istiyor). Fakir fukara onlar kadar veriyor mu? Sonra memlekette bu kadar hayır kurumu, okul, üniversite açıyorlar. Öğrenciler için yurt açıyorlar. Hangi fakir böyle bir katkıda bulunabilir millete. Bu nedenle "veren el alan elden iyidir" her yerde...

- Kardeşim bu Koç, bu Sabancı bu verdiklerini, kimden alıp kime veriyor. Allah'tan alıp kullara, gavurdan alıp Müslüman'a verse hayır hasenat sahibi

dersin. Bu verdiklerini bizden alıp bize veriyor. Hem verdikleri aldıklarının kaçta kaç? Hiç hesabını yaptın mı?

- Ben onu bunu bilmem. Adam cami kapısındaki dilencileri göstererek "Müslümanlıkta fakirlik yok!" diyor. "Bunlara sadaka vermeyin!" diyor. "Gitsin, çalışıp kazanıp yesinler!" diyor...

- Vaiz efendi bu adamlara iş vermiş de bunlar çalışmamış mı? Gazeteler; yurdumuzdaki işsizlik oranının yüzde on beşe ulaştığını yazıyor, okumamış mı?

Konuğumuz ne yanıt vereceğini düşünüyor; başını kaşıyor, yine anlatmaya başlıyor:

- Kardeşim sen işsizlik var diyorsun ama, bu gün Güven parkından bir temizlikçi kadın tutmak istesen, beş bin lira yevmiye istiyor.

Konuğumuzun bu sözleri üzerine bir gülüşme oluyor. Konuğumuz gülenlerin niçin güldüğünü anlıyor ama bozuntuya vermiyor.

- Bir hamalın yevmiyesi üç bin lira, bir inşaat işçisinin yevmiyesi en az iki bin lira. Simit satsan eline geçer üç-dört bin lira...

- İşsizlerin hepsine simit sattıramazsın ki, hamallık yaptıramazsın, inşaatlarda çalıştıramazsın ki... Hem bunlara iş bulmuşlar da bunlar gitmemiş mi? Sen yatırımlardan, fabrikalardan haber ver. Bu işsizliğin çaresi yeni yeni yatırımlar yapmak, fabrikalar açmaktır. Bu konuda vaiz efendi ne der?

- Duymadım onun bu konuda bir şey söylediğini; ama ben inanıyorum ki, bu memlekette çalışmak isteyene her zaman iş var. Yeter ki sen çalışmaya karar ver...

Bayramlaşma bu konuşmalarla sürdü gitti. Tam kapıdan çıkmak üzereydiler ki, "çalışmak isteyene iş çok" diyen milletvekili adayımız, dönüp geldi:

- Bizim oğlanın puanı tutmadığı için üniversitelere giremeyeceği belli oldu. Sizin yüksek tabakada tanıdığınız çoktu...

Bütün aile bireyleri gülüşmemek için kendini zor tuttu. İçimizden biri "Vaize git, vaize..." demesin mi! Adam sapsarı oldu, beti benzi soldu. 3 7.1984

X

39

YAMALI ÇORAPLAR

- Ben bu hanıma bin kere derim, Hanım, çorap yırtıldı ise yırtıldı. Çorap yırtıldı mı, önce bir güzel yıkarsın. Sonra da bir güzel yamarsın... Yok, yamalı çorap giymek çok ayıpmış. İlle de yeni çorap almalıymış!

- Canım belki kadıncağız sana yamalı çorap giydirmeye utanıyor...

- Hayır efendim hayır... Yamalı çorap giydirmeyi bir onur sorunu sayıyor. Bir yere konuk olarak gidermişim de... Orada ayakkabımı çıkarmak gerekirmiş de. Ayakkabı çıkardığımız evde giydiğimiz terlikten ökçemdeki yamalık görülürmüş de. O zaman çok ayıp olurmuş da.

- Kadıncağızın hakkı yok mu Ahmet efendi. Bir kadın için kocasının yamalı çorapla gezmesi ayıp değil mi?..

- Hayır efendim hayır. Dostlarının hangisi yamalı çorap giyiyormuş. Hepsi de ipekli çoraplarla geziyormuş. Dostlarına karşı ayıp olurmuş.

- Doğru değil mi?

- Bana ne başkalarının ipek çorap giymesinden, yamalısız çorap giymesinden... Hayır mesele senin sandığın gibi değil; değil yamalı çorap giymek, ben yamalı pantolon bile giysem ayıp değil. Dostlar dostsa benim durumumu bilmeli. Hem davranışlarımıza, dostların yargısına göre yön vermeye kalkarsak çıkamayız işin içinden.

Sabri efendi senin anlamadığın durumlar var. Bizim hanım haline bakmadan “Hasan dağına oduna gidiyor”. Bizim gibi yoksul bir aileyi zengin bir aile ile eş tutuyor. Onlarla yarışa giriyor. Diğerlerine özentisi içinde. Ne imiş de herkesin evinde konuk takımı varmış, konuk odasında mobilyalar varmış, yatak takımı varmış, televizyonu varmış...

Kendisine bin kere söylüyorum. “Bire hanım benim aylığım bin lira, ev kiram iki yüz elli lira. Kıt kanaat geçiniyorum aldığım aylıkla.

Bana ne dese beğenirsin? “Yalnız senin aylığın bin lira değil ya... Komşularımızın çoğunun da aylığı bin lira. Ama hepsinin evinde her şey girli!..”

Oysa bizim hanım bilmiyor Sabri efendi. Benim gibi memur olan komşularım mobilya, koltuk, misafir takımı, televizyon falan alıyor ama hepsinin de maaşının dörtte biri her ay kesilip icraya yatırılıyor. Bizim hanım, “Ben anlamam diyor. Onlar nasıl yapıyorsa sen de öyle yap!” Sonra bizim hanımın bilmediği başka dolaplar da dönüyor.

Sabri efendi, ben dar gelirli bir adamım. Yamalı çorap, yamalı pantolon, yamalı ceket giymem gerek. Bunun tersi olursa işin içinde başka işler var demek. Benim için doğal olanı yamalı çorap giymek, yamalı pantolon giymek. Eğer bu durum utanç verici bir şeyse bundan ben değil, beni bu ücretle çalıştıranların utanması gerek. Sanki canım çok mu istiyor yamalı pantolonla, çorapla gezmeyi... Ama hanım anlamıyor derdimi. “Herkes nasıl yapıyorsa sen de öyle yap!” deyince attırıyor tepemi... 8.12.1973

X

40

YİTMİŞ BİR ADAM

Gaziantep'teyim. Caddelerde, sokaklarda gezmekteyim.

Kent gelişmiş, değişmiş, tanınmaz duruma gelmiş.

Caddeler alabildiğine kalabalık. “Merhaba!”

diyecek biri bile yok tanıdık...

Şaşırp kalıyorum. Evet, “Merhaba!” diyecek bir yüz arıyorum. Gaziantep’e gelip yerleşenler, bizden sonra dünyaya gelenler... Hepsi yabancı kişiler... Birer hayalet gibi gezmekteler. Bir aşağı, bir yukarı gidip gelmekteler...

Gaziantep’ten ayrılalı 30 yıl olmuş. 40 yaşında ayrıldığım Gaziantep’te bıraktığım arkadaşlarımın, dostlarımın beli bükülmüş... Çoğu ölmüş ya da bir başka kente göçmüş... Yaşamını sürdüren tanıdıklar çok az kalmış... Ne var ki yaşayan arkadaşları tanımakta güçlük çekiyorum. Onların da beli iki kat olmuş, Yılların çizgisi kıvrım kıvrım yüzlerinde vurmuş. Çoğu tanınmaz olmuş... Yüzlerine baktıkça ağlamaklı oluyorum... Caddelerde gezinirken, önüme çıkarak yolumu kesenler görüyorum. “Dur!” diyorlar, duruyorum. “Dur!” diyenlerin yüzüne şaşkın şaşkın bakıyorum. Tanımakta güçlük çekiyorum. Benim bu şaşkınlığımı görünce onlar da şaşıyor... “Tanımadın mı?” diye soruyor... Yakın gözlüğümü takarak bakmak zorunda kalıyorum. Daha yakından bakmak istiyorum. O da bakıyor bana şaşkın şaşkın, ne diyeceğini şaşırdığını anlıyorum... Yakın gözlüğümle bakınca sanki gözümün önünden bir sis perdesi kalkıyor. Karşıma futbol alanlarında koşuşturduğum, Alleben deresinde çimdiğim bir arkadaş çıkıyor. Gençcik bu arkadaşım, şimdi beli iki kat olmuş, gözlerinin altında mor halkalar, yüzünde kırışıklıklar oluşmuş... Tanınmaz duruma gelmiş... Tanışıyoruz, sarılıp kucaklaşıyoruz. Gözlerimiz yaşıyor, ağlaşıyor.

Gençken, delikanlı iken, güzelken ayrılan arkadaşlar şimdi yaşlanmış, beli bükülmüş olarak bir araya gelmiş. Geçmiş yıllara, ayrılıklarla, çilelerle

geçen günlere, aylara, yıllara ağlanmaz da ne yapılır... Yaşlananların gençlikleri ile karşılaşınca gözü yaşarır. Hemen oturacak bir yer arıyoruz. Bir bahçeye, bir çayhaneye, bir parka ya da bir yere giriyoruz. Karşılıklı durarak, oturarak acıyan gözlerle birbirimize bakıyoruz. Birlikte geçirdiğimiz olayları yeniden yaşıyoruz. Birlikte top koşturduğumuz arkadaşların şimdi nerelerde olduğunu, yaşayıp yaşamadığını soruyoruz. Yaşam savaşımdan arta kalan gazileriz şimdi biz. Artık ne zaman öleceğimizi merak ediyoruz...

Arkadaşlarımızın çoğu ölmüş, çoğu memleketten göçmüş, kimi sayrı düşmüş, kimileri de ölüm döşeğinde can çekiyormuş. Kimileri de yaşıyormuş ama, eski havası kalmamış... Yaşayanların çoğu yeni düzene ayak uyduramayarak yoksul düşmüş, perişan olmuş, sürünüp duruyormuş... En çok da bunlara üzülüyorum. Adı geçenler gözümün önünde bir gelip bir giderek yaşam alanı çiziyorlar... Elimi uzatıp yakalamak istiyorum kaybolup gidiyorlar...

Gözlerim yaşıyor, duracak gibi değil. Yaşamın gerçekleri ile karşılaşmak dayanacak gibi değil. Ölüm mahkûmu olmuşuz şimdi bizler de. İnsan, gençliğinde göremiyor geleceği işte. Hep öyle atılgan, devinimli, kıpır kıpır yaşayacakmış gibi sanıyor kendini, ama ne gezer, yaşam gitti, ömür bitti...

Yıllar yılları kovalamış gitmiş, yıllar bizden, bizi alıp gitmiş... Hiçbirimiz bunun ayrımında olamamışız, hep böyle; atılgan, devinimli dimdik, genç ve güzel kalacağımızı sanmışız. Oysa hiçbirimiz bu gün, dünkü gibi değiliz. Her gün çürüyüp gidiyoruz, ama biz bunu göremiyoruz. Hep böyle kalacak, hep böyle olacak sanıyoruz... Ne var ki yıllar değil, günler bile bizi bizden alıp gidiyor... Dünkü insan giderek yerine bambaşka biri geliyor.

Yaşam kavgasında savaşı kaybeden savaşçılarız

şimdi biz. Yaşam kavgasının seline kapılmışız. Nuh'un Tufanı'na kapılıp gitmişiz de ayırımına varmamışız. Nuh Tufanı'nı geçmişte olmuş bir doğal afet sanıyoruz. Oysa Nuh'un Tufanı'nı bütün benliğimizde, bütün ömrümüzde yaşıyoruz, yaşıyoruz da bilmiyoruz... Bir de bakmışız ki Nuh'un Tufanı'nda boğulup gitmişiz. Günler, haftalar, aylar, yıllar gelip geçmiş. O gencecik delikanlı gitmiş, yerine beli bükülmüş bir dede gelmiş...

Dereler, pınarlar, yeşillikler içinde bıraktığım Gaziantep'i arıyorum. Bostan arasındaki Alleben deresi, Karadayı'nın bostanı, İncili Pınar, Yedisöğüt, Mânoğlu köprüsü, Sarı Güllük... Yok, yok... Yok olup gitmiş. Yerlerinde gökdelenler bitmiş, katkatlar (apartmanlar) yükselmiş...

Şehitler Abidesinden Dülükbaba'ya bakıyorum. O yemyeşil tepeler, Hacıbabalar, Çıksorutlar şimdi birer gecekondur yığınının dönmüşler.. O gülle yapmak için çakmak taşı aradığımız İn deresi, Cin deresi şimdi ortası refüslü cadde olmuş. Bu caddelerde gidip gelen dolmuşlar, otobüsler, taksiler iki yanlı uzun bir konvoy oluşturmuş...

Geçmişini yakalayıp yeniden yaşamak için ilk gelen otobüse biniyorum. Otobüs sürücüsü yabancı, yolcular yabancı, yeni yapılmış yapılar yabancı. Tanrım! Bunlar nereden çıkmış, nereden ne zaman, nasıl gelmiş? Otobüs beni alıp gidiyor. Bilmediğim caddelere, yollara götürüyor. İnsanlar, yapılar, bilmediğim yerler arasında gidiyorum. Gerçek mi bütün bunlar, yoksa düş mü görüyorum... Bu düşüncelere dalıp gitmişken otobüs sürücüsü beni uyarıyor: "Son durak baba!" Bana "baba" diyen otobüs sürücüsü gencecik birisi olsa, o da baba...

O an yaşlanmışlığın tokadı iniyor suratıma... İniyorum, anımsamaya çalışıyorum. Gençliğimde buraları üzüm bağlarıyla, ceviz ağaçlarıyla, güllerle,

çiçeklerle, yeşilliklerle dolu idi... Şimdi bu bağlardan, bahçelerden, yeşilliklerden iz kalmamış. Yerlerini beton yığınları, gecekondular almış... Yalnız bizler değil, o güzelim Gaziantep de yitip gitmiş...

Kâbus gören uykudaki bir adam gibi çırpınıp duruyorum. Geçmişini yakalamaya çalışıyorum. Bir kuş gibi elimden kaçıp gitmiş gençliğim, o güzel kentim, o gençken sevdiğim...

Belki Gaziantep'ten ayrılmasaydım, değişimin ayrımında olmayacaktım. Değişimi her gün yaşayacağımdan, güzelim kentimdeki değişikliği hissetmeyecektim...

Yaya olarak kente dönüyorum. Otobüste iken gözümden kaçan yerleri görmek istiyorum. Kendimi, yitmiş bir kentte, yitmiş bir insan gibi görüyorum. Bu duyguyu yaşamak çok acı. Ne var ki bu acı, yaşamın gerçeği... Gaziantep yitmiş. Bu yitmiş kentte, 70 yaşında "Yitmiş Bir adam" gezermiş...

+

1995 yılı Aralık ayında bir Dergide çıkan bu yazım yayımlandıktan sonra baktım, dergi yöneticilerinde bana karşı bir soğukluk var ve yazılarıma yer vermiyorlar. Sonradan öğrendim ki yazılarıma yer vermemelerinin nedeni varmış. Meğer derginin sahibi görünen derneğin başkanı: "Bu adamın yazıları, yukarıdakileri bile rahatsız eder. Bunun yazılarına yer vermeyin!" demiş... Oysa ben sıradan bir insanım. O yukarıdakiler dedikleri beni bilmezler bile, hem bilseler bile anmazlar beni sıçtıkları yerde...

İşte ben böyle bağınazlığın kurbanı yitmiş bir kişiyim... 5 Mayıs 2001

X

41

MELEK NUMARASI

Zamların açıklandığı gündü. Tam saatinde iş yerine

girdi. Her gün ciddi görünen Emin efendi bu gün çok neşeli idi. Çalışma arkadaşları kendisine takıldılar:

- Bu sevinç neye Ermiş efendi? Sen dur da şeker depo eden, gaz biriktiren, demir yığanlar sevinisin.

Ermiş efendi, askılığa paltosunu ve şapkasını asarken:

- Acele etmeyin anlatacağım niçin sevinçli olduğumu...

Masasına oturduğunda çalışma arkadaşları sabah çaylarını içiyorlardı. Çaylarını içerken de Ermiş efendinin ne anlatacağını merak ediyorlardı... Bu Ermiş efendi boşuna konuşmazdı. Her konuda kendine özgü dini, felsefi, siyasi görüşleri vardı ve asıl adı Abdullah olmasına karşın hiç kimse ona Abdullah efendi demezdi. Herkes kendisine Ermiş efendi derdi.

Ermiş efendi masasına oturduğunda bile anlamlı anlamlı gülüyordu. Belli ki ilginç bir olay yaşamıştı. Arkadaşları dayanamadı:

- Hadi anlat ne anlatacaksan. Şimdi patron gelirse anlatacak zaman bulamazsın, dediler.

Anlatmaya başladı Ermiş efendi. Gözleri gülüyordu:

- Yahu geçenlerde bizim ikinci sınıfa giden kızımızı komşuya gönderdik. Sözde sınıf arkadaşı olan komşunun kızı ile birlikte ders çalışacaklar. Komşu güvenilir bir komşu. Bazen de onlar çocuklarını bize gönderirler, bizim çocukla birlikte bizim evde ders çalışırlar. Öyle ki gece geciktir mi evlerine göndermeyiz, çıkma sokağa deriz..

Arkadaşları:

- Girişi kısa kes Ermiş efendi, patron gelecek şimdi.

- Patlamayın, başından anlatmazsam sonunu anlayamazsınız. Ne ise, geçenlerde bizim kız komşunun evine ders çalışmaya gitti, demiştik. Kızımız gecikince bize telefon ettiler. Ufuk bizde kalacak dediler. Biz de kabul ettik.

Şimdi manzaraya bakın siz. Bizim kızın süt dişleri döküldüğü sıralar olduğu için; ders çalışırken dişinin biri çıkmış... Komşunun hanımı da bizim kıza “Kızım çıkan dişini yastığının altına koy. Sen uyurken melekler gelir, dişini alır, onun yerine sana armağan kor, belki de para kor.” demişler.

Bir de baktım komşuda yattığının ertesi günü kızımız elinde bir lira ile geldi;

- Bak baba, melek bana bir lira verdi dedi.

Anlaşılan komşunun hanımı bizim kız uyurken yastığının altına koyduğu dişi almış yerine bir lira koymuş. Şimdi bizim küçük kıza melek ne demektir diye işin doğrusunu anlatsak biraz zor olacak. Ama yine de biz kızımıza, kızım o bir lirayı melek değil de arkadaşının annesi koymuş dedik. Nasıl koyduğunu da anlatınca bizim küçük yaramaz, ağzında oynayan ve bir kaç gün içinde düşecek olan dişlerini saymaya başladı:

- Desene baba benim senden 15 lira kadar bir alacağım var!

Bundan sonra bizim küçüğün dişleri düştükçe yastığın altına koymadan getirip elimize koymaya başladı dişlerini. Biz de her dişi çıktıkça tıkr tıkr bir lirayı kızımızın eline saydık.

Dün zamlar yapıldı ya... Bizim kız almış eline bir diş, geldi dikildi başıma... Verdik bir lira. Kabul etmedi. Nedenini sorduk?

- Her şey zamlandı baba.. Benim dişe de zam gelmeli. Şimdi bir lira değil her dişe iki lira.

İşte buna gülüyorum arkadaşlar. Şimdi ben bu bizim kıza gerçeği söylemeseydim de komşu gibi melek numarası yapsaydım; bizim kızın aklına melekten zam isteme gelmeyecekti ve melek ne verirse kabul edecekti.. Gerçekten bu şeytan, melek numaraları insanı kandırmak için bazen çok işe yarıyor..

Tam bu sırada kapıcı haberi ulaştırdı:

- Dikkat!.. Patron geliyor!

Patron muhasebe bürosuna girdiğinde memurların büyük bir ciddiyetle çalıştığını gördü... Böylece bizim Ermiş efendinin anlatacaklarının sonucu bölümünü anlatmaya zaman kalmadı. Oysa en önemli bölüm de sonuç bölümü idi...

Hayri Balta, 8.3.1974 Gaziantep

X

42

**ALİ NEJAT ÖLÇEN'E GÖRE
YİTMİŞ BİR ADAM
TÜRKİYE SORUNLARI. SAYI. 72**

Sayın avukat Hayri Balta; "Yitmiş Bir Adam" adlı kitabını zahmet edip bana da göndermiş.

Bir solukta okudum ve onun özentisiz, içtenlikli yazım biçimine hayran kaldım.

İçtenlikli bir düşün adamı. Özentisiz, konuştuğu gibi yazan bir aydın ve duyarlı bir kişi.

Yüreğindeki duygu ve düşüncelerin; tertemiz, duru, yapmacıktan ve özentiden uzak sözcüklere dönüştüğünü göreceğ, yaşam ile düşün arasında sevgiyi kutsallaştıran bir öyküyü bulacaksınız onun bu kitabında.

İşte, yaşamla düşün arasında sevgiyi kutsallaştıran şiir gibi bir öykü:

+

43

ARAMIZDA TANRI VAR

Bu bir öyküdür, ama biraz da gerçek payı vardır.

Ankara'da bir partinin şenliği vardı. Şenlik, Keçiörendeki düğün salonunda yapılacaktı.

Kübabüyükelçiliğinden, Kore Halk Cumhuriyeti'nden gelenler de olacaktı. Beni de çağırılmışlardı.

Şenlikte, kapitalizmin acımasızlığından, son aşamasının emperyalizm olduğundan söz ediliyordu. Konuşmalar uzadıkça içerde hava almak zorlaşıyordu.

Salondaki sigara dumanları beni boğuyordu; bizim solcular, kapalı alanda sigara içmeye bayılıyordu.

Bunun üzerine yukarıdaki salona çıktım, pencereyi açtım. Dışarıya bakarak temiz hava aldım.

Birinin arkamdan yaklaştığını anladım. Yaklaşan kişi, "bir dakika bakar mısınız" dedi. Dönüp baktım.

Gencecik, esmer güzeli bir kızdı. Sepetindekiler; partisinin kendisine satmak üzere verdiği rozetler, kitapları.

Kitapları tek tek pencere kenarına serdi, özelliklerini saydı, adını ve yazarını söyledi.

Bense sevecen ve hayran bakışlarla kendisini izliyordum: "Acaba bu kız, güzelliğinin ayrımında mı" diyordum.

"- Bu kitaplar bende var. Çoğunu da okudum bir zamanlar..."

Yanıt verdi:

"- Ben kitap, rozet satmak istiyorum sana; sense, herkesin gösterdiği gerekçeyi gösteriyorsun bana..."

Hatırı kalmasın diye, sattıklarından satın almaya karar verdim. Bunun üzerine kendisine:

"- Senin adın nedir" dedim.

Kendisiyle ilgilenmeme sevindi:

"- Adım, Sevgi..." dedi.

"- Sevgi hanım, bir bakayım, bende olmayandan alayım!..."

Zaten sepetindeki bende olmayan iki üç tane kitap vardı. Bunların parası beni sarsmazdı.

Gözlerinde ışıklar yanıp söndü.. Çünkü, bugün kendisi için çok önemli bir gündü.

Satmış olduğu kitaplar, rozetler sayesinde partisine gelir sağlamış olacaktı. Partisine başarısını

gösterecekti, kendisini kanıtlayacaktı.

İki kitap, bir rozet seçtim:

“- Borcumuz ne kadar?” dedim.

Kitapların ederini topladı:

“- Sana indirim uygulayacağım” dedi. İndirim yaptıktan sonra o günün parasıyla 150 bin lira istedi..

Dönüş için dolmuş parasını ayırdıktan sonra cebimde kalan 150 bin lira idi.

“- Sevgi hanım, sizi kırar mıyım. Sevgi, benim Tanrım! Şu iki kitapla rozeti aldım...”

Ne demek istediğimi anlamaya çalıştı. Yüzüme baktı: Kendisine ilan-ı aşk ettiğimi sandı..

Oysa düşünmeden söylediğim söz kutsal kitaplardan birinde yazılı idi. (İncil, 1. Yuhanna, 4/16): ”Her olayda sevgi yanında yer alın, sevgiye sarılın, nefrete yer vermeyin, sevgiyi yeğleyerek (tercih ederek) baş tacı edin!..” demekti.

Siyah saçlarının altındaki o güzel ve sevimli çehre; dudaklarındaki kırmızı ruj ile benziyordu bir meleğe..

Kara saçları arasında uzun kirpikleri, kara gözleri, kara kaşları... Kırlarda açan gelinciğe benziyordu, kırmızı dudakları.

Bu güzellik, baştan çıkarıp atardı en akli başında olan erkeği. Anladı. kendisini hayran hayran, sevecen bakışlarla izlediğimi.

Sevgi hanım olsa olsa 25 yaşlarında vardı. Benim yaşım ise altmışına merdiven dayamıştı. Bu yaşa gelinceye değin böyle bir şey olmamıştı.

Kendisi ile ilgilenmeme öylesine sevinmişti ki...

”- Seni sevdim!” demesi ile beni sersemletmişti...

“Sevdim!” sözünü duyar duymaz sanki bayılacaktım. Böylesine bir mutluluğu tatmamıştım, tattım...

“Seni sevdim!” sözünü eşimden bile duymamıştım. “Sevdim!” sözünü ilk defa duyuyordum, şaşıp kaldım.

“- Ben de seni sevdim!” dedim; ama der demez

utandım.

Bu yaşta böyle bir sözü kendime yakıştıramadım, saçımdan, sakalımdan utandım.

Ben utandım, o sevindi...

“- Ver telefonunu ben seni ararım” dedi.

Telefon numaramı verdim. Nasıl verdiğimi ben de bilemedim.

Bir süre birbirimize bakiştık, sonra ayrıldık.

Merdivenlerden inip giderken döndü baktı. Aman Allahım! O ne güzel bakiştı.

Hayran hayran ben de kendisine baktım, az daha düşüp bayılacaktım.

Gülerek salladı elini...

“- Görüşürüz!” diyerek merdivenlerden indi, gitti.

O an, altmış yıllık ömrüme bedeldi. Hani derler ya: “Öyle bir an yaşanır ki, hayali cihan değerdi...”

Yaşamın en mutlu anını yaşamıştım. Sevmek, bu denli mi tatlı olurmuş, tattım.

Bir hafta geçmedi. Bir telefon geldi. Sesinden anladım: Sevgi idi.

Dediği yerde, dediği saatte buluştuk. İkimiz de birbirimizin yüzüne bakmaya çekiniyorduk, mahcuptuk.

Kızılay, Emek işhanında çalgılı, içkili bir lokantaya girdik. Karşılıklı oturup yemek yedik, şarap içtik., dans ettik...

O güzel yüzüne bakmaya utanıyordum. Nasıl bu duruma düştüm diye şaşıyordum.

Benim gibi irade sahibi biri, nasıl oldu da böyle kendini yitirdi..

Hemen aklımı başıma topladım. Durumumu kendisine anlattım.

“- Hastayım, yaşıyım, evliyim; dört kız, altı da torun sahibiyim. Bunlar aramızda aşılmaz bir engeldir. Aramızdaki bu aşılmaz engele mâna aleminde Tanrı denir!”.

Ne demek istediğimi anlamadı. Kendisini ret ettiğimi sandı, alındı.

“- Sevgi gelince cümle eksikler biter, sen bu sözü duysaydın eğer...”

Ne diyeceğimi şaşırdım. Söyleyecek söz bulamadım.

“- Tanrı sevgi ise sevmeli. Sevenler arasına Tanrı girer mi?” dedi ve dansı bırakıp gitti..

Eren Bilge, 1.4.2008

X

44

Av. HAYRİ BALTA’NIN ÖZGEÇMİŞİ

1932 yılında Gaziantep’te doğdu. 10 yaşında iken annesi öldü. Babası, eşinin ölümüne dayanamayarak yaşama küstü.

Çocukluğunun kış günlerini Gaziantep’in Tabakhane semtinde; yaz günlerini de Gaziantep’e yakın İbrahimli köyündeki bağlarında geçirdi.

Yaz günlerinin gecelerinde kayan gök taşlarını görünce “Tanrım! Ölen annemi geri gönder!” diye dileklerde bulundu...

Dileklerinin yerine getirilmemesi üzerine sükut-u hayale uğradı ve Allah’ı aramaya başladı...

1945 yılında Gaziantep lisesi Ortaokul 1. Sınıfa giderken yapılan bir temizlik yoklamasında Türkçe öğretmeni: “Gömleğin kirli, git değiştir gel!” deyince, çok da istediği halde, utancından bir daha okula gidemedi...

Okula gidememesine karşın; okuma ve öğrenme tutkusu ile yanıp tutuştu. Okuyamamış olmasının eksikliğini; günlük gazeteleri, haftalık ve aylık dergilerle kitaplar okuyarak gidermeye çalıştı.

Okuldan koptuğu yıllarda geçimini dericilik, ilimcilik yaparak sağladı... Çalışmaktan artan boş zamanlarında

futbol oynadı. Kendisi futbolu değil de futbol kendisini bıraktığı zaman futbol hakemlik kursuna gitti ve bitirdi...

Stajyer olarak yönettiği ilk maçta taraftarlarca geleneksel tezahürat yapılıncaya futbol hakemliğini bıraktı.

25 yaşında Gaziantepli tasavvufçu, tekke ve tasavvuf müziği ustası olgun insan Dindar Filozof Dr. Emin Kılıç Kale'den; Ahlak, tasavvuf, yaşam ve müzik dersleri aldı... O toplulukta kimi zaman tef vurdu ve kimi zaman da ney (nay) üfledi.

Bu toplulukta "fırınlara girip çıktı", "ölmeden önce öldü", "yeniden doğdu". Bu topluluğa "ölü" olarak girdi "diri" olarak çıktı.

Dünya görüşü nedeniyle kavmiyetçi ve ümmetçi kişilerce hakaretlere ve iftiralara uğrayarak komünistlikten yargılandı.

Yargılama sonunda mahkeme: "Hayri Balta, Atatürkçü ve aydın bir kimse!" (Gaziantep Sorgu Hakimliği. E. 962. K. 127/16) diye karar verdi. Böylece Türkiye'de mahkeme kararı ile "Atatürkçü ve Aydın" sayılan bir kişi oldu. Ne var ki aklanmasına karşın 10'a yakın işyerinden kovuldu. 10'a yakın ev değiştirmek ve sonunda Gaziantep'ten ayrılmak zorunda kaldı...

1965 yılında, 33 yaşında iken, Gaziantep Lisesi Akşam Ortaokuluna başladı. 1969 yılında dört yıllık olan bu okulu sınıf ve okul birincisi olarak bitirdi.

Gaziantep Akşam Lisesi 1. Sınıfında okurken "Kavmiyetçi ve Ümmetçi" kişilerce rahat verilmemesi üzerine 11 Mart 1971'de Ankara'ya göçtü.

Gaziantep'ten ayrıldıktan bir gün sonra 12 Mart 1971'de Ordu, yönetime el koydu. Böylece 12 Mart'ın hışmından kurtulmuş oldu. Eğer o tarihte Gaziantep'te olsaydı başına gelecek vardı...

Ankara'ya gelir gelmez Anafartalar Akşam Lisesi 1. sınıfına kaydını yaptırdı ve Genel-İş Genel

Merkezi Hukuk Bürosunda yazman, bir süre sonra da muhasebe bölümünde muhasebeci ve daktilo olarak çalıştıktan sonra muhasebe şefliğine getirildi.

Gündüzleri çalıştı, akşamları okula gitti. 4 yıllık Anafartalar Akşam lisesini bitirdikten sonra Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Akşam Türkçe Bölümüne kaydını yaptırarak derslere gidip gelmeye başladı. 15 gün sonra yaşının geçmiş olduğu gerekçesiyle okuldan kaydı silindi.

Bunun üzerine yılmadı bir yıl da üniversite sınavlarına çalıştıktan sonra 1974'te Ankara Hukuk Fakültesine girmeyi başardı ve hem çalışıp hem okuyarak 1979 yılında Hukuk Fakültesini bitirdi ve bir yıl da staj gördükten sonra 1980 yılında (48 yaşında) avukatlığa başladı.

Hukuk Fakültesi öğrencisi iken: 27 Mart 1977 yılında ölüm döşeğindeki babaannesini görmek için gittiği Gaziantep'te, gece yarısı evinin önünde, faşistlerce kurşunlandı... Sağ göğsünden giren kurşun akciğerinin üst lobunu delerek kürek kemiğinden çıktı. 15 gün ağzından kan geldikten sonra "hayatî tehlikeyi" atlatarak yeniden yaşama döndü. Hâlâ zaman zaman kurşun yarasının acısını hisseder ve düşlerinde yakın mesafeden ateş edilen tabanca sesi ile uyanır...

Avukatlık yaptığı sırada Atatürkçü Düşünce Derneği'nin kurucularından oldu.

İlk iki Yönetim Kurulunda Genel Sekreter yardımcısı olarak görevli iken 11 Mart 1991 tarihinde ağır bir kalp krizi geçirince kalbinin % 70'i çalışamaz bir duruma geldi. ADD'deki görevinden ayrıldı ve avukatlığı bıraktı. O günden bu güne değin de evinde yazarlık yapmaktadır...

Yaşamı boyunca emeğinden başka geliri olmadığı için eşi ve dört çocuğu ile geçim zorluğu çekti. Ankara'da iki kışı, ailesi ile birlikte, odunsuz, kömürsüz, elektrik

sobası ile geçirdi...

65 yaşına kadar yoksul olarak yaşadktan sonra babaannesinden kendisine kalan trilyon değerinde taşınmazları, kendisine yeteri kadarını ayırdktan sonra, kalanını dört kızına bıraktı...

Şu an dört kızından 6 torunu bulunmaktadır. Torunlarından biri Amerika'da bir üniversitede Siyaset Bilimi hocalığı yapmaktadır. Biri de İnşaat Fakültesini bitirmiş olup bir şirkette inşaat mühendisi olarak çalışmaktadır...

Yaşamı boyunca, hastalığında bile, bir Aydınlanmacı olarak düşünce özgürlüğünü, laikliği ve Cumhuriyetin kazanımlarını korumaya çalışmıştır. Laikliği savunmak için birçok dava açmış ve bu davalardan birinin sonucunda da ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE DERNEĞİ kurulmuştur.

Gaziantep yerel gazetelerinin, bir ikisi dışında, hemen hemen hepsine günlük yazı verdi. Kimisi kapandığı için, kimisinden de, bir süre sonra, yazılarına yer verilmediği için ayrıldı.

Ankara'da ise Barış ve Ulus gazetelerinde ve kimi dergilerde yazdı.

Bu günkü tarih itibariyle basılmış 50 kitabı vardır. Bu kitaplar parasız dağıtılmaktadır... (Kitapların listesi aşağıdadır...)

2000 yılından beri **www.tabularatalanayalanabalta.com** adresli Sitesinde aydınlanma savaşı vermektedir...

Düşünce ve inanışlarından ötürü hakaretlere, küfürlere ve tehditlere karşı; bireyciliğe karşı toplumculuğu, dine karşı bilimi, şeriata karşı cumhuriyeti, teokrasiye karşı laikliği, vahye karşı aklı, yaratılış teorisine karşı evrim teorisini, ruhçuluğa karşı maddeciliği savunmuştur...

Ne var ki çok az kişi tarafından anlaşılabilmiştir. Şimdi bile dinciler tarafından dinsiz; dinsizler tarafından

da dinci sayılır...

Av. Eren Bilge, 21.4.2014

+

45

TABULARA TALANA YALANA BALTA YAYINLARI:

Alfabetik olarak:

1. Anılar 1: Bir Aydın Adayı
2. Anılar 2: Muhbir ve Tertipçilerim
3. Anılar 3: Röportaj ve ...
4. Anılar 4: Son Nokta
5. Anılar 5: Alleben (Kaybolan Cennet)
6. Anılar 6: Emanet (Şafık Günenç Emaneti)
7. Anılar 7: Cahilin Dünyası
8. Anılar 8: Cehaleti Yeniden Doğanlar Bilir
9. Anılar 9: Zilli Kurt'un Çırpınışı
10. Anılar 10: Dindar Filozof
11. Anılar 11: İtilmiş Bir Adam
12. Anılar 12: Ölümsüz Yazman
13. Anılar 13: Gaziantep'ten Ankara'ya
14. Atatürk 1: Atatürk Budur
15. Atatürk 2: Atatürk'ün Son Mesajı
16. Atatürk 3: Türk Ulusuna Temyiz Dilekçesi
17. Köşe Yazıları 1: Kızmak Yok 1/60
18. Laiklik 1: Laiklerin El Kitabı
19. Laiklik 2: Laikliği Benimsemeyen...
20. Laiklik 3: Laiklik Bir Yaşam Biçimidir
21. Oyun 1: Halkevi Çalışmaları ve İki Oyun
22. Öykü 1: Yitmiş Bir Adam
23. Öykü 2: Muzır'dan Kes!..
24. Öykü 3: Cambazlar
25. SSS 1: Sevenler-Soranlar-Sövenler
26. SSS 2: Aşağılık Maymun
27. SSS 3: Yerenleri Yermek

28. SSS 4: Şak Şak Şak!..
29. SSS 5: Ateist misiniz?
30. SSS 6: Edep Yahu!..
31. SSS 7: Dinli Dinsiz Tartışıyor
32. Şiir 1: Ellerim Ellerim Suçsuz Ellerim
33. Tasavvuf 1: Allah Denince
34. Tasavvuf 2: Allah Denince
35. Tasavvuf 3: Allah Denince
36. Tasavvuf 4: Allah Denince
37. Tasavvuf 5: Allah Denince
38. Tasavvuf 6: Allah Denince
39. Tasavvuf 7: Aydınlanma
40. Tasavvuf 8: Sırların Sırrı
41. Tasavvuf 9: Tanrı'ya Yakınlık
42. Tasavvuf 10: Erenlerin Dünyası
43. Tasavvuf 11: Aydınlarla Mektup
44. Tasavvuf 12: Kaygılarım
45. Tasavvuf 13: Kuran'a Akılcı Bir Bakış
46. Tasavvuf 14: İncil'den
47. Tasavvuf 15: Tevrat'tan
48. Tasavvuf 16: Takvimlerden
49. Tasavvuf 17: Misyoner'e Yanıt
50. Tasavvuf 18: Sanal Katılım-Taç'a Atılanlar

